

XIX.YÜZYIL TAHRİRLERİNE GÖRE ÇERKEŞ GİRİŞ

A) Yapılan Çalışma hakkında

Gerçekleştirilen bu çalışmanın ana teması, Osmanlı devletinin tarihi süreci içerisinde gerçekleştirdiği sayımların içerisinde yer alan Çankırı ili Çerkeş İlçesi Nüfus Tahrir defteridir.¹ Çalışma; Osmanlı genel tarihi içerisinde Anadolu kentleri içerisinde yer alan Çankırı tarihi ve bu tarihin önemli bir unsuru olan Çerkeş Kazasının 19. y.yılda sahip olduğu yapı hakkında önemli bilgiler verecek olan özgün bir çalışma niteliğindedir. Zira şu ana kadar gerek Çankırı, gerekse kazalara kapsayacak anlamda yapılan çalışmalar çok az sayıdadır.

Bu çalışmalar içerisinde; Prof. Dr. Ahmet Kankal'ın Tapu Tahrir defteri kayıtlarına göre 1993 yılında doktora tezi olarak yaptığı ve daha sonra 'XVI.Yüzyılda Çankırı'² ismiyle kitaplaştırılan çalışmayı, Ahmet Elibol tarafından 1789-1839 yılları arası Çankırı Şeriye Sicillerine göre yapılan ve daha sonra 'XIX. Yüzyıl Başlarında Çankırı'³ ismiyle kitaplaştırılan doktora çalışmasını sayabiliriz.⁴ Yine bu çalışmalar arasında Ömer Türkoğlu'nun 'Kastamonu Vilayeti Salnamelerinde Çankırı Sancağı (1869-1903)⁵ isimli değerli çalışmasını da saymadan geçmek mümkün değildir. Bu çalışmaların dışında ilk defa Çankırı merkez Temettuat defterine göre tarafımdan hazırlanan 'XIX.Yüzyılda Çankırı esnaf teşekkülleri ve iş kolları bakımından Çankırı Temettuat defterine genel bir bakış'⁶ isimli makale özgünlük taşımaktadır.

Bu bağlamda, Çerkeş Kazası Nüfus Tahrirlerine göre Çerkeş konulu bu çalışmada hem yerel tarih hem de Çankırı da Nüfus Tahrirlerine göre yapılan ve ilk olması bakımından ciddi katkılar sunacak ve yeni bilgiler ortaya koyacak bir çalışma olacaktır. Hazırlanan bu çalışma; Tanzimat sonrasında 1260 (Miladi 1844) Kengiri Vilayeti Çerkeş Kazası Nüfus Tahrir defteri esas alınarak hazırlanmıştır. Çalışma esnasında 1279 yılında tutulan İkinci Çerkeş Kazası Nüfus Tahrir Defteri ile ve Çerkeş Temettuat defteri ile de yer yer mukayeseler yapılacaktır. Bölge tarihi hakkında çok önemli bilgiler ihtiva etmekte olan bu defter, Dr.Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi Yönetim Kurulu başkanlığım esnasında Araştırma Merkezi Arşivine 1870 numarası ile kazandırılmış çok önemli defterdir.⁷ Bu defterler üzerinde yapılacak olan çalışmalar, Anadolu kentleri ve kent tarihçiliği açısından yeni ve değerli bilgiler ortaya koyacaktır. Zira, Osmanlı İmparatorluğunun toplumsal ve kültürel tarihi hâla büyük ölçüde İstanbul üzerine odaklanmıştır. Buna karşılık bölgesel tarih hakkında henüz çok az şey bilinmektedir.⁸

B) Kengiri İli Çerkeş Kazası Nüfus Tahrir Defteri

XIX.Yüzyılda Çerkeş'i daha iyi tanımak için çalışmaya esas teşkil eden Çerkeş Kazası Nüfus Tahrir defteri⁹ Hakkında bazı tanıtıcı bilgiler vermek faydalı olacaktır. Bahsi geçen defter 19.5 X 55 cm ebadında olup ebru kapaklı olup toplam 252 sayfadan oluşmaktadır. Defterin birinci ikinci sayfaları yani birinci Varak'ında herhangi bir kayıt olmayıp boş bulunmaktadır. 243. sayfada kayıtlar tamamlanmış ve mühürlenmiştir. Kayıtların tamamlanmasından dolayı 244-252 arası sayfalarda da herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Defterin ön kapağında "*Ankara eyaleti dahilinde kâin Kengiri sancağı defter nazırı iradesinde bulunan Çerkeş kazasının ehli İslam defteridir*" ifadeleri yer almaktadır. 243. sayfada da

¹ Ankara eyaleti dahilinde kâin Kengiri sancağı defter nazırı iradesinde bulunan Çerkeş kazasının ehli İslam defteridir. Dr.Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi Arşivi. Arşiv no: 1870

² Prof.Dr.Ahmet KANKAL, XVI.Yüzyılda Çankırı. Çankırı Belediyesi Kültür Yayınları. Ocak-2009

³ Ahmet ELİBOL, XIX. Yüzyıl Başlarında Çankırı. Çankırı Belediyesi Kültür Yayınları. Mart-2008

⁴ Her iki çalışmada Çankırı Belediyesi Kültür ve sosyal İşler müdürlüğü ve Dr.Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptığım dönemlerde kişisel teşebbüslerim ve değerli akademisyenlerin kabulleri ile kazandırılmıştır.

⁵ Ömer Türkoğlu, Kastamonu Vilayeti Salnamelerinde Çankırı Sancağı (1869-1903). Çankırı Valiliği-1999

⁶ Yüksel ARSLAN, XIX.Yüzyılda Çankırı esnaf teşekkülleri ve iş kolları bakımından Çankırı Temettuat defterine genel bir bakış. Çankırı Araştırmaları Dergisi.Yıl.3, Sayı.3, Kasım-2008 S.9

⁷ Çerkeş nüfus Tahrir defterinin dışında, Çankırı kazalarına ve Afşar, İnallu, Ballu gibi çeşitli aşiretlere ait olan çeşitli defterler tarafımdan Arşiv kayıtlarına kazandırılmıştır. Çankırı tarihi açısından çok önemli olan ve şu ana kadar başka nüshaları bulunmayan defterler ile ilgili herhangi bir çalışma şu ana kadar yapılmamıştır.

⁸ Suraiya FAROQHİ, Osmanlı'da Kentler Ve Kentliler.

⁹ Dr.Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi Arşivi. Arşiv No: 1870

defterin 1260 (Miladi 1844) senesinde Çerkeş Kazası nüfus ve yoklama kayıtlarının Ferman gereği hazırlanıp tamamlandığına dair bilgi mevcut olup, tahriri yaptıran görevlinin mührü ve imzası bulunmaktadır. Bu bilgilerden 1260 senesinden Fermanı Ali gereği Çerkeş Kazası Nüfus Tahriri ve yoklamasının ‘Livâ-i Kengırı Memuru Tahriri Nüfus Miralay Mustafa’ tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır. Tahrir defterinin üçüncü sayfasında Çerkeş Kazası Mahalle ve Kurrâları’nın (Köylerinin) isimleri ve hangi sayfalarda yer aldığına dair kayıtlar bulunmaktadır.¹⁰

1260 yılında yapılan bu Nüfus Tahriri dışında 1279 (Miladi 1863) yılında ikinci bir tahrir daha yapılmıştır. Bu tahriri defteri¹¹ de hemen hemen aynı ebatlarda olup,¹² toplam 274 sayfadır.¹³ Defter’in ön kapağında “Defter-i Nüfusu Kazai Çerkeş Der Livâi Kengırı” ifadeleri yer almaktadır.

1260 tarihli defter ile 1279 tarihli defter kayıt tarzı ile aynı özelliklere sahip olmasına rağmen, çalışmaya esas olan defter daha fazla bilgiler ihtiva etmektedir. 1279 tarihli defter ağırlıklı olarak hane kayıtlarına yer vermiş ve sade bir şekilde tutulmuştur.

BÖLÜM 1

A) Osmanlı devleti dönemi Demografik çalışmalar ve Nüfus tahrirleri

Nüfus devletin bir bakıma sosyo-ekonomik potansiyelinin ve yapısının temelini teşkil etmektedir. Nüfus araştırmalarında ayrıntılara girilerek yapılan sağlam tasnifler ve tahliller, devletin gelecek hakkında planlar yapmasına de önemli katkılar sağlamaktadır.¹⁴ Bu açıdan nüfus dağılımını düzenlemede yapılan devlet müdahalesi Osmanlı şehirleşme siyasetinin merkezinde yer almaktadır.¹⁵ Osmanlı İmparatorluğunun nüfusu, demografik yapısı ve elde edilen bu bilgiler ışığında toplumsal hayatı ortaya koyan çalışmalar, 15. ve 16. yüzyıllar arasında periyodik olarak sürdürülen ancak 16. yüzyılın sonlarından itibaren içeriği değişen sayımlara dayanan ve Barkan’ın “arazi ve nüfus tahrirleri” olarak adlandırdığı¹⁶ sayımlardır.¹⁷ Bu sayımların yer aldığı defterlerin başında Tapu tahrirleri önemli bir teşkil etmektedir. 16.Yüzyıldan itibaren Tımar sisteminin çözülmeye başlaması¹⁸ ile beraber tapu Tahrirlerinin yerini başka defterler ve kayıtlar almaya başlamıştır. Cizye ve avarız defterleri, Temettuat Defterleri ve Nüfus Tahrirleri gibi. Bir bakıma eski Tahrir geleneğinin devamı intibâını uyandırması yanında, içerdiği sayısal veriler itibarıyla da Tahrir Defterleriyle mukayese edilebilme özelliği ile dikkat çeken ‘Temettuat Defterleri’ son zamanlarda üzerinde yoğunlaşılacak ikinci önemli külliyyatı oluşturmaktadır.¹⁹ Nüfus ve Demografik anlamda çeşitli dönemlerde vergi esas alınarak veya toprak sistemine dayalı bu tahrirlerin dışında net bilgiler elde edebilecek modern anlamda sayımlar yapılmamıştır. Bu sayımlar, Osmanlı İmparatorluğu içerisindeki her köy ve kasabadaki yetişkin erkek nüfusu, ellerindeki toprak miktarını, tabi tutuldukları vergi mükellefiyetlerine dair rakamları, mükelleflerin babalarının isimleri tek tek kaydedilmiş olmasına, demografik bazı özellikler bulunmasına rağmen tam bir nüfus sayımı sayılamazlar.²⁰ Yani, XIX. Yüzyılın sonlarına kadar gerçek anlamda, erkek ve kadınların bir arada sayıldığı nüfus sayımı yapılmamıştır.²¹ Dünyada özellikle XII ve XVIII. Yüzyılda başlayan modern nüfus sayımları Osmanlı İmparatorluğunu da etkilemiş ve duyulan ihtiyaç

¹⁰ Bugün yapılan çalışmalarda ‘İçindekiler’ bölümü niteliğindedir. Defterin kullanım açısından pratik olması açısından baş tarafta böyle bir kayıt tutulmuştur.

¹¹ Bu Tahrir Defteride Dr. Rıfki Kamil Urgan Çankırı Araştırmaları Merkezi Arşivinde 1875 numara ile kaydedilmiştir.

¹² Defter 20X55 cm. ebadındadır.

¹³ 274 sayfa olan defterin 271. sayfasında kayıtlar son bulmuş olup, 272-274. sayfalar arasında herhangi bir kayıt yoktur

¹⁴ Havva ERDOĞAN, 820 Numaralı Temettuat Defterine Göre Tanzimat’ın ilk yıllarında Mucur Ve Hacıbektaş’ın Demografik Yapısı Ve Sosyal Durumu isimli makale.Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi, Cilt 6, Sayı 1, 2005. S.96

¹⁵ Suraiye FAROQHİ, Osmanlı Şehirleri ve Kırsal Hayatı s.43

¹⁶ Yrd.Doç.Dr. Numan ELİBOL, Osmanlı İmparatorluğunda Nüfus Meselesi Ve Demografi Araştırmaları isimli makale. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Y.2007, C. 12, S. 2, s. 137

¹⁷ Çankırı yereli anlamında Prof.Dr. Ahmet KANKAL’ın yaptığı çalışma çok büyük bir değer ifade etmektedir.

¹⁸ Yrd.Doç.Dr. Numan ELİBOL, Osmanlı İmparatorluğunda Nüfus Meselesi Ve Demografi Araştırmaları isimli makale. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Y.2007, C. 12, S. 2, s. 137

¹⁹ Doç.Dr. Turan GÖKÇE, Osmanlı Nüfus Ve İskan Tarihi Kaynaklarından “Mufassal-İcmal” Avarız Defterleri Ve 1701-1709 Tarihli Gümülcine Kazâsı Örnekleri isimli makale. Tarih İncelemeleri Dergisi Cilt. XX, Sayı. 1, Temmuz 2005, S72.

²⁰ Yrd.Doç. Dr. Sedat BİNGÖL, Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü. İstanbulda 1829 Nüfus Sayımı Ve Bazı Mahallelerin Müslüman Nüfusu Üzerine Bir İnceleme isimli bildiri. 8-12 Haziran 2002 15-CİEPO Sempozyumu

²¹ Havva ERDOĞAN, 820 Numaralı Temettuat Defterine Göre Tanzimat’ın ilk yıllarında Mucur Ve Hacıbektaş’ın Demografik Yapısı Ve Sosyal Durumu isimli makale.Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi, Cilt 6, Sayı 1, 2005. S.96

üzerine de daha ciddi nüfus sayımlarına geçilmeye başlanmıştır. Bu anlamda İnsan kaynakları, meslek erbabının sayısının ortaya çıkarılmasına yönelik ‘esnaf Tezkire Defterleri’²² ve ‘Nüfus Tahrir defterleri’ gibi çeşitli defterler tutulmaya başlanmıştır. Modern yapılmaya çalışılan bu sayımlar II.Mahmud dönemin başlamış 1831 yılında erkek nüfusunu esas alan ilk genel Osmanlı nüfus sayımı gerçekleştirilmiş, bunu 1844 yılında ikinci bir sayım izlemiştir.²³ Bu sayımlar bazı olumsuzluklar sebebi ile bütün bölgelerde tam uygulanamamış ve tam istenilen netice alınamamıştır. Bu anlamda 1885 ve 1907 yılında yeni nüfus sayımları gerçekleştirilmiş ve 1907 sayımı 20.Yüzyıl boyunca gerçekleştirilen sayımların esasını oluşturmuştur.²⁴

B) ÇERKEŞ MAHALLE VE KÖYLERİ

1260 (Miladi 1844) tarihinde Çerkeş’te gerçekleştirilen nüfus sayımında Çerkeş Kazasının 4 Mahallesinin ve 39 Kurrâ’sının yani köyünün olduğu anlaşılmaktadır.

1844 yılında Çerkeş Kazası Mahalleleri:

Karalar Mahallesi
Okcular Mahallesi
Kurtlar Mahallesi
İdris Mahallesi

Kurrâlar (Köyler):

Bozoğlu Karyesi
Ahur Karyesi
Yalaközü Karyesi
Yalakçukuru Karyesi
Saçak Karyesi
Kara Mustafa Karyesi
Kadıözü Karyesi
Eymür Karyesi
Hacılar Karyesi
Aliözü Karyesi
Çalcaviran Karyesi
Okcuk Karyesi
Gelik Karyesi
Şeyh Doğan Karyesi
Kınık Karyesi
Kızıllar Karyesi
Bediller Karyesi
Basmul Çiftliği
Bayındır Karyesi
Kadı Karyesi
Çölmekci Karyesi
Dikenlü Karyesi

1863 tarihli Nüfus defterine baktığımızda yine aynı mahalle ve köylerin kaydedildiği görülmekle beraber 1844 kayıtlarında olmayan Elpirek isimli bir köyün daha kayıtlara girdiği, bu köyün görülecektir. 1262 (Miladi 1846) tarihli Çerkeş Kazası Temettuat defterine²⁵ bakıldığında Çerkeş Kazası

²² Çankırı Etna Tezkire Defteri yine tarafımdan bulunarak Çankırı Araştırmaları Merkezi Arşivine kazandırılmıştır. Bu defterden faydalanarak ortaya koyduğum bazı çalışmalar www.cansaati.org sitesinde yayınlanmıştır.

²³ Yrd.Doç.Dr. Numan ELİBOL, Osmanlı İmparatorluğunda Nüfus Meselesi Ve Demografi Araştırmaları isimli makale. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari bilimler Fakültesi Y.2007, C. 12, S. 2, s. 152

²⁴ Yrd.Doç.Dr. Numan ELİBOL, Osmanlı İmparatorluğunda Nüfus Meselesi Ve Demografi Araştırmaları isimli makale. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari bilimler Fakültesi Y.2007, C. 12, S. 2, s. 154

²⁵ B.O.A, ML.VRD.TMT.d, 00666

merkezinde yine 4 mahalle bulunmakta ve 39 Kurra bulunmaktadır. Temettuat defterinde de 1844 nüfus kayıtlarında yer almayan Elpirek Karyesi bulunmaktadır. Elpirek Karyesi XVI. Yüzyılda Tapu Tahrir defterlerinde mevcut bulunmaktadır. Mezra veya çiftlik olduğu düşünülen Elpirek Ahmet KANKAL'a göre bugünkü Yakublar'ın bir mahallesidir. Ancak 1844 sayımlarına girmemesi ve temettuat kayıtlarında üç hane olması²⁶ yukarıdaki görüşü doğrular niteliktedir.

XVI. yüzyıl Tapu Tahrirlerinden 1863 yılı Nüfus tahriri ve Salnamelere kadar geçen tarihi süreç içerisinde Çerkeş Mahalle ve Kuralarının çizelgesini ortaya koymak, Çerkeş'in gelişim ve günümüze gelinceye kadar geçirdiği süreci daha net olarak ortaya koyacaktır.

Tablo 1. Tarihi süreç içerisinde Çerkeş Mahalle ve Kurrâları

16.yüzyıl Tapu Tahrirlerine Göre ²⁷ (1521-1579)	1260 (M.1844) Nüfus Tahririne Göre ²⁸	1262 (M:1846) Temettuat Defterine Göre ²⁹	1279 (M:1863) Nüfus Tahririne göre ³⁰	1314 (M:1896) Vilayet salnamesine Göre ³¹
Ağacık	Karalar Mahallesi	Karalar Mahallesi	Karalar Mahallesi	Karacalar Mahallesi
Ahur	Okcular Mahallesi	Okcular Mahallesi	Okcular Mahallesi	Okcular Mahallesi
Akbaşlı/Akbaşlar	Kurtlar Mahallesi	Kurtlar Mahallesi	Kurtlar Mahallesi	Kurtlar Mahallesi
Akhasan	İdris Mahallesi	İdris Mahallesi	İdris Mahallesi	İdris Mahallesi
Aksenir	Bozoğlu Karyesi	Bozoğlu Karyesi	Bozoğlu Karyesi	Hamidiyye Mahallesi
Alagönlük/Alagönlek	Ahur Karyesi	Ahur Karyesi	Ahur Karyesi	Bozoğlu Karyesi
Alaşa	Yalaközü Karyesi	Yalaközü Karyesi	Yalaközü Karyesi	Ahur Karyesi
Alayundlu	Yalakçukuru Karyesi	Yalakçukurunu Karyesi	Hacılar Karyesi	Yalaközü Karyesi
Aliözü	Saçak Karyesi	Saçak Karyesi	Yalakçukurunu Karyesi	Hacılar Karyesi
Aşağı Çukurca	Kara Mustafa Karyesi	Kara Mustafa Karyesi	Saçak Karyesi	Yalakçukuran Karyesi
Aşağı Kadıözü	Kadıözü Karyesi	Kadıözü Karyesi	Kara Mustafa Karyesi	Saçak Karyesi
Basmıl	Eymür Karyesi	Eymür Karyesi	Kadıözü Karyesi	Karamustafa Karyesi
Bedil	Hacılar Karyesi	Hacılar Karyesi	Aliözü Karyesi	Kadıözü Karyesi
Belekviran	Aliözü Karyesi	Aliözü Karyesi	Çalcaviran Karyesi	Aliözü Karyesi
Berçin	Çalcaviran Karyesi	Çalcaviran Karyesi	Okcuk Karyesi	Çalcaviran Karyesi
Bozoğlu	Okcuk Karyesi	Okcuk Karyesi	Gelik Karyesi	Ovacık Karyesi
Buğracık	Gelik Karyesi	Gelik Karyesi	Şeyh Doğan Karyesi	Gelik Karyesi
Çalcaviran	Şeyh Doğan Karyesi	Şeyh Doğan Karyesi	Eymür Karyesi	Şeyhdoğan Karyesi
Çamluca	Kınık Karyesi	Kınık Karyesi	Kınık Karyesi	Eymür Karyesi
Çömlekçi	Kızıllar Karyesi	Kızıllar Karyesi	Kızıllar Karyesi	Kınık Karyesi
Çukurviran	Bediller Karyesi	Bedil Karyesi	Bediler Karyesi	Kızıllar Karyesi
Depecik	Basmul Çiftliği	Çiftlik Basmul	Çiftlik Basmul	Bedil Karyesi
Dere divanı Arslanlu	Bayındır Karyesi	Bayındır Karyesi	Bayındır Karyesi	Basmul Karyesi
Dikenlü	Kadı Karyesi	Kadı Köyü	Kadı Köyü	Nahiler Karyesi
Dikmen	Çölmekçi Karyesi	Çömlekçi Karyesi	Çölmekçi Karyesi	Ahiler Karyesi
Elinç / Ilinç	Dikenlü Karyesi	Dikenli Karyesi	Dikenli Karyesi	Örenli karyesi
Elpirek	Karaköşk Karyesi	Karaköçek Karyesi	Karaköşk Karyesi	Karaağaç Karyesi
Eşekviranı	Yortan Karyesi	Yortan Karyesi	Yortan Karyesi	Balkavak Karyesi
Eymür	Kalfakolu Karyesi	Kalfa Kolu Karyesi	Akhasan Karyesi	Yeniköy Karyesi

²⁶ B.O.A, ML.VRD.TMT.d, 00666-0139

²⁷ Prof. Dr. Ahmet KANKAL, XVI. Yüzyılda Çankırı. S.56,57

²⁸ Dr. Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi, Arşiv No: 1870

²⁹ B.O.A, ML.VRD.TMT.d, 00666

³⁰ Dr. Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi, Arşiv No: 1875

³¹ Ömer TÜRKOĞLU, Kastamonu Vilayeti Salnâmelerinde Çankırı. S.479

Hacılar	Ağa Karyesi	Ağaköy	Kalfa Holu Karyesi	Çördük Karyesi
Halkaçlı/Halka Çavlı	Saraycık Karyesi	Saraycık Karyesi	Ağa Karyesi	Merkebviran Karyesi
Haspınar nd. Demürcüler	Akhasan Karyesi	Akhasan Karyesi	Saraycık Karyesi	Bölükviran Karyesi
İlkler / İblikler	Yumaklu Karyesi	Yumaklu Karyesi	Yumaklu Karyesi	Göynükçukuru Karyesi
Kadı	Yoncalı Karyesi	Yoncalu Karyesi	Yoncalu Karyesi	Dağlı Karyesi
Karaköçek	Bozca Armud Karyesi	Bozca Armud Karyesi	Bozca Armud Karyesi	Dereköy Karyesi
Karakınık	Kısac Karyesi	Kısaç Karyesi	Kısaç Karyesi	Güris Karyesi
Karamustafa	Dağçukuranı Karyesi	Dağçukuranı Karyesi	Dağçukuranı Karyesi	Bayındır Karyesi
Karyağdı	Üyük Karyesi	Elpirek Karyesi	Elpirek Karyesi	Dikenli Karyesi
Kaytaş nd. Kadıköy	Yakublar Karyesi	Yakublar Karyesi	Yakublar Karyesi	Yalnızca Karyesi
Kepez	Ödüller Karyesi	Ödüller Karyesi	Ödüller Karyesi	Çölmekçi Karyesi
Kürüz	Virancık Karyesi	Virancık Karyesi	Virancık Karyesi	Kadı Karyesi
Kısaç	Tirbaşı Karyesi	Tirbaşı Karyesi	Tirbaşı Karyesi	Karaköşk Karyesi
Kızıllar	Viran Karyesi	Viran Karyesi	Viran Karyesi	Yortan Karyesi
Köprülü				Akhasan Karyesi
Kuyurcak/Koyurcak				Halkaoğlu Karyesi
Lala İsa/Lala İlyas/Lala Aliş				Saraycık Karyesi
Orman				Boyuncak Karyesi
Ortaköy				Ağa Karyesi
Ovacık				Yumaklu Karyesi
Saray nd. Sancak				Yoncalu Karyesi
Saraycık				Bozkocaarmud Karyesi
Sülüler				Kısac Karyesi
Şeyh Doğan				Dağçukuran Karyesi
Tirbaşı				Abdullah, Virencik
Viran				Uyuran maa Yakublar Karyesi
Virancık				Turbaşı Karyesi
Viranlı				Viran Karyesi
Yağmurviran				
Yakublar				
Yalaközü				
Yalnızca				
Yoncalu				
Yortan				
Yukarı Çukurca				
Yukarı Kadıözü				
Yumaklu				
Yumrular				
Yunuslar				
TOPLAM: 68	43	43	43	57

Yukarıdaki şemaya bakıldığında Çerkeş'in tarihi süreç içerisindeki gelişimini ve meydana gelen değişikliği görmek mümkündür. XVI. Yüzyılda dokuz nahiyeden biri olan³² Çerkeş'e Mevlâna Siyami Kadı olarak atanmıştır.³³ Aynı tarihte Çerkeş'in 68 kurrası mevcuttur. Bunların bir kısmı kurra olmakla

³² Prof. Dr. Ahmet KANKAL, XVI.Yüzyılda Çankırı. S. 20

³³ A.g.eS. 26

beraber bir kısmı çiftlik, mezra gibi yerleşim yerleridir. Bu mezra ve çiftlikler süreç içerisinde kurra'ya dönüşmüş veya yerleşim yeri olmaktan çıkmış ve tarihten silinip gitmişlerdir. Örneğin; Tapu Tahrirlerde Kadı isimli yerleşim biriminin defter-i atikte çiftlik olarak yer aldığı görülmektedir.³⁴ İleriki tarihlerde Çerkeş'e bağlı nahiyeler³⁵ oluşmuş ve Çerkeş'e bağlı Kurra sayılarında değişiklikler meydana gelmiştir. Tabloda görüldüğü gibi 19. yüzyılın son çeyreğine kadar Çerkeş'in Kura sayısı 43 olarak kayıtlara geçmektedir. Ahmet ELİBOL Çankırı şeriye sicillerine göre yaptığı çalışmada XIX.yüzyılda Çerkeş'e bağlı köy sayısını 50 olarak tespit etmiştir. Bu köyler arasında yukarıda adı geçmeyen Kuzvıran, Meydan, Berkavak, Karakısıık, Depecik, Çördük gibi köyler mevcuttur.³⁶ XIX.yüzyılın son çeyreğinde yani 1314 (M:1896)'de Kura sayısı 57'ye yükselmiştir.

C) ÇERKEŞ MERKEZ VE KURRA'LARININ HANE SAYILARI VE NÜFUSU

Osmanlı İmparatorluğu ile ilgili tahrirlerde kayıtlar hane üzerinden yapılmıştır. Haneler, toplumu oluşturan yetişkin ve evli olan birimi ifade etmekte ve özellikle vergi gelirlerinde esas alındığında ailenin üretici emek ünitesini³⁷ temsil etmektedir. Vergi veya nüfusa ait bu tahrirlerde ailenin erkek üyeleri (nefer) kaydedilmiş, kadınlar kaydedilmemiştir. Örneğin Çerkeş Temettuât kayıtlarında Karalar Mahallesi hane 103 de kayıtlı olan Hidayetzâde kerimesi Aişe hanım gibi.³⁸ Ancak son yüzyıla doğru kadınlarında kaydedildiği zaman zaman görülmektedir. Bu durum hane kaydı esas alınarak yapılan tahrirlerde nüfusu belirlemek konusunda bazı sıkıntılar ortaya çıkartmaktadır. Bu tarihlerde verilen nüfus sayıları tahmini rakamları ifade etmektedir. Bu durumlarda, Barkan'ın bir haneyi beş fert kabul edilmesi araştırmacılarla esas alınmıştır. Hane kayıtları esas alındığında şu durum ortaya çıkmaktadır.

1571 tarihli tahrirlerde Çerkeş nefsi (merkez) ve kuralarında 2.029 hane, 809 mücerred ve 31 muaf hane olmak üzere toplam 2869 hanedir. 1579 tahririnde ise 3.208 hane, 1.973 mücerred ve 104 muaf hane olmak üzere toplam 5285 hanedir. Haneleri tahmini 5 nüfus kabul edip mücerredleri birer fert kabul ettiğimizde Çerkeş'in tahmini toplam nüfusu 1521 yılında 11109, 1579 tarihinde 18533'dür. 1521 tarihinden 58 yıl sonra Çerkeş genel nüfusunda tahmini 7424 kişi artmıştır.

Tablo 2. XVI.yüzyılda Çerkeş Genel Nüfusu

	Toplam Hane (Mücerred çıkarılmış)	Tahmini Nüfus (Hane sayısı X 5+Mücerred)
1521 tahrir	2869-809 ³⁹ = 2060 hane	2060X5=10300 10300+809+ 11109
1579 tahriri	5285-1973 ⁴⁰ =3312 hane	3312X5=16560 16560+1973= 18533

XIX.yüzyıla gelindiğinde ise şehir ve kazaların en küçük yapıtaşı olan ve çeşitli faaliyetlerin gerçekleştirildiği alanlar olarak tanımlanan mahalle biriminin⁴¹ Çerkeş'de dört olduğu görülmektedir. Bu mahalleler; Karacalar Mahallesi, Okcular Mahallesi, Kurtlar Mahallesi ve İdris Mahallesi'dir. Ayrıca, 1896 yılı Salnamelerinde Çerkeş'de Hamidiye ismiyle yeni bir Mahallenin kurulduğu dikkati çekmektedir. Çerkeş merkez de Mahallelerdeki toplam hane sayısı 1844 yılında 414, 1846'da 371, 1863'de 379, 1896 yılında 527'dir.. Tabloya bakıldığında 1844-1846 yılları arasında yani iki yılda merkez hane sayısında artıştan ziyade 43 hanelik bir düşüşün olduğu gözlemlenmektedir. Yine tabloya

³⁴ A.g.e.S. 55

³⁵ Karacavıran, Bayındır ve Ovacık nahiyeleri gibi. Ömer TÜRKÖĞLU, Salnamelerde Çankırı. S.470

³⁶ Ahmet ELİBOL. XIX.Yüzyıl Başlarında Çankırı, s.30

³⁷ Prof. Dr. Halil İNALCIK. Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi, S. 7

³⁸ B.O.A. ML. VRD. TMT.d 00666

³⁹ Bekar haneleri temsil eden mücerred

⁴⁰ Bekar haneleri temsil eden mücerred

⁴¹ Mehmet BAYARTAN. Osmanlı şehrinde bir idari birim: mahalle. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü Coğrafya Dergisi. S. 86

bakıldığında 1863 Nüfus tahririnde ve 1896 yılı Salnamelerinde hane sayısında ciddi bir artışın olduğu görülmektedir. Otuz üç yıllık bu sürede artan hane sayısı 110'dur. Bu aralıklarda hane sayısındaki düşmenin sebepleri arasında İstanbul'a olan göç olabileceği gibi vergiye tabi, temettuat açısından vergi geliri bulunmayacak kadar bakıma muhtaç ve çevrenin yardımı ile geçinen kimselerinin hanelerinin kaydedilmemesi de ihtimal dâhilindedir.

Tablo 3. Çerkeş Merkez Mahalle Hane Sayısı

Çerkeş Merkez Mahalle isimleri	1260 (M:1844) Nüfus Tahririne Göre ⁴²	1262 (M:1846) Temettuat Defterine Göre ⁴³	1279 (M:1863) Nüfus Tahririne göre ⁴⁴	1314 (M:1896) Vilayet salnamesine Göre ⁴⁵
Karalar Mahallesi	119	109	109	142
Okcular Mahallesi	92	79	85	133
Kurtlar Mahallesi	85	75	74	86
İdris Mahallesi	118	108	111	128
Hamidiye Mahallesi	-----	-----	-----	38
Toplam Hane Sayısı	414	371	379	527

Çerkeş Merkezde yaşayan nüfus bakımından bir inceleme yapıldığında; 1844 yılında 2068, 1846 Temettuat kayıtlarında tahmini 1855, 1863 yılında 1948,1896 yılında 3301'dir. Bir kıyaslama açısından bakıldığında; aynı tarihlerde Çankırı merkezde 1585 hane olup tahmini 7925,⁴⁶ Tuht Kazasında⁴⁷ (Yapraklı ilçesi)⁴⁸ 203 hanede 894⁴⁹ tahmini nüfus vardır. Çerkeş Merkez ve Kuraları tamamen İslam olup gayri Müslim nüfus yoktur.⁵⁰ Burada dikkati çeken bir durumda, 1844 yılında Çerkeş merkezde İdris Mahallesi en yoğun nüfusa sahip iken bunu takip eden Karalar Mahallesi ileriki yıllarda nüfus yoğunluğunu ele alacaktır. Çerkeş'in tamamı Müslim olmasına rağmen ticaret amaç ile Çerkeş'e bazı gayri Müslim tüccarların geldiği ticari faaliyeti süresince bölgede geçici ikamet ettikleri bilinmektedir. Örneğin; ticaret amacı ile Kayseri ili Talas Karyesinden bir Rum Tüccar Çerkeş'e gelmiş ve kaldığı Yeni Handa vefat etmiştir.⁵¹

⁴² Dr.Rıfıkı Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi, Arşiv No: 1870

⁴³ B.O.A, ML.VRD.TMT.d, 00666

⁴⁴ Dr. Rıfıkı Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi, Arşiv No: 1875

⁴⁵ Ömer TÜRKOĞLU, Kastamonu Vilayeti Salnâmelerinde Çankırı. S.479

⁴⁶ Yüksel ARSLAN. 'XIX.yüzyılda Çankırı esnaf teşekkülleri ve iş kolları bakımından Çankırı Temettuat Defterine genel bir bakış' isimli makale, Çankırı Araştırmaları Dergisi. Sayı:3, s.11

⁴⁷ 1844 tarihi Tuht Nüfus Tahrir Defteri. Dr. Rıfıkı Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi, Arşiv No: 1897

⁴⁸ Tuht'taki aşağı mahalle, Yukarı Mahalle ve Cami-i Kebir Mahallesinde

⁴⁹ Bu nüfusa Yapraklı Aşağı mahalledeki 18 hanedeki Milleti Rum nüfusu dahil değildir.

⁵⁰ Ticaret maksadı ile geçici olarak iskan edenler hariç

⁵¹ Çerkeş Şeriye Sicil Defteri No: 6 Karar no: 51

Tablo 4. Çerkeş Merkez Nüfusu

Çerkeş Merkez Mahalle isimleri	1260 (M.1844) Nüfus Tahririne Göre ⁵² (Hane Erkek Nüfus + 2) ⁵³	1262 (M:1846) Temettuat Defterine Göre ⁵⁴ (Hane X 5) ⁵⁵	1279 (M:1863) Nüfus Tahririne göre ⁵⁶	1314 (M:1896) Vilayet salnamesine Göre ⁵⁷
Karalar Mahallesi	119 X 2=238 Kadın 320 erkek + 238 kadın= 558	109 X 5 545	109X2=218 328 erkek+218kadın = 546	(550 Erkek+ 578 Kadın) 1128
Okcular Mahallesi	92 X 2= 184 Kadın 269 erkek + 184= 453	79 X 5 395	85X2=170 246 erkek+170 kadın= 416	(250 Erkek+ 292 Kadın) 542
Kurtlar Mahallesi	85 X 2=170 Kadın 257 erkek + 170 kadın= 427	75 X 5 375	74X2=148 231 erkek+148 kadın= 379	(217 Erkek+ 255 Kadın) 472
İdris Mahallesi	118 X 2=236 Kadın 394 erkek + 236 kadın= 630	108 X 5 540	111X2=222 385 erkek+222= 607	(496 Erkek+ 490 Kadın) 986
Hamidiye Mahallesi	-----	-----	-----	(83 Erkek + 90 Kadın) 173
Toplam Nüfus	2068	371 X 5 1855	1948	3301

Buradaki tabloya bakıldığında Çerkeş merkezinin nüfusundaki değişim rahatlıkla takip edilebilmektedir. Burada dikkati çeken 1260 tahririnden iki yıl sonra Temettuat kayıtlarında nüfusun azalmasıdır. Temettuat kayıtları gelire yani vergiye tabi bir kayıt sistemi olduğundan dolayı yazılmayan hanelerin olabileceği düşünülebilir. Yine tablo incelendiğinde 1260 ve 1314 yılları arasında (elli yılda) toplam 1233 kişilik bir artış söz konusudur. Yıllık nüfus artışı 26.66 olarak gerçekleşmiştir. Çerkeş Kazası Kurrâ'larına bakıldığında hane sayıları ve tahmini nüfus da şu şekilde karşımıza çıkacaktır.

Tablo 5. Çerkeş Kazası Kuraları hane sayıları ve tahmini nüfusları

1260 (M.1844) Nüfus Tahririne Göre ⁵⁸ (Hane Erkek	Hane sayısı ve Nüfusu ⁶⁰	1262 (M:1846) Temettuat Defterine Göre ⁶¹ (Hane X 5) ⁶²	Hane sayısı ve Tahmini Nüfus	1279 (M:1863) Nüfus Tahririne göre ⁶³	Hane sayısı ve Tahmini Nüfus	1314 (M:1896) Vilayet salnamesine Göre ⁶⁴	Hane sayısı ve Nüfusu
---	-------------------------------------	--	------------------------------	--	------------------------------	--	-----------------------

⁵² Dr.Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi, Arşiv No: 1870

⁵³ Her hanede ortalama olarak ailenin bir annesi ve bir kız çocuğunun yani iki kadın varlığını kabul eder isek. Bu durum en asgari bir tahmindir. Zira bazı hanelerde gelin'in varlığını da düşünmek gerekir. Çünkü ataerkil aile yapısı olduğu için gelinler de aynı hane içindedir.

⁵⁴ B.O.A, ML.VRD.TMT.d, 00666

⁵⁵ Hanede iki karıkoca ve üç çocuğun varlığını ortalama kabul edilmesi tezine göre

⁵⁶ Dr. Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi, Arşiv No: 1875

⁵⁷ Ömer TÜRKOĞLU, Kastamonu Vilayeti Salnâmelerinde Çankırı. S.479

⁵⁸ Dr. Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi, Arşiv No: 1870

Nüfus + 2) ⁵⁹							
Bozoğlu Karyesi	52 haneX2=104 151 erkek+104 kadın= 255	Bozoğlu Karyesi	55 haneX5= 275 ⁶⁵	Bozoğlu Karyesi	48 hane X2=96 174erkek +96 kadın= 270	Bozoğlu Karyesi	277
Ahur Karyesi	26 haneX2=52 79 erkek+52 kadın= 131	Ahur Karyesi	23 haneX5=115	Ahur Karyesi	25 haneX2= 50 94 erkek + 50 kadın= 144	Ahur Karyesi	298
Yalaközü Karyesi	16 haneX2=32 51 erkek +32= 83	Yalaközü Karyesi	15 haneX=75	Yalaközü Karyesi	18 haneX2=36 73 erkek +36 kadın= 109	Yalaközü Karyesi	302
Yalakçukuru Karyesi	28 haneX2=56 kadın 96 erkek 56 kadın= 152	Yalakçukuranı Karyesi	25 haneX5=125	Hacılar Karyesi	18 haneX2=36 74 erkek + 36 kadın= 110	Hacılar Karyesi	144
Saçak Karyesi	58 haneX2=116 222 erkek + 116= 338	Saçak Karyesi	57 haneX5= 285	Yalakçukuranı Karyesi	28 haneX=56 127 erkek + 56 kadın= 183	Yalakçukuran Karyesi	172
Kara Mustafa Karyesi	15 haneX2= 30 48 erkek+ 30 kadın = 78	Kara Mustafa Karyesi	15 hane X5= 75	Saçak Karyesi	54 haneX2=108 247 erkek +108kadın =355	Saçak Karyesi	722
Kadıözü Karyesi	21 hane X 2= 42 75 erkek +42= 117	Kadıözü Karyesi	23 hane X 5= 115	Kara Mustafa Karyesi	14 hane X2=28 69 erkek +28 kadın= 97	Karamustafa Karyesi	183
Eymür Karyesi	8 hane X2= 16 16 erkek + 16 kadın= 32	Eymür Karyesi	9 hane X5=45	Kadıözü Karyesi	19 hane X2= 38 77 erkek + 38 kadın= 115	Kadıözü Karyesi	159
Hacılar Karyesi	18 haneX2=36 55 erkek+36 kadın= 91	Hacılar Karyesi	19 haneX5=95	Aliözü Karyesi	20 hane X2= 40 79 erkek + 40 kadın= 119	Aliözü Karyesi	194
Aliözü Karyesi	21 haneX2=42 67 erkek+ 42 kadın= 109	Aliözü Karyesi	21 haneX5=105	Çalcaviran Karyesi	19 haneX 2=38 88 erkek +38 kadın= 126	Çalcaviran Karyesi	160
Çalcaviran Karyesi	19 haneX2=38 66 erkek+ 38 kadın= 104	Çalcaviran Karyesi	19 hane X5=95	Okcuk Karyesi	16 haneX2= 32 50erkek +32 kadın= 82	Ovacık Karyesi	111
Okcuk Karyesi	18 haneX2=36 63 erkek+36 kadın=99	Okcuk Karyesi	14 hane X5=70	Gelik Karyesi	8 hane X2=16 25 erkek +16 kadın= 41	Gelik Karyesi	70
Gelik Karyesi	8 hane X2=16 21erkek+16 kadın=37	Gelik Karyesi	7 haneX5=35	Şeyh Doğan Karyesi	20 haneX2= 40 82 erkek + 40 kadın= 122	Şeyhdoğan Karyesi	202
Şeyh Doğan Karyesi	23 haneX2=46 83 erkek+ 46 kadın= 129	Şeyh Doğan Karyesi	24 haneX5=120	Eymür Karyesi	7 hane X2= 14 21 erkek +14 kadın= 35	Eymür Karyesi	63
Kınık Karyesi	7 haneX2=14 19 erkek+14 kadın= 33	Kınık Karyesi	6 haneX5= 30	Kınık Karyesi	7 hane X2= 14 26 erkek +14 kadın= 40	Kınık Karyesi	157
Kızıllar Karyesi	8 haneX2= 16 28 erkek+ 16 kadın= 44	Kızıllar Karyesi	8 hane X5= 40	Kızıllar Karyesi	8 haneX2= 16 27 erkek+ 16 kadın= 43	Kızıllar Karyesi	127
Bediler Karyesi	18 haneX2= 36 51erkek+ 36 kadın= 87	Bedil Karyesi	15 haneX5=75	Bediller Karyesi	17 haneX2= 34 64 erkek+ 34 kadın= 98	Bedil Karyesi	202
Basmul Çiftliği	1 haneX2=2 3 erkek+ 2 kadın= 5	Çiftlik Basmul	1 haneX5= 5	Çiftlik Basmul	1 haneX2= 2 2 erkek + 2 kadın= 4	Basmul Karyesi	52
Bayındır Karyesi	10 haneX 2=20 43 erkek+ 20 kadın= 63	Bayındır Karyesi	8 haneX5=40	Bayındır Karyesi	10 haneX2= 20 49 erkek + 20 kadın= 69	Nahiler Karyesi	75
Kadı Karyesi	16 haneX2= 32 35 erkek + 32 kadın= 67	Kadı Köyü	12 haneX5=60	Kadı Köyü	11 haneX2= 22 40 erkek + 22 kadın= 62	Ahiler Karyesi	90

⁶⁰ Her hanede iki kadın'ın varlığı kabul edilmektedir. Hane sayısı iki ile çarpılarak kadın nüfusu bulunmakta erkek nüfus ile toplanarak Kurranın genel nüfusu çıkarılmaktadır.

⁶¹ B.O.A, ML.VRD.TMT.d, 00666

⁶² Hanede iki karıkoca ve üç çocuğun varlığının ortalama kabul edilmesi tezine göre

⁶³ Dr. Rıfki Kamil Urganı Çankırı Araştırmaları Merkezi, Arşiv No: 1875

⁶⁴ Ömer TÜRKOĞLU, Kastamonu Vilayeti Salnâmelerinde Çankırı. S.479

⁵⁹ Her hanede ortalama olarak ailenin bir annesi ve bir kız çocuğunun yani iki kadın varlığını kabul eder isek. Bu durum en asgari bir tahmindir. Zira bazı hanelerde gelin'in varlığını da düşünmek gerekir. Çünkü ataerkil aile yapısı olduğu için gelinlerde aynı hane içindedir.

⁶⁵ Her hane karı-koca ve üç çocuk kabul edilmiştir. Bundan dolayı her hane çarpımı beş tahmini Kura nüfusunu vermektedir.

Çölmekci Karyesi	12 hane X2= 24 36 erkek+ 24 kadın= 60	Çölmekçi Karyesi	10 haneX5=50	Çölmekçi Karyesi	13 haneX2= 26 57erkek +26 kadın= 83	Örenli karyesi	113
Dikenli Karyesi	18 haneX2= 36 50 erkek+ 36 kadın= 86	Dikenli Karyesi	17 haneX5=85	Dikenli Karyesi	19 hane X2= 38 84 erkek+ 38 kadın= 122	Karaağaç Karyesi	86
Karaköşk Karyesi	13 haneX2= 26 43 erkek+ 26 kadın= 69	Karaköçek Karyesi	13 haneX5=65	Karaköşk Karyesi	10 haneX2= 20 41 erkek+ 20 kadın= 61	Balkavak Karyesi	109
Yortan Karyesi	16 haneX2= 32 52 erkek+32 kadın= 84	Yortan Karyesi	17 haneX5=85	Yortan Karyesi	15 haneX2= 30 60 erkek+ 30 kadın= 90	Yeniköy Karyesi	217
Kalfakolu Karyesi	12 haneX2= 24 37 erkek+ 24 kadın= 61	Kalfa Kolu Karyesi	10 haneX5= 50	Akhasan Karyesi	12 haneX2= 24 47 erkek+ 24 kadın= 71	Çördük Karyesi	98
Ağa Karyesi	16 haneX2= 32 49 erkek+ 32 kadın= 81	Ağaköy	17 haneX5=85	Kalfa Holu Karyesi	12 haneX2= 24 42 erkek+ 24 kadın= 66	Merkebviran Karyesi	93
Saraycık Karyesi	25 haneX2=50 115 erkek+ 50 kadın= 165	Saraycık Karyesi	26 hane X5=130	Ağa Karyesi	14 haneX2= 28 61 erkek+ 28 kadın= 89	Bölükviran Karyesi	59
Akhasan Karyesi	12 haneX2= 24 47 erkek+ 24 kadın= 71	Akhasan Karyesi	11 haneX5=55	Saraycık Karyesi	23 haneX2= 46 119 erkek+ 46 kadın= 165	Göynükçukuru Karyesi	125
Yumaklı Karyesi	25 haneX2=50 86 erkek+ 50 kadın= 136	Yumaklı Karyesi	24 haneX5=120	Yumaklı Karyesi	25 haneX2= 50 100 erkek+ 50 kadın= 150	Dağlı Karyesi	86
Yoncalı Karyesi	11 haneX2= 22 58 erkek+ 22 kadın= 80	Yoncalı Karyesi	8 haneX5= 40	Yoncalı Karyesi	11 haneX2=22 54 erkek+22 kadın= 76	Dereköy Karyesi	213
Bozca Armud Karyesi	7 haneX2= 14 19 erkek+ 14 kadın= 33	Bozca Armud Karyesi	8 hane X5= 40	Bozca Armud Karyesi	7 haneX2=14 29 erkek+ 14 kadın= 43	Güris Karyesi	101
Kısac Karyesi	14 haneX2= 28 43 erkek+ 28 kadın= 71	Kısac Karyesi	15 haneX5=75	Kısac Karyesi	14 haneX2=28 60 erkek+ 28 kadın= 88	Bayındır Karyesi	167
Dağçukurani Karyesi	11 haneX2= 22 43 erkek+ 22kadın= 65	Dağçukurani Karyesi	9 haneX5=45	Dağçukurani Karyesi	10 hane ⁶⁶ X2= 20 40 erkek+20 kadın= 60	Dikenli Karyesi	128
Üyük Karyesi ⁶⁷	3 haneX2= 6 12 erkek+ 6 kadın= 18	Elpirek Karyesi	3 haneX5=15	Elpirek Karyesi	3 haneX2= 6 11 erkek+ 6 kadın= 17	Yalnızca Karyesi	89
Yakublar Karyesi	5 haneX2= 10 20 erkek+ 10 kadın= 30	Yakublar Karyesi	5 haneX5=25	Yakublar Karyesi	5 haneX2= 10 27 erkek+ 10 kadın= 37	Çölmekçi Karyesi	93
Ödüller Karyesi	3 haneX2= 6 8 erkek+ 6 kadın= 14	Ödüller Karyesi	2 hane X5=10	Ödüller Karyesi	3 hane X2= 6 16 erkek+ 6 kadın= 22	Kadı Karyesi	89
Virancık Karyesi	4 haneX2= 8 16 erkek+ 8 kadın= 24	Virancık Karyesi	2 haneX5= 10	Virancık Karyesi	4 haneX2= 8 13 erkek+ 8 kadın= 21	Karaköşk Karyesi	156
Tirbaşı Karyesi	22 haneX2= 44 94 erkek+ 44 kadın= 138	Tirbaşı Karyesi	19 haneX5= 95	Tirbaşı Karyesi	22 haneX2= 44 114 erkek+44 kadın= 158	Yortan Karyesi	151
Viran Karyesi	41 haneX2= 82 132 erkek+ 80 kadın= 212	Viran Karyesi	39 haneX5=195	Viran Karyesi	40 haneX2= 80 147 erkek+ 80 kadın= 227	Akhasan Karyesi	117
						Halkaoğlu Karyesi	83
						Saraycık Karyesi	315
						Boyuncak Karyesi	66
						Ağa Karyesi	256
						Yumaklı Karyesi	364
						Yoncalı Karyesi	194

⁶⁶ Köyde 9 hane kayıtlı olup bir hanede 'bilâ hane' (hanesiz)dir. Toplam on hane olarak kabul edilmiştir.

⁶⁷ Üyük Karyesi Temettuat defterlerinde geçmemektedir.

						Bozkocaarmud Karyesi	120
						Kısac Karyesi	146
						Dağçukuran Karyesi	92
						Abdullah, Virencik	----
						Uyuran maa Yakublar Karyesi	315
						Turbaşı Karyesi	259
						Viran Karyesi	329
Toplam Hane sayısı ve Tahmini Nüfus	3552		3155		3870		8589

Bu tabloda da nüfus hareketleri çok rahat görülebilmektedir. 1269 ile 1314 yılları arasında yani elli senede 5037 kişilik bir artış gerçekleşmiştir. Yıllık nüfus artışı 100.74'dür. Yani Çerkeş Merkez'ine göre (26.66 iken) Kurralarda daha fazla bir nüfus artışı söz konusudur. Çerkeş merkez ve kurraların toplam nüfusunu ele alacak olursak 1260 yılında; 5620, 1262 yılında 5010, 1279 yılında 5818 ve 1314 yılında ise 11890 olarak karşımıza çıkmaktadır.

D) ÇERKEŞ KÖY İSİMLERİ

Köy, mezra, kaza gibi yerleşim yerleri ile, bu yerleşimin gerçekleştiği coğrafyanın içerisinde yer alan ırmak, dağ, akarsu gibi coğrafi unsurların isimleri tarihi veriler açısından çok önemlidir. Bu isimlerden yola çıkarak o topraklar üzerinde kurulmuş olan medeniyetlerin izlerini takip etmek, tarihi süreç içerisinde geçirdiği evrelerin özelliklerini çıkarabilmek mümkündür. Hatta bu isimlerden yola çıkarak o dönemin etkin şahsiyetlerini tanımak, dini anlayışlarını kavramak, aşiret, boy, cemaat gibi yapıları daha iyi tanımak, estetik algılamalarını takip etmek de mümkün olmaktadır. Anadolu da bu açıdan bölge isimlerine bakıldığında birçok köy, mezra, kaza ve en küçük yerleşim birimleri olan mahalle isimlerinin de bu tarihi realiteden etkilendiği görülecektir. Bu özellikler, tüm Türk fütuhatının gerçekleştirildiği topraklarda görüldüğü gibi en açık şekilde Çankırı'da da kendini göstermektedir. Örneğin, Tapu tahrir defterlerinde Çankırı merkezde yer alan mahalle isimlerine bakıldığında; Hoca Kasım, Perdedar Gazi, Şeyh Osman, Şeyh Hünkar Hacı Bahaeddin gibi isimler görmek mümkün olacaktır.⁶⁸ Ak Hasan, Kızıllar, Kara Ağaç gibi yerleşim yerlerinde renklerin tarihsel hayatımıza etkilerini görmek mümkün olacaktır. Anayurtlarından kopup gelen Türkler, yurtlarından aldıkları adları da yeni yerleştikleri bölgedeki benzer yerlere koymak suretiyle kendilerine mahsus ad verme geleneğini de yaşatmışlardır.⁶⁹ Yer isimleri Türk iskânı sırasında bu milletin ferdi olan insanlar tarafından verildiğinden dolayı kişilerin duyguları, düşünceleri, hayat görüşleri ile bu isimler arasında mutlak bir bağ bulunmaktadır. Örneğin; “viran” ile ilgili yer isimleri bir araya getirildiğinde, ıssız ve harabe olan yerlerin zamanla Türk toplulukları tarafından ne ölçüde yeniden iskâna açıldıkları konusunda somut bilgiler verilmektedir.⁷⁰

Anadolu, M.1071 tarihinden önceleri Türklerle tanışmış ve bir Türk Yurdu olmaya başlamıştır. Hun, Avar, Sabar, Peçenek, Kuman-Kıpçak, Türk boyları Kastamonu ve Çankırı havalisine keşif veya iskân

⁶⁸ Fuad RECEB. Osmanlı Tahriri Ve Nüfus Kayıtlarına Göre Çankırı Merkezine Ait Mahalle isimleri, Çankırı Araştırmaları Dergisi Sayı.2, S.114

⁶⁹ Dr. Cevdet YAKUPOĞLU. Kuzeybatı Anadolu'nun Sosyo-Ekonomik Tarihi (Kastamonu-Sinop- Çankırı- Bolu) S. 70

⁷⁰ A.g.e. S.73-74

amaçlı olarak gelmişlerdir.⁷¹ Yusuf HALAÇOĞLU Çankırı havalisine 163 Türk aşiretin geldiğini ve yerleştiğini tespit ettiğini belirtmektedir.⁷²

1260 (M.1844) Nüfus Tahrir defterinde Çerkeş’de şu köylerin varlığı tespit edilmektedir.

Bozoğlu Karyesi, Ahur Karyesi, Yalaközü Karyesi, Yalakçukuru Karyesi, Saçak Karyesi, Kara Mustafa Karyesi, Kadiözü Karyesi, Eymür Karyesi, Hacılar Karyesi, Aliözü Karyesi, Çalcaviran Karyesi, Okcuk Karyesi, Gelik Karyesi, Şeyh Doğan Karyesi, Kınık Karyesi, Kızıllar Karyesi, Bediler Karyesi, Basmul Çiftliği, Bayındır Karyesi, Kadı Karyesi, Çölmekci Karyesi, Dikenlü Karyesi, Karaköşk Karyesi, Yortan Karyesi, Kalfakolu Karyesi, Ağa Karyesi, Saraycık Karyesi, Akhasan Karyesi, Yumaklu Karyesi, Yoncalı Karyesi, Bozca Armud Karyesi, Kısac Karyesi, Dağçukurani Karyesi, Üyük Karyesi, Yakublar Karyesi, Ödüller Karyesi, Virancık Karyesi, Tirbaşı Karyesi, Viran Karyesi.

Yukarıda verilen isimlere bakıldığında köy ve mezra isimlerinin %99 oranında Türkçe olduğu görülecektir. Bu oran Anadolu ortalamasının bir hayli üzerindedir.⁷³ Örnek verecek olursak;

Alayundlu: Çerkeşte kendi adına köy kurmuş olan bu boyun bir kısmı yörede konar-göçerliliği de devam ettirmiştir. Ala-yundlulardan bir küçük gurup da Boyabat yöresini yurt tutmuştur.⁷⁴

Alka-evli: XV. Yüzyılda Çerkeş’in Karaman divanına bağlı Halka- evli köy adı Alka-evli boy adının değişik teleffuz edilmiş şeklidir. Bu boy adı Halkaevli, Halkahavlu, Halka kolu şeklinde telaffuz edilen bu isim bir Oğuz Yörük Cemaati ismidir.⁷⁵

Bey- dili: Bölgeye yoğun olarak yerleşen boylardan biri olup 24 Oğuz boyunun Beğdili kolunun adından gelmektedir.⁷⁶ Bey-dili isminin zamanla ‘Bedil’ şekline dönüştüğü kabul edilmektedir.

Eymür/Eymir: Bu bölgeye erken dönemlerde gelerek yerleşen Oğuz boylarındandır.⁷⁷

Kınık: Bu boy Selçukluların bağlı olduğu bir Oğuz boyu olup,⁷⁸ Kınık, Kınıklı olarak isimlendirilmiştir. Çankırı ve Kastamonu bölgesinde bu isimle adlandırılan bir çok köy’e rastlamak mümkündür.

Elpirek: Türklerde Şahıs ve kabile adı olarak bilinen Alpagud’dan türediği görüşü kuvvetle muhtemeldir. Bu boy’a ait isimler genellikle Çankırı, Kastamonu, Bolu üçgeninde ve Ankara’nın kuzeyinde görülmektedir.⁷⁹

Basmul: Bu köyün Kırklar, Sadıklar, Kınıklar, Umurlar ve Seğmenler gibi ikinci isimleri de vardır.⁸⁰ Basmıllar, Göktürk devletine komşu bir Türk uyruğunun adıdır.⁸¹

Bayındır: 24 Oğuz boyundan bir boyun ismidir⁸² ve bölgede çeşitli yerleşim yerlerine isim olarak verilmiştir.

Ağa: Türkmen bir topluluk⁸³ olduğu görüşü yanında, Ağa/Aka kelimesinin Moğollarda büyük erkek kardeşi ifade eden bir ünvan olduğunu belirten görüşlerde vardır. Ağa ünvanının daha çok Moğol veya

⁷¹ A.g.e. S.16.

⁷² Yusuf HALAÇOĞLU. Geçmişten Geleceğe Çankırı Bilgi Şöleni .Çankırı Türkmen Yerleşimi, S.14

⁷³ Dr. Cevdet YAKUPOĞLU. Kuzeybatı Anadolu’nun Sosyo-Ekonomik Tarihi (Kastamonu-Sinop- Çankırı- Bolu) S.75-76

⁷⁴ A.g.e. S.83

⁷⁵ A.g.e.S.83-84

⁷⁶ Necati Asım USLU. Çankırı’dan Sözler. S.450

⁷⁷ Dr. Cevdet YAKUPOĞLU. Kuzeybatı Anadolu’nun Sosyo-Ekonomik Tarihi (Kastamonu-Sinop- Çankırı- Bolu) S.88

⁷⁸ A.g.e. S.93

⁷⁹ A.g.e. S.98

⁸⁰ Prof. Dr. Ahmet KANKAL, XVI.Yüzyılda Çankırı. S. 89

⁸¹ Necati Asım USLU. Çankırı’dan Sözler S.456

⁸² A.g.e.S.450

⁸³ A.g.e. S.450

onlara tabi Türkmen emirlerine ait olduğunu iddia edenlerde vardır. Ağa, Ağacık aynı kökten bir isim olarak Çerkeş’de olduğu gibi yerleşim yerlerine isim olarak verilmiştir.⁸⁴

Ayrıca Çerkeş yöresinde bir çok Türk konar-göçer Yörük ve Türkmen cemaatlerinin de varlığı görülmektedir. Konar-göçer Yörük ve Türkmen cemaatleri zaman içerisinde yerleşik hayata geçmişlerdir. Türkmen ve Yörük cemaatlerinden bazıları şunlardır:

Akbaşlar: Anadolu’daki bir Yörük cemaatinin adı olup Çerkeş Akbaşlar köyünde bulunmaktadır.⁸⁵

Aliözü: Çankırı yöresinde konar-göçer yaşayan bu cemaat Çerkeş Aliözü köyünde iskan edilmişlerdir.⁸⁶

Arslanlu: Bunlar Anadolu’da Söğüt, Bursa, Adana, Maraş, Kütahya gibi bölgelere yerleşen cemaatler olup Çerkeş’de Arslanlu divanında bulunmaktadır.⁸⁷

Bayraklu: Çankırı ve (Tuht) Yapraklı ilçesinde bulunan bu cemaat’in ismine Çerkeş Halka-havlu köyü (Halkaoğlu) yaylağı arasında geçmektedir.⁸⁸

Boz-oğlan,Boz-oğlu: XV.yüzyılda varlığı belirlenen bu Türkmen cemaati Çerkeş Bozoğlu köyüne ismini vermiştir.⁸⁹

Çamluca: Yoncalı köyü hududunda bu cemaatin ziraatla meşgul oldukları, Çerkeş ve Devrakâni’ye bağlı Çamlıca köylerinin kurucuları⁹⁰ kabul edilmektedir.

Dikenlü: Yörük cemaatlerinden olup⁹¹ Çankırı, Çerkeş bölgesine yerleşmişlerdir.⁹²

Has Beylü: Bu cemaat, XV.yüzyılda Çerkeş’in Yavşanlı yaylağına konmakta olup, Akbaş divanına bağlı Has Beylü Demürcüler köylerinin kurucularıdır.⁹³

Kapaklu: Çerkeş’de yaylağı bulunan bir Yörük topluluğunun ismidir.⁹⁴

Kara Köşek: Bu Yörük cemaati Çerkeş yöresinde Yalunuzca köyü ile birlikte Fınducak yaylağına konmakta olup Kara Köşek köyüne de ismini vermiştir.⁹⁵

Kara Mustafa: Adana ve Bolu çevresinde Kara Mustafa Yörük cemaatinin varlığı bilinmekte olup Çerkeş’de mevcut köye ismini vermiştir.⁹⁶

Karacalar, Karaca viran: Anadolunun büyük bir bölümüne yayılan bir Yörük cemaatidir. Çerkeş bölgesinde de bu Yörük cemaatinin varlığı görülmektedir.⁹⁷

Kızılca, Kızıllar: Türkmen cemaatinden olup,⁹⁸ bölgedeki Kızıllar, Kızılca, Kızılviran gibi yerleşim ve ya yaylalara isim vermiştir.⁹⁹

Ormanlar: Ormanlık anlamı ifade etmeyen bu isim Anadolu’ya gelerek yerleşen bir cemaat ismi olup Çankırı ve Çerkeş’de iskan etmişlerdir.¹⁰⁰

Saçaklu: Saçaklu bir Yörük cemaati olup, Saçak köyü bu cemaatten ismini almaktadır.¹⁰¹

Sülüler: Yörük cemaati olup Çerkeş’e bağlı Sülüler köyünün de bu cemaat tarafından kurulduğu düşünülmektedir.¹⁰²

Yalak: Çerkeş’de Aşağı Kadı özü köyü hududu dahilinde bulunan Eğrek yaylağına konan Cemaat, Yalak özü köyünün bu cemaatle bağlantısını göstermektedir.¹⁰³

⁸⁴ Dr. Cevdet YAKUPOĞLU. Kuzeybatı Anadolu’nun Sosyo-Ekonomik Tarihi (Kastamonu-Sinop- Çankırı- Bolu) S.117

⁸⁵ A.g.e. S.125

⁸⁶ A.g.e. S. 129

⁸⁷ A.g.e S.131

⁸⁸ A.g.e. S. 134

⁸⁹ A.g.e. S. 138

⁹⁰ A.g.e. S. 141

⁹¹ Necati Asım USLU. Çankırı’dan Sözler S.451

⁹² Dr. Cevdet YAKUPOĞLU. Kuzeybatı Anadolu’nun Sosyo-Ekonomik Tarihi (Kastamonu-Sinop- Çankırı- Bolu) S.

⁹³ A.g.e. S. 157

⁹⁴ A.g.e. S. 163

⁹⁵ A.g.e. S.166

⁹⁶ A.g.e. S. 167

⁹⁷ A.g.e.S. 169

⁹⁸ Necati Asım USLU. Çankırı’dan Sözler S.454

⁹⁹ Dr. Cevdet YAKUPOĞLU. Kuzeybatı Anadolu’nun Sosyo-Ekonomik Tarihi (Kastamonu-Sinop- Çankırı- Bolu) S. 175

¹⁰⁰ A.g.e. S. 185

¹⁰¹ A.g.e. S. 188

¹⁰² A.g.e. S. 194

Yumaklu: Yumaklu köyünün bu cemaat tarafından kurulduğu¹⁰⁴ düşünülmektedir. Ayrıca Oğuzlarda Yumak Bay adlı bir şahsın olduğu bilinmektedir.¹⁰⁵

Şeyh Doğan: Çerkeş’de köye ismini veren bir Yörük cemaatidir. Ayrıca; Anadolu’da Türk iskanı sırasında zaviye sahibi olan şeyhlerden biri olma ihtimali de kuvvetlidir.¹⁰⁶

Çömlekçi: Bir Yörük cemaati ismi olup, Türk topluluklarında çömlekçilikle uğraştıkları içinde bu ismi almışlar ve son zamana kadar da bu mesleklerini devam ettiren cemaatlere rastlanılmıştır.¹⁰⁷

Ayrıca 1211 tarihli bir İlamda Cihanbeyli aşiretinin Çerkeş kazası arazisine girme gibi bir takım teşebbüslerinin olduğu ve bundan men edilmesi, teşebbüsün devam ettiği takdirde otuzbin kuruş cezanın tahsil edilmesi gerektiği bilgileri yer almaktadır. Bu durum bölgeye yakın bazı aşiretlerin Çerkeş arazisini kullanma girişimlerinin olduğunu göstermektedir.¹⁰⁸

II.BÖLÜM

A) 1260 (1844) TAHRİRİNDE SOSYAL DURUM

İmparatorluk sürecinde tutulan tahrir defterleri her ne kadar vergi, asker ve ekonomik gücün belirlenmesi ve iskan politikasının belirlenmesi temel amacı ile tutulmuş olsa da sosyo-ekonomik yapıyı tespit etme imkânını da vermektedir. İmparatorluk anlayışı bunu büyük bir ihtimalle bilinçli olarak yapmaktadır.¹⁰⁹ 1260 Nüfus Tahrir defterine bakıldığında da bölgedeki sosyal durum hakkında ipuçları bulmak mümkündür. Öncelikler defter kayıtlarında hane reisleri ve kaydedilen erkek nüfusun tanımlayıcı fizikî özelliklerini görmek mümkün olacaktır. Defter kaydedilen hane reisleri ve erkekler “uzunca boylu sarı sakallı”, “uzunca boylu ak sakallı”, “orta boylu kumral sakallı”, “orta boylu kara bıyıklı” veya “Şabbı emrad”¹¹⁰ gibi ifadelerle tanımlanmaya çalışılmıştır. Bu tanımlamalarda belirtilen tarihlerde hane reislerinin büyük çoğunluğunun sakallı olduğu görülmektedir. Hane reisleri ve hanedeki erkek fertlerin genellikle sakallı olmaları dinin daha doğrusu sakal bırakmanın sünnet olmasının bir etkisi neticesidir.

Defterde hanelere dikkatlice bakıldığında ataerkil aile yapısının tüm özellikleri görülmektedir. Bazı ailelerde, hane reislerinin oğulları, torunları, kardeşleri, amcası veya damatları hatta baldızları ile beraber yaşadıkları görülmektedir. Örneğin İdris Mahallesi 75. hanede ikamet eden 44 yaşındaki Aziz oğlu Osman b. Kadir, 33 yaşındaki Hüseyin ve 30 yaşındaki Mehmet ile beraber aynı hanede yaşamaktadır. Aynı şekilde Kara Mustafa Karyesinde 7. hanede 100 yaşındaki Kırık oğlu Hasan b. Ömer 48 yaşındaki damadı Satılmış ve üç erkek evladı ile yaşamaktadır. Kayıtlarda, azda olsa ikinci evliliklerin yapıldığı ve üvey evlatların varlığı tespit edilmektedir. Örneğin; Kadıözü karyesinde 7. hanede 48 yaşındaki Ağa Hüseyin oğlu Ömer b. Hasan 5 yaşındaki öz oğlu Hüseyin ve 16 yaşındaki Üvey oğlu Ali veledi Ali ile beraber yaşamaktadır. Yine Karalar Mahallesi 8. numaralı hanede 44 yaşındaki Hacı Eyüb oğlu Ahmed b. Osman’ın hanesinde oğlu İbrahim ve baldızı oğlu Ahmet veledi Hüseyin’in kayıtları bu tür örneklerdendir.

Çerkeş merkez mahalle ve kurra kayıtlarından hanelerin ortalama olarak kaç nüfusa sahip oldukları üzerinde bir çalışma yapıldığında tablodaki şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Tabloya bakıldığında Eymür, Kadı, Gelik, Ödüller, Kınık, Dikenlü, Bazca Armut, Bediller, Bozoğlu karyelerinin hane başı en düşük nüfusa sahip oldukları, Üyük, Yakublar, Virancık, Tirbaşı, Bayındır Saraycık ve Yoncalu’nun en yüksek nüfusa sahip oldukları görülmektedir. Yoncalu karyesinin hane başına düşen en yüksek nüfus oranlamasında ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

¹⁰³ A.g.e.S. 199

¹⁰⁴ A.g.e. S. 204

¹⁰⁵ Necati Asım USLU. Çankırı’dan Sözcükler S.456

¹⁰⁶ Dr. Cevdet YAKUPOĞLU. Kuzeybatı Anadolu’nun Sosyo-Ekonomik Tarihi (Kastamonu-Sinop- Çankırı- Bolu) S. 234

¹⁰⁷ A.g.e. S. 238

¹⁰⁸ B.O.A. C.ADL. 552

¹⁰⁹ M. Mehdi İLHAN. Mufassal Tahrir Defterlerindeki Adların Önemine Dair Bazı Örnekler. Uluslar arası Üçüncü Türk Kültürü Kongresi Bildirileri. 25-29

¹¹⁰ Henüz sakalı çıkmamış

Tablo 6. Hane başı ortalama nüfus sayısı

Mahalle veya Kura	Hane başı ortalama nüfus	Mahalle veya Kurra	Hane başı ortalama nüfus
Eymür Karyesi	4	Akhasan Karyesi	5.9
Kadı Karyesi	4.1	Dağçukuram Karyesi	5.9
Gelik Karyesi	4.6	Üyük Karyesi	6
Ödüller Karyesi	4.6	Yakublar Karyesi	6
Kımk Karyesi	4.7	Virancık Karyesi	6
Dikenlü Karyesi	4.7	Tırbaşı Karyesi	6.2
Bozca Armud Karyesi	4.7	Bayındır Karyesi	6.3
Bediler Karyesi	4.8	Saraycık Karyesi	6.6
Bozoğlu Karyesi	4.9	Yoncalı Karyesi	7.2
Ahur Karyesi	5	Karalar Mahallesi	4.6
Hacılar Karyesi	5	Okcular Mahallesi	4.9
Basmul Çiftliği	5	Kurtlar Mahallesi	5
Çölmekci Karyesi	5	İdris Mahallesi	5.3
Kalfakolu Karyesi	5		
Ağa Karyesi	5		
Kısac Karyesi	5		
Yalaközü Karyesi	5.1		
Aliözü Karyesi	5.1		
Viran Karyesi	5.1		
Kara Mustafa Karyesi	5.2		
Yortan Karyesi	5.2		
Karaköşk Karyesi	5.3		
Yalakçukuru Karyesi	5.4		
Çalcaviran Karyesi	5.4		
Yumaklu Karyesi	5.4		
Kadıözü Karyesi	5.5		
Okcuk Karyesi	5.5		
Kızıllar Karyesi	5.5		
Şeyh Doğan Karyesi	5.6		
Saçak Karyesi	5.8		

Çerkeş mahalle ve Kurraları içinde en fazla nüfusa sahip haneler arasında; “Saraycık Karyesinden Gazâlizade Ahmet Bey b. Abdullah14, Yoncalı Karyesinden Kısıroğlu Hüseyin b. Mehmet 13, Saçak Karyesinden Veli Bey oğlu Hasan b. Mehmet 12, Yalakçukuru Karyesinden Abdulmuttalib oğlu Mustafa b. Ahmed 11, Akhasan Karyesinden Baloğlu Ahmed Bey b. Halil 11, Viran Karyesinden Tobcuoğlu Ali b. Halil, Saraycık Karyesinden Taşcıoğlu Abdulkadir b. Mustafa ve aynı Karyeden Timurcuoğlu Ali b. Mehmet 10 nüfusla” ilk sıralarda yer almaktadır. 1279 tarihli nüfus tahririnde Dikenlü karyesinden Uzun Ağa oğlu İbrahim b. Ahmet hanesinin 18 erkek nüfusa sahip olduğu görülmektedir. Bu hanede hane reisi ile beraber altı yetişkinin olduğu görülmek de ve bunların evli olduğu anlaşılmaktadır. Altı kadın nüfus olduğu da hesap edildiğinde bu hanenin toplam nüfusu 24 olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine bu hanede 12 torunun olduğu görülmektedir.

Çerkeş’de ölüm ve doğum oranları ile ilgili olarak bir takım verileride “92-93-94 senesi Çerkeş ve Boğaz kazasının vefiyât ve tevellüdât nüfusu yoklamasını mübeyyen defter” den¹¹¹ öğrenmek

¹¹¹ Bularak Araştırma Merkezine kaydettiğim Doksaniki, üç, dört senesi Çerkeş ve Boğaz kazasının vefiyât ve tevellüdât nüfusu yoklamasını mübeyyen defter. Dr.Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi

mümkündür. Deftere göre 1292-1293-1294 senesinde Çerkeş ve Boğaz kazasında 169 kişi vefat etmiş, 146 kişide doğmuştur. Ancak defter incelendiğinde vefat edenlerin sayısının yanlış hesaplandığı ve ölenlerin sayısının toplamının 168 olduğu anlaşılmaktadır. Yani ölüm ve doğum oranlarında eşitliğe varan bir sonuç karşımıza çıkmaktadır.

Tablo. 7 1292-1293- 1294 senesi vefiyât ve tevellüdât kayıtları

Çerkeş ve Boğaz Kazasında ölüm ve doğum oranları					
Kura veya Mahalle	Ölenler	Doğanlar			
Karalar Mahallesi	16	8			
Okçular Mahallesi	14	8			
Kurtlar Mahallesi	9	8			
İdris Mahallesi	18	29			
Divanı Bozoğlu	10	5			
Yalaközü Karyesi	5	5			
Yalakçukuranı	8	11			
Hacılar Karyesi	2	1			
Saçak?? Karyesi	12	13			
Aliözü Divanı	3	3			
Aliözü Karyesi	4	2			
Çalcaviran Karyesi	6	9			
Okcuk Karyesi	1	1			
Gelik Karyesi	2	1			
Şeyhdoğan divanı	9	5			
Dikenlü Divanı	7	6			
Viran Divanı	11	3			
Tirbaşı Karyesi	8	6			
Belkavak Divanı Yeni Karyesi	7	10			
Dere Divanı	16	12			
TOPLAM	168	146			

Vefiyât ve Tevellüdât defteri bizlere farklı bilgilerde vermektedir. Bu deftere göre; Çerkeş'in Boğaz kazası diye bir kazasının mevcut olduğu görülmektedir. Bozoğlu, Yalakçukuran, Aliözü, Dikenlü, Viran divanları Çerkeş'e, Belkavak ve Dere Divanları ise Boğaz kazasına bağlıdır. Hicri 1286 Hükümet Konağı yapılması ile ilgili bir belgede ise Çerkeş de Boğaz Kazasına bağlı Dere ve Belkavak Divanı, Viran Divanı, Dağçukuranı Divanı, Yumaklı Divanı, Saraycık Divanı, Dikenlü Divanı, Şeyhdoğan Divanı, Aliözü Divanı, Saçak Divanı, Yalakçukuranı Divanı ve Bozoğlu Divanının olduğu anlaşılmaktadır.¹¹²

B) 1260 SENESİ ÇERKEŞ İNSANININ YAŞ PROFİLİ

Nüfus tahririnde kayıtlı hanelerde kayıtlı erkek nüfusun yaşları konusunda veriler incelendiğinde 1260 senesinde Çerkeş mahalle ve Kuraların da yaşayan insanların yaş profilleri'nin de ortaya çıkarılması mümkün olmaktadır. Nüfusun % 53'ü 18 yaş ve altı, % 15.7'si 18 - 30 yaş arası, % 23.8'i 30 - 60 yaş arası, % 6.4'ü ise 60 yaş ve sonrasıdır. Yaş profilinin yüzdelerine bakıldığında çocuk ve genç nüfusun (0 -18 yaş arası) nüfus içerisinde en yüksek oranı meydana getirdiği görülecektir. %53'lük kesim içerisinde yani 0 – 18 yaş arasında %4.3 ile 13, %3.9'luk oranla 8, % 3.8'lik bir oranla 10 yaşındakiler oluşturmaktadır. 0-18 yaş diliminden sonra %23.8'lik oranla 31-60 yaş arası nüfus gelmektedir. Bu oranlara bakıldığında 1260 yılında Çerkeş'de genç ve orta yaş oranının ağırlıkta olduğu görülmektedir. Yine tahrir defteri incelendiğinde on kişinin 90 yaş ve sonrasında olduğu görülmektedir ki, bunlardan kişi de yüz yaşındadır. Yüz yaşında olan bu isimler;

¹¹² B.O.A Şurayı Devlet Evrakı 1642

Bozoğlu Karyesinden Malaz oğlu Osman b. Osman'ın pederi Osman b.Osman, Çalcaviran Karyesinden Çoroğlu Ahmed b. Mustafa, Saraycık Karyesinden Taşcıoğlu Abdülkadir b. Musa ve Kara Mustafa Karyesinden Hasan b. Ömer'dir.

Tablo.7 1260 (M.1844) Yılı Çerkeş Yaş Profili

0 – 18 yaş arası	% 53
19 – 30 yaş arası	% 15.7
31 – 60 yaş arası	% 23.8
60 yaş ve sonrası	% 6.4

C) ÜNVANLAR VE LAKAPLAR

Osmanlı toplumunda kişilerin sosyal mevki ve statülerinin tayin, tespit ve anlaşılmasında en mühim yardımcılardan birisi muhakkak ki taşıdıkları unvan ve lakaplardı. Bu, kişinin hangi aileye, meslekî statü, dini veya ilmi niteliği olan bir gurup ve sınıfa ait olup olmadığının bir işareti olarak algılanmaktaydı. Bu sebeple unvan ve lakaplar Osmanlı toplumunda önemli bir yere haizdi.¹¹³ Ayrıca bu bilgiler değerlendirildiğinde, bölgede sosyal ve idari yapılanma, farklı yerleşim yerlerinden gelen aileler, Türkmen aşiret ve boylarının bölgedeki varlıkları hakkında da önemli ipuçları verecektir.

1260 tarihli nüfus tahrir defteri bu açıdan incelendiğinde, Çerkeş merkez Mahalle ve Kuralarında hane reislerinin soylarını tanıtıcı unvan ve lakaplara da yer verilmiştir.¹¹⁴ Yapılan çalışmada 432 çeşit unvan ve lakap tespit edilmiştir.

Tablo.8 Kullanılan Unvan ve Lakaplar

Unvan ve Lakaplar	Unvan ve Lakaplar	Unvan ve Lakaplar	Unvan ve Lakaplar	Unvan ve Lakaplar	Unvan ve Lakaplar
Abaza	Abdal	Adak	Afşar	Ağa	Ağdacı
Ağzı Ballı	Ak	Ak Abalı	Akca	Akıllı	Akkaş
Ala	Alişan	Altıparmak	Angut	Arab	Arabacı
Arık	Armağan	Arslan	Aşık	Aşkarlı	Ateş
Ayan	Aydın	Aydınlı	Aynî	Azgun	Aziz
Baba	Babuccu	Bâde	Badem	Bağdatlı	Bahar
Bakkal	Bal	Balcı	Balıkçı	Bardakçı	Baş
Başa (Beşe)	Battal	Bayram	Bazarlı	Bâzîrgân	Bekdaş
Beratlı	Berber	Bey	Beyaz	Bodur	Bor
Borazan	Bostancı	Boyvada (Voyvada)	Boz	Börekçi	Bulutoğlu
Câmekân	Cansız	Cârim	Cavdar	Cebeci	Cebel
Ceceli	Celeb	Cennet	Cer	Cevenüz (Cenevüz)	Ceviz
Cıngılız	Cingöz	Cünun	Çakır	Çakmak	Çakmaklı
Yorgun	Yörük	Zırlıtı	Zopacı	Zor	Çamurlu
Çakmaklı	Çal	Çalık	Çalmacı	Çanak	Çandı
Çatdallı	Çavundurulu	Çavuş	Çaylak	Çeküç(Câküç)	Çelebi
Çelik	Çengel	Çepel	Çıbıkçı	Çıldır	Çırak

¹¹³ Ahmet ELİBOL. XIX. Yüzyıl Başlarında Çankırı. S.114, 115

¹¹⁴ Bu lakap ve unvanlar hane reislerini tanıtıcı anlamda kaydedilmiştir. Yani mevcut deftere kaydedilen asıl hane reisinin lakapları olmayıp baba veya dedelerinden gelen lakap ve unvanlardır.

Çiğdem	Çil	Çireci	Çiyan	Çoban	Çokdar
Çopur	Çor	Çorbacı	Çorlu	Çömez	Çubukcu
Çulha	Dadaylı	Dağlı(Tağlı)	Dana	Danacı	Darı
Davar	Davulcu	Dede	Deli	Delice	Delihoca
Delikurt	Delipala	Dellal	Dere	Dertli	Derviş
Derzî	Deveci	Dobcu	Dumanlı (Tumanlı)	Efendi	Efendizade
Ekşi	Elagözlü (Alagöz)	Elenceli (İlenceli)	Ellialtı	Elmacı	Elvan
Emele	Emir	Emirze	Erdal	Ersel	Erzurumlu
Esir	Esireci	Eskici	Esmer	Gazâlî	Gazalzade
Gâzî	Gazi Asker (Kazasker)	Gedik	Gelicek	Genç	Geval
Gidici	Giran	Gire (Gihre)	Gök	Gönül	Güfter
Güreş	Hacı	Hacı İl	Hacıgâzî	Hafız	Hallı (Hallu)
Hamamcı	Hancı	Hanedandan	Haseki	Hatab	Hatıblı
Hatib	Haylaz	Hayta	Hazar	Hazinedar	Heleşe
Helvacı	Hesim	Heybe	Hınta	Hizmetkâr	Hoca (Havace)
Hotaz	Hüseyingazî	Ilıca	Ilıcan	Irık	İkiz
İlyas	İmamoğlu	İnce	İnce Kara	İncesancaktar	İncik
İpek	İrab	İt	İzmirli	Kabasakal	Kabuz
Kaçan	Kadioğlu	Kahveci	Kalaycı	Kalendar	Kalın
Kalyoncu	Kamaracı	Kanad	Kanbur	Kancabaşı	Kapaklı
Kapucu	Kara	Kara Böcek	Karağa	Karabaş	Karabıyık
Karaböcek	Karaca	Karaçalı	Karaçor	Karagöz	Karagülle
Karahacı	Karakız	Karakiraz	Karakollu	Karaköçekli	Karakullukcu
Karakühan	Karamancı	Karaoğlan	Karayık	Karayılan	Kartal
Kaska	Katırcı	Kayadede	Kayalı	Kayazade	Kayka
Keçeci	Kel	Keleş	Kelim	Kelleci	Kemişçi (Kömüşcü)
Kengirli	Kethuda	Kınalı	Kındab	Kınkılı	Kırbiyık
Kırdaloğlu	Kırık(Karık)	Kırış	Kırlı	Kısaçlı	Kısır
Kıyamı	Kıyık	Kiçe(Keçe)	Kireli	Koca	Koçhisarizade
Koloğlu	Koltukcu	Konak	Kor Sancakdar	Koru	Koşa
Köçek	Kör	Köse	Köşek	Kuduz	Kulak
Kulaksuz	Kurtoğlu	Küçük	Küçükhoca (Havace)	Külab	Küre
Küreci	Kürkcü (Körkcü)	Kürt	Laz	Lakcı	Lelebici
Ma'mur	Macar	Madarlı	Makrascı	Malak	Malaş
Malaz	Manavağa	Mandababa	Mandacı	Marad	Maraz
Masdak	Maymun	Mazlum	Mecuş	Meded	Melek
Memik	Memiş	Menas	Menaş	Merîz (Maraz)	Mezak
Mısırlı	Milanlı	Molla(Monla)	Muhdar	Mumcu	Müderriş
Müezzin	Müezzinlik	Müfti	Müftizade	Nakîb	Nalbant
Nesil	Ogacıklı (Ovacıklı)	Oynağan	Ördek	Öz	Özulu

Pala	Palancı	Paşa	Pınar	Pınarcı	Pîr Velî
Pireli	Reis	Resel	Sa'dat	Saka	Sakar
Sancakdar	Sancaklı	Sancaktar	Saraç	Sarı	Sarıağa
Sarıkel	Sarıoğlu	Sekili	Selam	Selvi	Serçe
Silârî	Sipahi	Sipenci	Siretli (Suratlı)	Solak	Söğütçü
Sûfioğlu	Suhteoğlu	Surbaşı	Suroğlu	Şatır	Şebeşe
Şebeşgün	Şehan (Şahin)	Şeker (Şekerci)	Şerbetci	Şeyh	Şeyhzade
Tabakcı	Takır	Tanen	Tarlacı	Tasma	Taşcı
Tataroğlu	Tavukcu	Tekeli	Tekkeli	Terzi	Tilki(Dikli)
Timur	Timurcu	Tiryaki	Tobcu	Tokmak	Topaç
Topal	Tor	Tosun	Tulumcu	Turalı	Turhallı
Turnacı	Tüfenkci	Türkmen	Tüysüz	Ucur	Ulakcı
Ulaklı	Usta	Uzun	Vaiz	Vidinli	Yabacı
Yabcacık	Yalımlı	Yankaş	Yantarlı	Yanterili	Yaş
Yaşlı	Yavan	Yaylacı	Yazıcı	Yeğni	Yesir
Yeniçeri	Çaykuşu				

Çerkeş Mahalle ve Kuralarında en fazla kullanılan unvan ve lakaplara gelince bunlar; Hacı, Kara, İmamoğlu, Deli, Kadioğlu, Emir, Bey, Ağa, Arab, Uzun, Molla, Köse, Sarı, Kel, Usta, Hoca, Efendi, Çoban, Çakır ve Bal'ın olduğu görülecektir. Örneğin; Hacı lakabı tüm mahalle ve Kuralarda kullanılmakta, Kara lakabı 22 köy ve mahallede, İmamoğlu 17, Deli 15, Kadioğlu, Emir, Bey, Ağa 11, Arab 10 köyde çeşitli sayılarda kullanılmaktadır. Bu unvanlara göz atıldığında dinî bir emir olan Hac görevinin yerine getirilmesinde gösterilen hassasiyetin varlığı dikkati çekmekte ve bu sebeple Hacı unvanı özellikle kullanılmakta bu ünvana tüm Mahalle ve Kuralarda rastlanılmaktadır. Kara, Arab, Uzun, Köse, Sarı, Kel ve Çakır gibi lakapların kişilerin fiziksel özelliklerini belirtmek amacı ile yoğun kullanıldığı düşünülmektedir. İmamoğlu ve Kadioğlu gibi unvanların ise kişilerin yörede dinî görev icrâ eden ailelerden geldiklerini belirtmek amacı ile kullanıldığına bir işarettir. Ağa ünvanı Tanzimattan evvel Osmanlı toplumunda pek mühim bir yere sahip olan veya Yeniçeri Zabıtlarına verilen bir unvan olup zamanla toplumda Kerem, alicenaplık, fazilet, büyük ve saygınlık ifadesi¹¹⁵ sıfatlar olarak da kullanılmıştır. Bey ünvanı ise, kabile reisleri, askerî ve mülkî büyük memurlara, devlet adamlarına, Osmanlının son zamanlarında halk arasında az çok bir mevki sahibi olanlar için kullanılır¹¹⁶ olmuştur. Efendi ünvanı ise ilmiye sınıfına mensup İmam, Müftü, Kadı gibi okur-yazar şahıslarda unvan olarak¹¹⁷ kullanılmıştır. Ayrıca Paşa anlamı ile birlikte, başağa, başkan, emir, ağabey anlamlarına gene Beşe¹¹⁸ ünvanı da kullanılmıştır. Bununla birlikte Beşe, bilhassa Yeniçerilerde asker veya küçük rütbeli zabıtlar ve eyaletlerin ileri gelenleri¹¹⁹ anlamında da çeşitli kullanımları görülmektedir.

Ayrıca Rumî 1300 tarihli bir belgede¹²⁰ Çerkeş yöresinde insanlar arasında saygınlık ve haysiyet sahibi olmaları açısından;
Hidayet zade Mustafa Bey

¹¹⁵ Ahmet ELİBOL. XIX. Yüzyıl Başlarında Çankırı. S.115

¹¹⁶ A.g.e. S.115

¹¹⁷ A.g.e. S.115

¹¹⁸ İlker ER Balıkesirli Tereke Sahipleri Hakkında Sosyo-Kültürel Açından Bazı Değerlendirmeler. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi S. 371

¹¹⁹ A.g.e. S. 371

¹²⁰ B.O.A. Y.PRK.UM. 6/20

Hidayet zade Said Bey
Şeyh Mehmed Efendi
Şeyh Mustafa Efendi
Şeyh Muhyiddin Efendilerin varlığı, servet ve emlakça yani ekonomik açıdan seçkinler (mümtaz) arasında da;
İnce zade Mustafa Ağa
Cebeci zade İsmail Ağa
Hidayet zade Mehmed Bey
Müftü zade Kamil Efendi
Haseki zade Hafız Efendi
Gireli zade Ahmed Efendi'nin varlığı tespit edilmiştir.

Kullanılan Unvan ve Lakaplar bizlere Çerkeş hakkında daha ayrıntılı bilgiler vermektedir. Örneğin yöreye çeşitli bölgelerden gelen ailelerin varlığı bu unvan ve lakaplardan anlaşılmaktadır. Kullanılan, Bağdatlı, Vidinli, Turhallı, Sancaklı, Ovacıklı, Milanlı, Mısırlı, Koçhisarizade, Kengirli, İzmirli, Erzurumlu, Dadaylı, Laz, Aydınli, Çavundurulu lakapları yöreye belirtilen bölgelerden gelen ailelerin varlığına işaret etmekte ve bu şahısların tanınması amacı ile yöre halkı tarafından bu lakapların verildiği anlaşılmaktadır.

Yine bu unvan ve lakaplardan yöredeki çeşitli aşiret, boy ve cemaatlerin varlığı da ortaya çıkmaktadır. Abaza, Afşar, Akabalı, Kapaklı, Yörük, Türkmen lakapları bunların bir göstergesidir.

Tespit edilen lakap ve unvanlar bizlere bölgedeki zanaat ve meslekler hakkında da ipuçları vermektedir. Çoban, Tüfenkçi, Berber, Katırcı, Hancı, Celeb, Şekerci, Saka, Pıncı, Çırak, Bostancı, Yabacı, Turnacı, Tulumcu, Timurcu (Demirci), Terzi, Derzî, Tavukcu, Taşçı, Tabakçı, Şerbetçi, Palancı, Saraç, Leblebici, Kürkçü, Küreci, Keçeci, Kalaycı, Kahveci, Helvacı, Hamamcı, Eskiçi, Deveci, Dellal, Davulcu, Börekçi, Bâzîrgân, Bardakçı, Mumcu, Balcı, Balıkcı, Bakkal, Babuçu, Arabacı, Ağdacı, Palancı, Nağlıbent (Nalbant) gibi.

İlmiye sınıfı ile ilgili olarak; İmamoğlu, Kadioğlu, Molla, Şeyhzade, Hafız, Vaiz, Müfti, Müezzin, Şeyh, Sufi, Suhte¹²¹, Müezzin, Tekkeli, Müderris, Sa'dât, Hatip, Özellikle Pirisâni soyundan gelenler için Hanedan ve Şeyhzade unvan ve lakapları kullanılmıştır.

İdareci ve askeri sınıfa mensup olanların yörede varlığını anlamakta mümkündür. Kazasker, Sancaktar, Yeniçeri, Nâkib, Kalyoncu, Paşa (Beşe), Sipahi, Gedik, Kethuda, Cebeci, Topcu, Hazinesar, ağa, Bey, Ayan gibi unvan ve lakaplar bizlere bu bilgileri vermektedir.

Şahısların Fiziksel özellikleri, huy ve davranışları da lakaplara yansımıştır. Keleş, İncekara, Çil, Yankaş, Mazlum, İnce, Yorgun, Yaşlı, Yalımlı, Tüysüz, Tosun, Sarıoğlu, Sarıkel, Sarı, Sakar, Pala, Mazlum, Maraz, Küçük, Köse, Kabasakal, Kör, Koca, Kısır, Kırbıyık, Kınalı, Keleş, Karabaş, Karaağa, Kanbur, İnce, Haylaz, Hatab, Esmer, Ekşi, Ela gözlü, Dertli, Delice, Çepel, Beyaz, Azgun, Aşık, Angut, Karagöz, Akkaş, Ağzıballı gibi.

Hane reisleri ve erkek çocukları taşıdıkları isimler açısından incelendiğinde de bölgede kullanılan isimleri tespit etmek ve bu isimlerin verilmesinde etkili olan faktörleri ortaya çıkarmak mümkün olacaktır. Zira bu isimler bölgenin toplumsal yapısı, dini değerlere olan duyarlılığı hakkında da belirgin fikirler vermektedir. Ayrıca hane reisleri ile çocuklarına verdikleri isimler arasında belirgin farklılıkların olup olmadığı veya aynı kültürü çocuklarında devam ettirip ettirmedikleri de ortaya konacaktır. Bazı istisnalar hariç tahrirlerde kadınların kayıtları yapılmadığından onların isimleri üzerinde bir değerlendirme yapmak mümkün değildir. Buna rağmen Çerkeş Şeriye Sicillerindeki tereke kayıtları incelendiğinde bölgedeki kadınlarda kullanılan isimler konusunda bazı ip uçları elde

¹²¹ Alt seviyedeki medrese öğrencilerine Suhte denilmiştir.

etmek mümkündür. Böyle bir tarama yapıldığında bölge kadın nüfusu içerisinde Şerife, Hatice, Fatıma, Aişe başta olmak üzere Kamile, Emine, Rahime, Sâre, Kezban, Esmâ, Gümüş Hatun gibi isimlerin kullanıldığını tespit etmek mümkündür.¹²² Bu açıdan bakıldığında 1260 tahrir defterinde hane reisleri ve çocuklarında 89 çeşit ismin kullanıldığı ortaya çıkmaktadır.

Çerkeş ve köylerinde kullanılan isimler:

Abbas, Abdi, Abdullah, Abdurrahman, Abdülkadir, Abdülkerim, Abdülmuttalib, Abdülmuttalib Bayram, Ahmed, Ali, Ali Hasan, Ali Mustafa, Ali Osman, Ali Rıza, Ali Şefik, Arif, Bayram, Bekdaş, Bekir, Cafer, Caferi Sadık, Derviş, Ebubekir, Ebubekir Arif, Emin, Feyzullah, Habil, Halil, Hamza, Hasan, Hüseyin, İbiş, İbrahim, İdris, İsmail, İsmail Hakkı, İzzet, Kadir, Kadri, Kamil, Kerim, Mahmud, Mehmed, Mehmed Said, Mehmed, Mehmed Ali, Mehmed Emin, Mehmed Halil, Mehmed İzzet, Mehmed Kadir, Mehmed Kamil, Mehmed Tahir, Memiş, Mesud, Mevlüd, Murtaza, Musa, Musli, Mustafa, Mustafa Halil, Mustafa Kamil, Mürsel, Nasuh, Nuri, Osman, Ömer, Ömer Yazıcı, Ramazan, Raşid, Receb, Sadık, Said, Salih, Satılmış, Selim, Süleyman, Süleyman Arif, Şaban, Şakir, Şükrü, Tahir, Tefvik, Turmuş (Durmuş), Veli, Yahya, Yakub, Yunus, Yusuf, Yusuf Ramazan

Yukarıda tespit edilen isimlere bakıldığı zaman 89 ismin büyük çoğunluğunun Dînî değer ifade eden bir başka deyişle İslam kültüründe yeri olan isimlerin olduğu görülecektir. Bununla beraber pek kullanılmayan bazı isimlerin bölgede kullanıldığı görülmektedir. Habil, Abdülmüttalib, Caferi Sadık ve Musli örnek olarak verilebilir. Bölgenin yerleşim alanlarına verdiği isimlerde Türk kültürü hakimken sosyal hayatın en önemli olan aile kurumu içerisinde İslam kültürünün egemen olduğu görülmektedir. İsimler konusunda Çerkeş merkez mahalle ve köylerine bakıldığında aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkacaktır.

Karalar Mahallesi; Mehmed, Ahmed, Mustafa, Hüseyin, Ali, Osman, Abdullah, Hasan, Ömer, Feyzullah, Süleyman, Halil, Salih, Ali Rıza, İsmail, Abdülkadir, İbrahim, Abdurrahman, Mehmed Kadir, Mehmed Kamil, Emin, Said, Satılmış, Abdi, Mehmed Said ve Ebubekir isimleri kullanılmıştır. Tabloya bakıldığında Karalar Mahallesi Hane reisleri ve çocukları arasında beş ismin yoğun olarak kullanıldığı, birinci sırayı da Mehmed isminin aldığı görülmektedir. Bu sonuçlar karşısında hane reislerinin aynı kültürel yapıyı çocuklarında da devam ettirdikleri görülmektedir. Bu durum aynı zamanda yeni nesillere bir kültürel aktarım olarak da değerlendirilebilir. İsimlerde Hz. Peygamberin ve ehli beytinin etkisinin varlığı muhakkaktır. Bu durum Anadolu insanının Hz. Peygamber ve onun ehli beytine duyulan saygının bir göstergesi olarak algılanabilir. Mehmed Kadir, Mehmed Kamil, Emin, Said, Satılmış, Abdi ve Mehmed Said isimlerinin hane reislerinde kullanılmadığı sadece çocuklarda kullanıldığı görülmektedir. Hane reisleri ve çocuklarında % 22.9 ile Mehmed ismi kullanılmıştır.

Karalar Mahallesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Mehmed	26.7
Ahmed	12.9
Mustafa	11.2
Hüseyin	11.2
Ali	9.4

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	20.6
Mustafa	13.4

¹²² Çerkeş Şeriye Sicil Defterleri No: 5, 6, 8

Ahmed	10.3
Hüseyin	8.2
Ali	7.2

Okular Mahallesi; Hüseyin, Murtaza, Ali Şefik, Mehmed, Ali, Ahmed, Süleyman, Osman, Hasan, Kadir, Abdülkadir, İsmail, Mustafa, Halil, İbrahim, Arif, Abdullah, Abdurrahman, Yusuf, Receb, Emin, Salih, Ebubekir, Kadir, Yunus, Sadık, Ömer, Selim, Raşid ve Mesud isimleri kullanılmıştır. Mahallede hane reisleri ve çocukları arasında en çok kullanılan isim %19.6 ile Mehmed ismidir.

Okular Mahallesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Mehmed	20.4
Mustafa	13.6
Ali	11.3
Hüseyin	10.2
Ahmed ve Osman	9

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	19.1
Mustafa	13.6
Ahmed	9.8
Hüseyin	8.7
Ali	6.9

Kurtlar Mahallesi; Abdullah, Abdurrahman, Abdülkadir, Ahmed, Ali, Arif, Abbas, Emin, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed İzzet, Mustafa Kamil, Mehmed, Mesud, Tevfik, Mustafa, Osman, Ömer, Receb, Mehmed Halil, Süleyman, Satılmış, Tahir, Veli isimleri kullanılmıştır. Abbas, Halil, Mehmed İzzet, Mehmed Kamil, Tevfik, Mehmed Halil isimleri sadece çocuklarda kullanılmıştır. Mehmed ismi yine %20.2 ile birinci sırada yer almaktadır. Mahallede Hasan isminin dikkati çekecek oranda kullanıldığı görülmektedir.

Kurtlar Mahallesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Ahmed	15.9
Mehmed	15.9
Ali	9
Osman	9
Hüseyin	7.9

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	22.9
Mustafa	12.5
Hasan	9

Hüseyin	8.3
Ali	8.3

İdris Mahallesi; Abdullah, Abdülkadir, Ahmed, Ali, Arif, Abdi, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Raşid, Şakir, Mehmed, Mahmud, Mustafa, Osman, Ömer, Receb, Süleyman, Ömer Yazıcı, Kadir, Salih, Ebubekir, Seli ve Hamza isimleri kullanılmıştır. Arif, Abdullah, Abdülkadir, Raşid, Şakir ve Hamza isimleri çocuklarda kullanılmıştır. Mehmed ismi mahalle genelinde %18.9 ile en çok kullanılan isimdir.

İdris Mahallesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Mehmed	17.7
Ahmed	16.6
Ali	11.4
Osman	9.3

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	19.5
Mustafa	15.7
Ahmed	9.7
Ali	9.7
Hüseyin	8.6

Bozoğlu Karyesinde; Abdülkadir, Ahmed, Ali, Veli, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Raşid, Ebubekir, Mehmed, Mahmud, Mustafa, Osman, Receb, Süleyman, Satılmış, Ramazan, Ebubekir, Musa, Abdurrahman ve Memiş isimleri kullanılmıştır. %21.3'lük bir oranla Mehmed ismi bu köyde de en fazla kullanılan isim olmuştur.

Bozoğlu Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Mehmed	21.5
Ali	11.7
Mustafa	11.7
Osman	11.7

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	21.1
Mustafa	11.7
Ahmed	9.4
Ali	9.4

Ahur Karyesinde; Köyde Ahmed, Ali, Veli, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Yusuf, Ramazan, Ebubekir, Mehmed, Mustafa, Osman, Receb, Süleyman, Satılmış, Mehmed Emin, Mehmed Kamil, Musa, Ömer, Yusuf, Yahya ve Memiş isimleri kullanılmıştır. Köy genelinde % 13.9 ile İbrahim ve Ali ismi en fazla kullanılan isim olmuştur. Ahur karyesi bundan önceki mahalle ve

köylerin aksine farklı bir tablo ortaya koymuştur. Ayrıca çocukların isimlerinde Hüseyin ve Mustafa isimlerin öne çıktığı bunun yanı sıra İbrahim isminde ciddi oranda kullanıldığı görülmektedir.

Ahur Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Ali	23
İbrahim	19

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Hüseyin	13.2
Mustafa	13.2
İbrahim	11.3
Ali	9.4

Yalaközü Karyesinde; Abdullah, Ahmed, Ali, Veli, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Ramazan, Ebubekir, Mehmed, Mustafa, Osman, Süleyman, Satılmış, Mehmed Tahir ve Ömer isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde bir öbeklenme olmamakla beraber Ali ismi daha fazla kullanılmıştır. Buna rağmen çocuklarda Hasan, ve Mehmed isminde bir yoğunlaşma görülmektedir. % 16.3 ile Hasan ismi genelde en fazla kullanılan isim olmuştur. Hasan ismi %16.3 ile genelde en fazla kullanılan isim olmuştur.

Yalaközü Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Ali	20

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Hasan	20.5
Mehmed	14.7
Ahmed	8.8
Mustafa	8.8
Osman	8.8

Yalakaçukurani Karyesinde; Köyde Abdullah, Ahmed, Ali, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Hamza, Mehmed, Mustafa, Osman, Süleyman, Satılmış, Abdülmuttalib, Abdülkadir, Musa, Ömer, Tahir, Yusuf ve Abdülmuttalib Bayram isimleri kullanılmıştır. Abdülmuttalib ve Abdülmuttalib Bayram isimlerinin kullanımına bölgede pek rastlanılmamasına rağmen bu köyde kullanılması dikkat çekicidir. Hane reislerinde Mehmed, çocuklarda ise Ali isminde yoğunlaşma görülmektedir. Genel olarak ise % 16.4 ile Ali isminin fazla kullanıldığı onu da Mehmed isminin takip ettiği görülmektedir.

Yalakaçukurani Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Mehmed	25.9
İbrahim	11.1
İsmail	11.1
Mustafa	11.1

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
-------------------------------------	--

Ali	20.3
Ahmed	15.6
Mehmed	10.9

Saçak Karyesinde; Abdullah, Ali Mustafa, Ahmed, Bayram, Ali, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mustafa, Osman, Receb, Süleyman, Satılmış, Abdülkadir, Mevlüd, Ömer, Mehmed Ali, Mehmed Emin, Süleyman Arif, Salih, Tahir, Emin, Ramazan, Bekir, Yusuf ve Veli isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Ali isminde Çocuklarda Mehmed isminde bir yoğunlaşma genel olarak da %13.9 ile Mehmed isminin kullanıldığı görülmektedir.

Saçak Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Ali	18.9
Mehmed	15.5

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	13.2
Mustafa	11.2
Ahmed, Hasan, Hüseyin, İbrahim	7.3

Kara Mustafa Karyesinde; Abdullah, Ahmed, Ali, Arif, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İzzet, İdris, İsmail, Mehmed, Mustafa, Osman, Ömer, Receb, Salih, Satılmış, Süleyman Veli ve Yusuf isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Mehmed isminde Çocuklarda İbrahim isminde yoğunlaşma görülmektedir. Genelde ise %11.1 ile Mehmed ve İbrahim isimleri kullanılmaktadır.

Kara Mustafa Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Mehmed	20

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
İbrahim	13.3
Hasan, Ali, Ahmed	10

Kadıözü Karyesinde; Abdullah, Abdülkadir, Abdurrahman, Ahmed, Ali, Bekir, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mustafa, Osman, Ömer, Salih, Satılmış, Süleyman VE Veli isimleri kullanılmıştır. Genel olarak ise %14 ile Ahmed ve Mehmed ismi kullanılmıştır.

Kadıözü Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Ahmed	19

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	16
Ali	14
Ahmed	12

Eymür Karyesinde; Ahmed, Ali, Arif, Ebubekir, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Osman ve Süleyman isimleri kullanılmıştır. Nüfusun yoğun olmaması sebebi ile isimlerde bir dağılma söz konusu olup Çocuklarda Ali ismi ön plana çıkmaktadır.

Hacılar Karyesinde; Ahmed, Ali, Bekir, Halil, Hasasn, Hüseyin, İsmail, Mehmed, Mustafa, Nasuh, Osman, Ömer, Receb, Satılmış, Süleyman, Veli ve Yakub isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Mehmed, Çocuklarda Ali, genelde ise %14.8 ile Ali ve Mehmed isimlerinin yoğun kullanıldığı görülmektedir.

Hacılar Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Mehmed	22.2

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Ali	16.6
Mehmed, Osman, Süleyman	11.1

Aliözü Karyesinde; Abdullah, Ahmed, Ali, Arif, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, Mehmed, Mevlüd, Mustafa, Osman, Ömer, Ramazan, Receb, Sadık, Satılmış, Süleyman ve Yakub isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Hasan, Çocuklarda Mehmed ve genel olarak %13.8 ile Mehmed isminin yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir.

Aliözü Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Hasan	21

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	17.3
Mustafa	13
Osman	10.8

Okcuk Karyesinde; Abdullah, Ahmed, Ali, Halil, Hasan, Hüseyin, İsmail, İzzet, Mehmed, Mevlüd, Mustafa, Osman, Ömer, Ramazan, Receb, Satılmış, Şükrü ve Süleyman isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde bir yoğunlaşma dikkati çekmemekle beraber en fazla Ahmed ismi kullanılmıştır. Çocuklarda Ahmed ve Mehmed ismi genel olarak ise %12.9 ile Mehmed ismi daha fazla kullanılmaktadır.

Okcuk Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Ahmed	22.2

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	13.6
Ahmed	13.6

Gelik Karyesinde; Abdullah, Abdülkadir, Abdülkerim, Ahmed, Ali, Bekir, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail Hakkı, İsmail, Mehmed, Mevlüd, Musa, Mustafa, Osman, Ömer, Sadık, Salih, Satılmış ve Süleyman isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Mehmed, Çocuklarda Mustafa, genel olarak ise %15.6 ile Mehmed isminin yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir.

Gelik Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	

Mehmed	26.3
--------	------

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mustafa	17.7

Çalcaviran Karyesinde; Abdülkadir, Ahmed, Ali, Halil, Hasani Hüseyin, İbrahim, Mehmed, Mustafa, Osman ve Satılmış isimleri kullanılmıştır. Belirli bir yoğunlaşma görülmemekle beraber Mehmed ismi daha fazla kullanılmıştır.

Kınık Karyesinde; Ahmed, Ali, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mustafa, Osman, Ramazan, Satılmış ve Süleyman isimleri kullanılmıştır. Burada da bir isim etrafında yoğunlaşma görülmemekle beraber genel olarak Mehmed ve Mustafa ismi daha fazla kullanılmıştır.

Kızıllar Karyesinde; Abdülkadir, Ahmed, Ali, Bekdaş, Ebubekir, Halil, Hasan, Hüseyin, İsmail, Mehmed, Mustafa, Osman, Sadık ve Süleyman isimleri kullanılmaktadır. Hane reisleri ve çocukların isimlerinde bir yoğunlaşma olmamakla beraber Mehmed, Hasan ve Halil isimlerinin daha fazla kullanıldığı görülmektedir.

Şeyhdoğan Karyesinde; Abdülkadir, Ahmed, Ali, Arif, Bayram, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mehmed Emin, Mustafa, Murtaza, Osman, Ömer, Ramazan, Receb, Said, Salih, Satılmış, Süleyman ve Yahya isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde bir isim etrafında yoğunlaşma göze çarpmazken Çocuklarda Mehmed ve Mustafa, genel olarak ise % 20.4 ile Mehmed isminin daha fazla kullanıldığı görülmektedir.

Bediller Karyesinde; Abdullah, Abdülkadir, Ali Hasan, Ahmed, Ali, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mustafa, Musli, Osman, Ömer, Ramazan, Receb, Salih, Satılmış, Şaban ve Veli isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Ali, Çocuklarda İsmail ve Mehmed, genel olarak ise %11.7 ile İsmail ismi kullanılmaktadır. Bediler Karyesinde İsmail isminin ön plana çıkması diğer köylere göre farklı bir özellik arz etmektedir.

Bediller Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Ali	22.2

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
İsmail	15.1
Mustafa, Mehmed, Hasan	9.8

Basmul Çiftliğinde; Bir hane mevcut olup Halil, Ahmed ve Mehmed isimlerinin mevcudiyeti görülmektedir.

Bayındır Karyesinde; Ahmed, Ali, Ebubekir, Emin, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, Mehmed, Mustafa, Süleyman, Şaban ve Turmuş(Durmuş) isimleri kullanılmıştır. Bu köyde Hane reislerinde %15.6 ile Hasan, genel olarak ise %16.6 ile Hüseyin, %14.2 ile de Hasan ve Mustafa isimleri daha fazla kullanılmıştır.

Kadı Karyesinde; Abdullah, Ahmed, Ali, Ebubekir, Halil, Hasan, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mustafa, Memiş ve Ömer isimleri kullanılmıştır. Hane reisleri ve çocuklarda belirtilen isimler dağınık bir şekilde kullanılırken, genel olarak ise %17.6 ile Ahmed ve İbrahim isimleri en fazla kullanılan isimlerdendir.

Çömlekçi Karyesinde; Ahmed, Ali, Ebubekir, Halil, Hasan, Hüseyin, Mehmed, Derviş, Mustafa, Mustafa Halil, Osman, Ramazan, Receb, Satılmış, Kadri ve Yusuf isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinin isimlerinde bir yoğunluk görülmezken, çocuklarda %26 ile Ali, genel olarak ise %13.8 ile Mehmed ismi daha fazla kullanılan isimlerdir.

Dikenlü Karyesinde; Ahmed, Ali, Bekir, Emin, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mustafa, Osman, Sadık, Satılmış, Süleyman ve Veli isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Hasan ve Mustafa Halil isimleri daha fazla kullanılırken çocuklarda Hasan, genel olarak ise %16.6 ile Mehmed ismi daha fazla kullanılmıştır.

Dikenlü Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Hasan, Mustafa Halil	15

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	20.5
Hasan	14.7

Karaköşek Karyesinde; Ahmed, Ali, Arif, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mustafa, Osman, Ömer, Ramazan, Receb, Satılmış ve Şaban isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde bir yoğunlaşma görülmezken, çocukların isimlerinde %21.4 ile Mustafa, genel olarak ise %17.9 ile Mehmed ismi daha fazla kullanılmıştır. Genel Mehmed isminden sonra Hüseyin ve Mustafa'da fazla kullanılan isimler arasındadır.

Yortan Karyesinde; Abdullah, Ahmed, Ali, Arif, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mustafa, Osman, Ramazan, Satılmış ve Süleyman isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Ahmed ismi ön plana çıkarken, çocuk isimlerinde %17.4 ile Mustafa, genelde ise %13.7 ile Mustafa ismi daha fazla kullanılmıştır. Bunu %11.7 ile Hasan ismi takip etmektedir.

Kalfa Kolu Karyesinde; Abdülkadir, Ahmed, Ali, Ebubekir, Halil, Hasan, Hüseyin, Hasan, İsmail, Mehmed, Mustafa, Musa, Osman, Receb, Salih, Satılmış, Şaban ve Yusuf isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Osman imi daha fazla kullanılırken, çocuklarda %9.2 ile Mustafa ve Hüseyin ismi, genel olarak ise %13.8 ile Mustafa ve Hüseyin ismi daha fazla kullanılmıştır.

Ağa Karyesinde; Abdullah, Ahmed, Ali, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mustafa, Osman, Receb, Süleyman ve Şaban ismi kullanılmıştır. Hane reislerinin isimlerinde Mehmed ve Ali ismi daha fazla kullanılırken, çocuklarda Ali ve Hasan ismi, genelde ise %17 ile Ali ismi daha fazla kullanılmıştır.

Ağa Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Ali, Mehmed	20

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Ali, Hasan	15.6

Saraycık Karyesinde; Abdullah, Abdülkadir, Ahmed, Ali, Ebubekir, Emin, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, Mehmed, Kamil, Mustafa, Osman, Ömer, Said, Satılmış, Süleyman ve Mehmed Ali isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde %17.3 ile Ali ve Mustafa, Çocuklarda Mehmed ve Ali, genelde ise %15 ile Mehmed ismi daha fazla kullanılmıştır.

Saraycık Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Ali, Mustafa	17.3

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
-------------------------------------	--

Mehmed	15.5
Ali	14.4
Ahmed	12.2

Akhasan Karyesinde; Ahmed, Ali, Ali Osman, Bayram, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Mehmed, Mustafa, Osman, Ramazan, Receb, Salih, Satılmış, Süleyman, Turmuş ve Veli isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Ali ismi, çocuklarda Mehmed, genelde ise %18.1 ile Mehmed ismi daha fazla kullanılmıştır.

Akhasan Karyesi	
Hane Reislerinin de en çok kullanılan isimler %	
Ali	25

Çocuklarda çok kullanılan isimler %	
Mehmed	25
Ahmed, Mustafa	15.6

Yoncalu Karyesinde; Abdülkadir, Ahmed, Ali, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, İbiş, Kadir, Mehmed, Mustafa, Osman, Ömer, Ramazan, Salih ve Satılmış isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Mustafa ismi daha fazla kullanılırken, çocuklarda Ali ve Ahmed, genelde ise %14.5 ile Mustafa ismi daha fazla kullanılmıştır.

Yumaklı Karyesinde; Abdullah, Ahmed, Ali, Ebubekir, Emin, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, Mehmed, Mustafa, Osman, Ömer, Receb, Nuri, Salih, Satılmış ve Süleyman isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Mehmed, çocuklarda Mehmed ve genelde ise %20.9 ile yine Mehmed ismi fazla kullanılan isimlerdendir.

Bozcaarmud Karyesinde; Abdurrahman, Abdülkadir, Ahmed, Hasan, İsmail, Ebubekir, Kadir, Mehmed, Mustafa, Osman, Ömer ve Receb ismi daha fazla kullanılmıştır. Hane sayısı az olan köyde bütün isimler yaygın olarak kullanılmış, genelde ise az bir farkla Ahmed isminin daha fazla kullanıldığı görülmektedir.

Kısac Karyesinde; Ali, Arif, Ahmed, Hasan, Hüseyin, Mehmed, Memiş, İbrahim, Osman, Ömer, Süleyman, Satılmış ve Musa isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Hasan, çocuklarda %25 ile Mehmed, genel olarak ise %19 ile Mehmed ismi daha fazla kullanılmıştır.

Dağçukurani Karyesinde; Abdüladir, Kerim, Ahmed, Ali, Emin, Halil, Hamza, Hasan, Hüseyin, İbrahim, Mehmed, Mustafa, Osman, Ömer, Receb, Satılmış, Süleyman ve Sadık isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde bir isim etrafında yoğunluk görülmez iken, çocuklarda %14.2 ile Mehmed, genelde ise %15.3 ile yine Mehmed isminin fazla kullanıldığı görülmektedir.

Üyük Karyesinde; Ahmed, Hasan, Hüseyin, İbrahim, Mehmed, Mustafa, Osman ve Ramazan isimleri kullanılmış olup bir isim etrafında yoğunlaşma görülmemektedir.

Yakublar Karyesinde; Abdullah, Ahmed, Ali, Hasan, Halil, Mehmed, Mustafa, Osman, Kadir, Turmuş ve Memiş isimleri kullanılmış olup çocuklarda Ahmed, genel olarak ise %26.3 ile Ahmed isminin kullanıldığı görülmektedir.

Ödüller Karyesinde; Ahmed, Ali, Mehmed, Mustafa ve Ramazan isimleri kullanılmıştır. Bu köyde Hane reislerinde ve genelde Mehmed isminin kullanımında yoğunluk görülmektedir.

Virancık Karyesinde; Receb, Ali, Abdullah, Ahmed, Mustafa, İbrahim, Memiş, Mehmed, Satılmış ve Hüseyin isimleri kullanılmıştır. Çocuk ve genel de kullanılan isimlerde Mustafa isminin kullanıldığı görülmektedir.

Tirbaşı Karyesinde; Abdullah, Ahmed, Ali, Ebubekir, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Memiş, Ebubekir Arif, Mehmed Emin, Mehmed, Mustafa, Mahmud, Osman, Ömer, Ramazan, Cafer-i Sadık, Satılmış, Süleyman ve Veli isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde Hasan, çocuklarda Mustafa ve Mehmed, genelde ise %14.2 ile Mehmed ismi daha fazla kullanılmıştır.

Viran Karyesinde; Abdülkadir, Arif, Ahmed, Ali, Bekir, Ebubekir, Halil, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Habil, Mehmed, Cafer, Mustafa, Memiş, Osman, Ömer, Ramazan, Receb, Salih, Süleyman, Sadık ve Yusuf isimleri kullanılmıştır. Hane reislerinde %17.9 ile Mehmed, çocuklarda %12.2 ile Ahmed, genel olarak ise %12.4 ile Mehmed ismi daha fazla kullanılmıştır.

Çerkeş mahalle ve köylerinin geneline bakacak olursak Hane reisleri ve çocuklarda Mehmed isminin en fazla kullanıldığı görülecektir.

C) İDARİ YAPIDA GÖREV YAPANLAR VE İLİM ERBABI (İLMİYE)

1260 Senesi nüfus tahrir defteri bizlere bölgenin idari yapısında görev yapma, idareci ve yerel yöneticilerle ilgilide bilgiler vermektedir. Nüfus tahririnden anlaşıldığına göre Çerkeş kazası Kaza müdürü Karalar Mahallesi bir numaralı hanede ikâmet etmekte olan Kayacızade Mehmet Ağa'dır. Kayacızade Mehmet Ağa belirtilen tahririn yapıldığı yılda 62 yaşında görevine devam etmektedir. Kazaların bugünkü anlamda idari birer birim olmaları 1842 yılının Mart ayına rastlar. Bu tarihten önce Tanzimat fermanı ve onu takip eden ülke yönetiminde yapılan bazı düzenlemelerde istenilen sonuçlar alınamamıştır. Kaza müdürleri seçimle iş başına gelmektedir. Seçimlerde Kaza bölgesinin ileri gelenleri toplanarak aralarından birini Kaza müdürü seçerlerdi. Müdür olacaklarda iyi huylu olma, halkın yararını kollayan, iş bilir, becerikli bir kişi olmak gibi genel vasıfları taşıması beklenirdi. Ayrıca Kaza müdürlerinin yolsuzluk yapmalarını önlemek için öteden beri Osmanlı İmparatorluğunda uygulanan kefâlet uygulamasına başvurulmuştur. Kaza müdürleri de kendilerine halkın güvendiği bir kefil seçmek durumundadırlar.¹²³ 1869 tarihli Salnamelerde Çerkeş Kazası Kaymakamı Rıza Bey Hâcegân, Nâib Halil Sırrı Efendi, Mal Müdürü Feyzi Efendi'dir. Meclis-i idârede ise Hasan Efendi, Mustafa Efendi ve Mehmet Efendi âza olarak görev yapmakta, Kâtipliği de Hasan Efendi yerine getirmektedir.¹²⁴ Yine aynı mahallede 69 numaralı hanede ikâmet eden otuz beş yaşındaki Maden oğlu İsmail Efendi de Ziraat Müdür Vekilliği (Müdiri Vekili Ziraat) yapmaktadır. Çerkeş halkının Rumi 1286 yılında bir Hükümet Konağı inşâ edilme talepleri olmuş ve bunun üzerine Çerkeş de Mücedded bir Hükümet Konağı inşası başlamıştır.¹²⁵ İlgili nüfus tahririnde Osmanlı devletinin son dönemlerinde yapılan idarî ve yerel yönetimlerde yapılan değişiklikler sonucunda önemli bir konuma gelen mahalle muhtarları hakkında da bilgiler de verilmektedir.

Mahalleler şehir ve kaza merkezlerinin en küçük birimleridir. Osmanlı devletinin ilk dönemlerinde Mahalle yönetimi, Mahallenin rızası ve Kadı'nın arzı ve Sultan'ın berati ile görevlendirilen¹²⁶ İmamlardı. İmamlar sahip olduğu ilmî ve örnek kişiliği ve devleti de temsil etmesi itibariyle mahallenin saygın şahsiyetlerindendi.¹²⁷ XIX. yüzyılda yapılan ıslahatlarla şehir, kaza ve köylerde muhtarlık teşkilatı kurulmuş ve mahalle yönetimleri imamlardan alınarak muhtarlara verilmiştir.¹²⁸ Muhtarlık, II.Mahmud döneminde karşımıza çıkan yeni bir kurumdur.Günümüze kadar yapısını hemen hemen hiç değiştirmeden koruyan bu kurum devletin halk ile ilişkilerini düzenlemesi açısından ülke idaresinde büyük bir öneme sahiptir. Bu kurumun Anadolu da ilk görüldüğü yer Kastamonu'dur. Kastamonu sancağına bağlı olan Çankırı ilinin de Muhtarlık kurumunun ilk uygulama alanlarından biri olduğu

¹²³ Sadık Fatih TORUN Tanzimat'tan Meşrutiyete Türkiye de Kaza Yönetimi Yüksek Lisans Tezi S.53, 54.

¹²⁴ Ömer TÜRKÖĞLU. Salnamelerde Çankırı S. 7

¹²⁵ B.O.A Ş.D. 1642

¹²⁶ Erbay ARIKBOĞA. Yerel Yönetim açısından Mahalle Muhtarlığına bir Bakış. Çağdaş Yerel Yönetimler, Cilt 8, Sayı 3 S.

103

¹²⁷ Mehmet BAYARTAN. Osmanlı şehrin de bir idari birim: mahalle. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü Coğrafya Dergisi. S. 100

¹²⁸ A.g.e. S. 102, 103

söylenir.¹²⁹ Muhtarlık teşkilatının kurulmasıyla, İmamların sahip olduğu yetki ve sorumluluk kısıtlanmış, bu yetki ve sorumlulukların büyük bir kısmı muhtarların tekeline verilmiştir. Mahalle yönetimi muhtarlık teşkilatının kurulmasından sonra şehirlerde her mahallede Muhtar-ı Evvel (Birinci Muhtar) ve Muhtar-ı Sâni (İkinci Muhtar) olmak üzere iki muhtar yer almıştır.¹³⁰ Her muhtar, mahalle halkına ve mahalle imamı da muhtarlara kefil ediliyor böylece mahallenin asayışı ve diğer meselelerde bütün mahalle halkı sorumlu kılınıyordu. Muhtarların görevleri arasında, bulunduğu mahallenin veya köyün asayişini sağlayarak, başka köy ve şehirlerden gelenlerin durumlarını tespit etmek, bu kişilerin izin(mürur) tezkerelerini kontrol ederek sahte belgesi olanları geldiği yere geri göndermek, iskan etmek isteyenlere ev bulmak, mahalle veya köye yeni yerleşen kişileri mahalle defterine kaydedip Defter Nazırına bildirmek, taşınmak isteyenlere kimlik bilgilerinden oluşan mühürlü pusula vermek, gider defterleri hazırlanırken mahallesini temsilen hazır bulunmak, haksızlığa uğrayanlar için gerekli makamlara şikayette bulunmak şeklinde sayılabilir.¹³¹

1260 nüfus tahririne göre Çerkeş Merkez ve köylerinde kaydedilen muhtarlar şunlardır.

Tablo.9 Çerkeş Mahalle ve Köylerinde görev yapan muhtarlar

Mahalle ve Köyler	Görev yapan Muhtar	Yaşı
Karalar Mahallesi	Derviş Hüseyin oğlu Bakkal Hacı Mehmet b. Hüseyin Muhtar-ı Evvel	66
İdris Mahallesi	Sarı Bakkal oğlu Mehmet b. Osman Muhtar-ı Sâni	40
Bozoğlu Karyesi	Tatar oğlu Mehmed b. Mehmed Muhtar-ı Evvel	49
	Kınalı oğlu Mehmed b. Mehmed Muhtar-ı Sâni	56
Ahur Karyesi	Akkaş oğlu Süleyman b. Süleyman Muhtar-ı Evvel	63
Yalaközü Karyesi	Tüfenkci oğlu Mehmed b. Mustafa Muhtar-ı Evvel	48
	Musa oğlu Ramazan b. İbrahim	45
Yalakçukuru Karyesi	Abdullah oğlu Ömer b. Ali Muhtar-ı Evvel	53
	Abdulgatalib oğlu Mustafa b. Ahmed Muhtar-ı Sâni	69
Saçak Karyesi	Bekir Çelebi oğlu Ali Ağa b. İbrahim Muhtar-ı Evvel	45
Kara Mustafa Karyesi	Çıbıkcı oğlu Mehmed b. Hasan Muhtar-ı Evvel	52
	Gidici oğlu Mehmed b. Mehmed Muhtar-ı Sâni	63
Kadıözü Karyesi	Bâzîrgân oğlu Osman b. İdrisi Muhtar-ı Evvel	45
	Kireli? oğlu Hüseyin b. İbrahim Muhtar-ı Sâni	39
Eymür Karyesi	Ebûzer oğlu Arif b. Süleyman Muhtar-ı Sâni	54

¹²⁹ Sadık Fatih TORUN Tanzimat'tan Meşrutiyete Türkiye de Kaza Yönetimi Yüksek Lisans Tezi S.27, 28

¹³⁰ A.g e. S. 104, 105

¹³¹ Sadık Fatih TORUN Tanzimattan Meşrutiyete Türkiyede Kaza Yönetimi Yüksek Lisans Tezi S. 28, 29

Hacılar Karyesi	Nasuh oğlu Mustafa b. Veli Muhtar-1 Evvel	40
Aliözü Karyesi	Gazâlî oğlu Ömer Bey b. Ali Muhtar-1 Evvel	56
	Kadı oğlu Mehmed b. Süleyman Muhtar-1 Sâni	50
Çalcaviran Karyesi	Hallı oğlu Osman b. Ahmed Muhtar-1 Evvel	69
	Malak oğlu Hasan b. Mehmed Muhtar-1 Sâni	70
Okcuk Karyesi	İkiz oğlu Süleyman b. Mehmed Muhtar-1 Evvel	60
	Hatib oğlu Ahmed b. İbrahim Muhtar-1 Sâni	72
Gelik Karyesi	Başoğlu Osman Efendi b. Memiş oğlu Ahmed Muhtar-1 Evvel	33
Kızıllar Karyesi	Molla Sadık b. Mehmed Muhtar-1 Sâni	48
Bediler Karyesi	Yörük oğlu Mustafa b. Halil Muhtar-1 Evvel	48
	İncekara oğlu İbrahim b. Mustafa'nın oğlu Receb Muhtar-1 Sâni	35
Kadı Karyesi	Geher? Oğlu İsmail b. Osman Muhtar-1 Evvel	39
Çölmekci Karyesi	Balcıoğlu Ali b. Salih Muhtar-1 Evvel	35
Yortan Karyesi	Receb oğlu Hasan b. Mustafa Muhtar-1 Evvel	69
Akhasan Karyesi	Beratlı oğlu ... Mustafa Muhtar-1 Evvel	67
Yumaklu Karyesi	Hacı il oğlu Ahmed Ağa b. Mehmed Muhtar-1 Evvel	69
Kısac Karyesi	Memiş oğlu Ömer b. Mehmed Muhtar-1 Evvel	71
Viran Karyesi	Bal oğlu Ahmed Ağa b. Ahmed Muhtar-1 Evvel	60

Nüfus tahrir defterinde bazı mahalle ve köylerin Muhtarlarının kaydı yapılmamıştır. Bunun sebepleri arasında bazı köylerde muhtarlık belirleyecek hane sayısının olmayışı olabildiği gibi bazı köylerde de kaydedilmemiş olabilir.

Çerkeş Mahalle ve Köylerde görev yapan Muhtarların yaş durumlarına bakıldığında genellikle orta ve ileri yaş düzeyine sahip oldukları görülmektedir. Bu durum gayet normal karşılanmalıdır. Zira Muhtarlık görevini yerine getirenlerin olgun, tecrübeli ve devlet yönetimi ile ilgili birikime sahip ve çevresince saygın kişiler olması ahalice uygun bulunmuştur. Döneminde en genç Muhtarlar; 33 yaşındaki Gelik Karyesi muhtarı ve 35 yaşlarındaki Bediler Karyesi Muhtar-1 Sâni ve Çölmekci Karyesi muhtarlarıdır.

Aynı tahrir içerisinde ilim erbab-ı hakkında bir takım bilgilerde bulmak mümkündür. Çerkeş Mahalle ve köylerde görev yapan İmam, Müezzin, Hatib, postnişin, Müderris ve ilim tahsil eden isimleri bu kategoride değerlendirmek mümkündür. Bu açıdan bakıldığında 1260 tarihli Nüfus Tahrir defteri bizlere şu bilgileri vermektedir. Çerkeş Mahalle ve köylerinden toplam onbeş kişi İstanbul, Bolu ve Ankara'da ilim tahsilinde bulunmaktadır. İki kişi de İstanbul'da Mekteb-i Harbiye'de öğrenci durumundadır. Ayrıca Asâkir-i Hassa'da görevli birde Binbaşının olduğu görülmektedir. Okcular ve Kurtlar

Mahallesinden iki kişinin İstanbul'da Kâtiplik görevinde buldukları anlaşılmaktadır. Mevcut durum Çerkeş geneli düşünüldüğünde çok düşük bir oran olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo. 10 Çerkeş de ilim tahsil edenler ve Kâtipler

Mahalle ve Köylerin İsmi	İsim	Yaş
Karalar Mahallesi	Arab oğlu Derviş Mehmed b. Hacı Ahmed oğlu Mehmed Dersaadette (İstanbulda) tahsilde	19
Karalar Mahallesi	Arab oğlu Derviş Mehmed b. Hacı Ahmed oğlu Mehmed Dersaadette Tahsilde	50
Karalar Mahallesi	İbrahim Ağa oğlu Mehmed b. İbrahim İlim tahsilinde olduğu	38
Karalar Mahallesi	Dumanlıoğlu Ali b. Mustafa'nın oğlu Mustafa Efendi Dersaadette (İstanbulda) tahsilde	30
Karalar Mahallesi	Elmacı oğlu Mehmed b. Hüseyin oğlu Mehmed Tahsil-i ilim için Ankaraya gitmiştir	16
Okcular Mahallesi	Deli Ali oğlu Ahmed b. Mehmed'in oğlu Hacı Mustafa Dersaadette Ketebe	39
Kurtlar Mahallesi	Şeyhzade Hafız Mehmed Efendi b. Mehmed Dersaadette Tahsilde	35
Kurtlar Mahallesi	Hacı Hasan oğlu Abdurrahman Efendi b. Mehmed Dersaadette Ketebe	50
Kurtlar Mahallesi	Emin b. Mehmed kardeşi Seyyid Mustafa Ankarada Tahsil-i Ulûm'da	31
Kurtlar Mahallesi	Şeyh zade Tahir Efendi b. Mehmed oğlu Mehmed Boluda Tahsil-i ilimde	10
Kurtlar Mahallesi	Şeyh zade eş-Şeyh Mesud Efendi el-Hac Şeyh Mustafa Efendi oğlu Mehmed Tahsil-i ilimde	16
Kurtlar Mahallesi	Berber Mustafa oğlu Mehmed b. Mustafa oğlu Mehmed Dersaadette Mekteb-i Harbiye'de	18
İdris Mahallesi	Katırcı Ömer oğlu Ömer b. Ali Mehmed oğlu Ahmed Tahsil-i ilim için Dersaadette	10
İdris Mahallesi	Berber Hasan oğlu Hasan b. Hasan oğlu Halil Dersaadette Mekteb-i Harbiye'de	15
İdris Mahallesi	Ali b. Ahmed oğlu Molla Ömer Dersaadette Talebe	18
İdris Mahallesi	Karaca oğlu Mehmed Efendi b. Ömer'in torunu Hafız Mehmed Efendi Talebeden	20
Bediler Karyesi	Yörük oğlu İsmail. B. Hacı Ahmed kardeşi İsmail veledi Hüseyin Dersaadette (İstanbulda) tahsilde	18
Kalfa Kolu Karyesinde	Hacı Şaban oğlu İsmail b. Musa oğlu Hüseyin Ağa Asâkir-i Hassa'da Binbaşı	33
Yakublar Karyesi	Karaçor oğlu Memiş b. Halil kardeşi Halil Veledi Mustafa Dersaadette (İstanbulda) tahsilde	17
Viran Karyesi	Ilıcan oğlu Ahmed b. Ali oğlu Ali	27

	Dersaadette (İstanbulda) tahsilde	
--	--	--

D) DİN GÖREVLİLERİ (İmam, Hatib, Müezzin, Kayyum)

Din görevlileri günümüz toplumunda olduğu gibi Osmanlı toplumunda da önemli bir yer teşkil etmekteydi. Toplumun saygın ve kanaat önderi diyebileceğimiz bir kimliğe sahip durumda bulunmaktaydılar. Dînî görevlerinin yanı sıra eğitim ve öğretim hayatı içerisinde müderrislik görevini de yerine getirmekte idiler. Özellikle yukarıda da değindiğimiz gibi son döneme kadar özellikle İmamlar olmak üzere mahalle yönetimi ile ilgili olarak önemli görevler ifâ etmekteydiler. Mahalle yönetimi Muhtarlara devredilmesine rağmen toplum içerisindeki etkinliklerini ve etkilerini asla kaybetmediler. Bu açıdan 1260 tarihli nüfus tahririne bakıldığında Çerkeş dini hayatını yönlendiren bu şahsiyetler hakkında da bilgiler elde etmek mümkündür.

Toblo.11 Çerkeş de görev yapan din görevlileri ve müderrisler

Mahalle ve Köylerin İsmi	Şahsın ismi	Görevi	Yaşı
Karalar Mahallesi Hane:2	Katırcı Ömer oğlu Hacı Ali Efendi b. Mehmet	İmam Sultan Murad Camii (Beratlı)	60
Karalar Mahallesi Hane:15	Ramazan oğlu Hafız Hasan b. Mustafa	Müezzin Sultan Murad Camii (Beratlı)	27
Karalar Mahallesi Hane: 79	Pınarcı oğlu Abdullah b. Ali	Hatib ve İmam Muallim-i Sibyan	35
Okcuk Mahallesi Hane:39	Ömer Hoca oğlu Hafız Mehmed Efendi b. Mehmed	İmam Haydar Camii (Beratlı)	25
Okcuk Mahallesi Hane 48	Çömez damadı seyyid Osman b. Osman'ın oğlu seyis Osman	Hidayet zade Camii Şerifi İmamı	17
Okcuk Mahallesi Hane: 53	Ceviz oğlu Hafız Mustafa b. Mehmed'in kardeşi Seyyid Mehmed	Hatib Kethuda Camii	18
Kurtlar Mahallesi Hane: 1	Hânedandan el-Hac Mustafa Efendi b. İbrahim Efendi	Fetvâ makamı (Me'zûnen bil iftâ)	55
Kurtlar Mahallesi Hane: 3	Müftüzâde Hasan Efendi b. Mustafa	Müderris	28
Kurtlar Mahallesi Hane: 29	Şeyhzade Ahmet Efendi b. Mehmed	Tekke Hatibi (Beratlı)	50
Kurtlar Mahallesi Hane: 30	Şeyhzade Tahir Efendi b. Mehmed	Tekke Müezzini (Beratlı)	40
Kurtlar Mahallesi Hane: 31	Şeyhzade Mustafa Efendi b. Mustafa Efendi	Tekke Kayyum'u (Beratlı)	31
Bozoğlu Karyesi Hane:1	Şabanoğlu Mehmed Efendi b. İbrahim	Köy İmamı	30
Ahur Karyesi Hane:1	Deli Ömer oğlu b. Ömer'in oğlu Mustafa	Köy İmam ve Hatibi (Beratlı)	40
Saçak Karyesi Hane: 1	Ali Efendi oğlu Mehmet Efendi b. Ali	İmam ve Hatib (Beratlı)	30

Kara Mustafa Karyesi Hane:1	İsmail oğlu Molla Veli b. Hasan	Köy İmamı	47
Kadıözü Karyesi Hane: 1	Şeyhzade Ahmet Efendi b. Mustafa	Köy İmamı	54
Aliözü Karyesi Hane: 1	Şeyhzade Osman Efendi b. Murtaza	Köy İmamı	42
Çalcaviran Karyesi Hane: 1	Çor oğlu Seyyid Eyüb Efendi b. Hüseyin	Köy İmamı	16
Gelik Karyesi Hane: 1	Baş oğlu Osman Efendi b. Memiş	İmam	33
Şeyhdoğan Karyesi Hane: 1	Molla Mustafa b. Halil	Köy İmamı	54
Kızıllar Karyesi Hane: 1	Molla Sadık b. Mehmet	İmam ve Muhtar'ı Sâni	48
Bediler Karyesi Hane: 1	Ömer oğlu Musli b. Ali'nin oğlu Ahmed Efendi	Köy İmamı	38
Kınık Karyesi Hane:1	Hacı Ayan oğlu Mehmed b. Ahmed	İmam	55
Dikenlü Karyesi Hane: 1	Kadı oğlu Hasan veledi Halil	İmam	44
Kalfa Kolu Karyesi Hane: 1	Hacı Şaban oğlu Molla Salih b. Ali	Köy İmamı	75
Saraycık Karyesi Hane:1	Gazâli zade Ahmed Bey b. Abdullah'ın oğlu Ali	Hatib (Beratlı)	25
Akhasan Karyesi Hane: 1	İmam oğlu Osman Efendi b. Mustafa	Köy İmamı	46
Tirbaşı Karyesi Hane: 1	Ali Şeyhzade Seyyid Hasan Efendi B. Mustafa	Hatib (Beratlı)	30

Nüfus tahriri kayıtlarından din, tekke ve müderrislik görevi ifâ eden 28 şahsın varlığı tespit edilmiştir. Görev alanı açısından duruma bakıldığında müderrislik, fetva makamlığı (müfti), Tekke Hatipliği, Müezzinliği ve Kayyumluğu, İmamlık, Hatib'lik vazifelerinin varlığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Sibyan mekteplerinde 'sabi' denilen beş-altı çocuklar okumakta ve hemen hemen her mahallede buldukları için bu mekteplere Mahalle mektepleri de denmektedir. 1846 tarihli bir tezkireden, Sibyan Mekteplerinin tahsil müddetinin dört yıl olduğu anlaşılmaktadır.¹³² Çerkeş de Pınarcı oğlu Abdullah b. Ali'nin Sibyan mektebinde Muallim olduğu anlaşılmaktadır. Kızıllar Karyesi İmam'ının aynı zamanda Muhtar-ı Sâni'lik görevini de yürüttüğü dikkati çekmektedir. 1869 tarihli Salnamede Çerkeşde 2 hangâh ve zaviye mevcutken 7 Cami ve Mescidin varlığı belirtilmektedir.¹³³ 1874 senesi Salnamesinde Çerkeş merkez, köy ve nahiyelerinde toplam 1 kilise, 70 İslam sibyan mektebi, 2 Hangâh ve Zaviye, 1 Medrese, 81 Cami'nin varlığı kaydedilmiştir.¹³⁴ 1875 yılına gelindiğinde Çerkeş merkezde Hangâh ve Zaviye sayısı beşe, Medrese sayısı ikiye yükselmiştir.¹³⁵ Bu medreselerden birisi muhtemelen IV.Murat Han'ın bina ve ihya ettiği Medrese olmalıdır. Zira Çerkeş Şeriye Sicil Defterinde IV.Murat Han'ın bina ve ihya ettiği Medrese-i Şerifelerinin cihet-i tedrisine mutasarrıf bulunan el-Hac Mehmed Raşid Efendinin Kengiri Cennetmekan Sultan Süleyman Han Cami-i Şerifi Kürsi Şeyhliğine vazifelendirilmesi üzerine Çerkeş deki Medreseye Hicri 1301 yılında Şeyh Mehmed Rıza Efendi ibn. Tahir Efendinin uhdesine tevcih edildiği bilgisi yer almaktadır.¹³⁶

¹³² Prof.Dr.Ziya KAZICI Osmanlıda Eğitim Öğretim S.86

¹³³ Ömer TÜRKÖĞLU Salnamelerde Çankırı S.17

¹³⁴ A.g.e. S.137

¹³⁵ A.g.e. S. 164

¹³⁶ Çerkeş Şeriye Sicil Defteri No:8

1928 tarihli Osmanlıca bir belgeye¹³⁷ göre ise Çerkeş merkezde toplam 12 Cami mevcuttur. Belgede Sultan Murat Camii merkez kabul edilmiş ve diğer camilerin takriben uzaklıkları metre olarak verilmiştir. Sultan Murad Camisi olarak belirtilen Cami IV. Murad'ın Bağdat seferi sırasında kendisi veya paşaları vasıtasıyla inşa ettirdiği camidir ve Çankırı ile çevresinde büyük bir yıkıma yol açan 1944 depremi anılan Caminin tamamen ortadan kalkmasına¹³⁸ sebep olmuştur.¹³⁹

Merkez Sultan Murat Cami-İ Şerifi

Sultan Murat Camiine 250 metre mesafede **Burhaniye Camii**

Sultan Murat Camiine 260 m. mesafede **Yeni Cami**

Sultan Murat Camiine 190 m. mesafede **Ali Molla Camii**

Sultan Murat Camiine 170 m. mesafede **Kadınsah Camii**

Sultan Murat Camiine 100 m. mesafede **Vehbi Sultan Camii**

Sultan Murat Camiine 310 m. mesafede **Timûrî Camii**

Sultan Murat Camiine 300 m .mesafede **Es-Seyyit Ali Ağa Camii**

Sultan Murat Camiine 400 m. mesafede **Emine Hatun Camii**

Sultan Murat Camiine 120 m. mesafede **Kethüda Efendi Camii**

Sultan Murat Camiine 260 m. mesafede **Haydar Camii**

Sultan Murat Camiine 520 m. mesafede **Habib Efendi Camii**

Ayrıca Çerkeş Şeriye Sicil Defterinde İdris Mahallesi Hidayet zade Mehmed Said Bey ibn. El- Hac Mustafa Bey'in cediti Hidayet zade Şerife Fatıma Vakfından olan bir Caminin mevcudiyetinden bahsedilmekte ve buraya Hidayet zade Mehmed Said Bey'in 1500 kuruş vakfettiği kaydı bulunmaktadır.¹⁴⁰

Yine tabloya bakıldığında bu şahıslardan birinin müderris, onbeşinin imam ve hatib, biribin müezzin, birer de tekke müezzini, hatibi ve kayyum'u olduğu görülmektedir. Bu görevi yerine getirenlerin onu'nun Beratlı olduğu anlaşılmaktadır. Bu görevliler içerisinde yaş'ça en büyük olanlar; Kalfa Kolu Karyesinin 75 yaşındaki İmamı Hacı Şaban oğlu Molla Salih b. Ali, Karalar Mahallesi bulunan Sultan Murad Camisinin 60 yaşındaki İmamı Katırcı oğlu Hacı Ali Efendi b. Mehmed'in olduğu görülmektedir. Çalcaviran Karyesi İmamı 16 yaşındaki Çor oğlu Seyyid Eyüb Efendi b. Hüseyin ve Okcuk Mahallesi İmamı 18 yaşındaki Ceviz oğlu Hafız Mustafa b. Mehmed'in kardeşi Seyyid Mehmed'inde görev yapanlar içerisinde en genç oldukları anlaşılmaktadır.

Burada fetva makamında yani müftülükte bulunan el-Hac Mustafa Efendi b. İbrahim Efendi'nin "hanedan'dan" ifadesiyle tanımlanması O'nun Halvetiye-Şabaniyye tarikatının Çerkeşiye kolunun kurucusu olan 1743'de doğup 1814 yılında vefat eden Pir-i Sâni Mustafa Çerkeşi Efendinin soyundan geldiğini belirtmek için kullanılmıştır. Mustafa Çerkeşi, Şabaniyye tarikatı mensuplarınca tarikatın ikinci kurucusu kabul edildiğinden "Pir-i Sâni" ünvanıyla anılmıştır.¹⁴¹ el-Hac Mustafa Efendi b. İbrahim Efendi Pir-i Sâni'nin kızı Emine Hanım'ın Şeyh İbrahim Efendi ile evliliğinden dünyaya gelmiştir.

1279 nüfus tahririne defterine bakıldığında ise;

Karalar Mahallesi Hacı Molla oğlu Osman Efendi b. Mustafa'nın beratlı İmam, Okçular mahallesinden Ömer Hoca oğlu Mehmed Efendi b. Mehmed'in beratlı imam ve Hatib, Kurtlar

¹³⁷ Belge tarafımdan bulunarak Dr.Rıfki Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi Arşivine kaydedilmiştir.

¹³⁸ Murat Camisinin 20 Eylül 1911 tarihli onarım projesi ile bilinmeyen bazı fotoğrafları tarafımdan bulunmuş Araştırma Merkezi Arşivine kaydedilmiş ve makale çalışmasının yapılması sağlanmıştır.

¹³⁹ Rüstem BOZER, Alptekin YAVAŞ. Çankırı-Çerkeş IV Murat Cami ve Osmanlı Döneminde Yenileme Projesi. Çankırı Araştırmaları Dergisi Sayı 2, S.10

¹⁴⁰ Çerkeş Şeriye Sicil Defteri No: 5 Karar: 62

¹⁴¹ İslam Ansiklopedisi. Çerkeşi Mustafa Efendi Maddesi. Cilt 8. S.272-274

mahallesinden Şeyhzade Hafız Mehmed Nafi' Efendi b. Mehmed'in beratlı Tekke Hatibi¹⁴², Hacı Hasan oğlu Abdurrahman Efendi b. Mehmed'in Dersaadette Postnişin,¹⁴³ Şeyhzade Hacı Mesud Efendi b. El-Hac Mustafa Efendi'nin Beratı Âli ile Hângâh ve Dergahta postnişin olduğu,¹⁴⁴ Şeyhzade Mustafa Efendi b. Mehmed'in Beraltı Tekke Kayyumluğu görevinde bulunduğu anlaşılmaktadır.¹⁴⁵ Ayrıca, Ahur karyesinden Deli Ömer oğlu Hüseyin b. Mustafa'nın 25 yaşında beratlı İmam ve Hatib, Aliözü karyesinden Şeyhzade Mehmed Efendi b. Murtaza efendi'nin de Hângâh ve Dergâhda postnişin olduğu kaydedilmiştir.¹⁴⁶

Yine farklı belgelerde; Tirbaşı karyesinde Mevcut Caminin isminin Mirza Bey Camisi olduğu ve Hicri 1335 yılında Hitabet görevinin İsmail Hakkı Efendi uhdesine tevcih edildiğini, Çerkeş merkez İdris Mahallesinde Hacı Salih Camii ismiyle bir Caminin varlığını ve Hitabet görevine yine 1335 yılında Hafız Mehmed Efendi uhdesine tevcih edildiğini, Karaköşek Karyesinde Hacı Mehmed Ağa tarafından müceddeden inşa olunan bir mescidin olduğunu ve burada Hitabet görevinin Hicri 1330 yılında İmam oğlu Hasan Efendi ibn Hacı Mehmed uhdesine tevcih edildiğini, önce Viranşehir Kazasına bağlı idken daha sonra Çerkeşe bağlanan Bayındır Karyesinde Bazar mevkiinde Bolu Mutasarrıfı Merhum Yusuf Bey tarafından yaptırılan Yusuf Bey Camisinin Hitabet görevine es-Seyyid Hüseyin Efendi b. Es-Seyyid İsmail'in vefatı üzerine mahlûlünden Mehmed Efendi uhdesine tevcih edildiğini, 'Cennetmekan Mihrişah Valide Sultan ve Cennetmekan Sultan Mustafa Han evkâf'ı şrifesinde' Çerkeşte Kadınşah Camii Şerifi nezdinde Halvetiye demekle meşhur Tekkede Camii Şerifde kelime-i Tevhid ve Evrâd-ı Şerif tilâvet etmek vazifesiyle Meşihat cihetine Şeyh Hacı Hüseyin Efendinin vefatı üzerine Hicri 1334 yılında mahlûlünden Pınarcı zade Şeyh Hüseyin Efendi uhdesine tevcih edildiğini anlamaktayız.¹⁴⁷

E) BÖLGEDEKİ SEYYİDLER

Seyyid kelimesi Hz. Peygamberin Hz. Hüseyin'in soyundan olma manalarına gelmektedir. Çoğulu Sâde veya Sâdât'tır.¹⁴⁸ Seyyid ve Şeriflerin işlerini takip etmek, problemlerine bakmak, neseplerini kaydetmek, doğum ve ölümlerini defterlere geçirmek, onları fena hallerde bulunmaktan alıkoymak, haklarını korumak vs. gibi işlerini düzene koymak için Nakibü'l – eşraflık diye bir müessese oluşturulmuştur.¹⁴⁹ Çankırı merkez ve Toht (Yapraklı ilçesi) kazasına Hz. Peygamberin neslinden gelen seyyid ve şeriflerin muhafaza ve himaye edilmesi amacı ile Nakibü'l –eşraf Kaymakamı atanması¹⁵⁰ Çankırı ve sınırları içerisinde bu soydan gelen insanların bulunduğunu göstermektedir. Osmanlı dünyasında, Hz. Peygambere olan hürmetten dolayı seyyid ve şeriflere büyük bir saygı gösterilmiş, değer verilmiş ve pek çok alanda da imtiyazlar tanınmıştır. Bu anlamda bir çok vergilerden muaf tutulmuşlardır.¹⁵¹ Ayrıca Çankırı Yapraklı ilçesinde 'Darüs-Siyade' ismiyle bir seyyid zaviyesinin varlığı da ortaya çıkarılmıştır.¹⁵² Çankırı Şeriye sicilleri incelendiğinde Çankırı merkez ve Toht'a (Yapraklı İlçesi) Nakibül eşraf Kaymakamı atanmasının dışında Kurşunlu, Karabazarı, Tosya, Gölyenice, Koçhisar, Kargı ve Çerkeş'de de Seyyid ailelerin yaşadığı anlaşılmaktadır.¹⁵³ Çerkeş Temettuat defteri 1260 ve 1279 tarihli nüfus tahrir defterleri bu açıdan incelendiğinde Çerkeş ve

¹⁴² 1279 nüfus tahririnde 45 yaşındadır.

¹⁴³ 69 yaşındadır.

¹⁴⁴ 61 yaşındadır

¹⁴⁵ 50 yaşındadır.

¹⁴⁶ 67 yaşındadır.

¹⁴⁷ Tarafımdan bulunarak Çankırı Araştırmaları Merkezi Arşivine kazandırılan Vakfiye Berat Suret Kayıt Defteri, D.No:1844

¹⁴⁸ Yüksel ARSLAN. Çankırı Darüs Siyade Zâviyesi. Çankırı Araştırmaları Dergisi Sayı 2, S. 44

¹⁴⁹ Prof. Dr. Ziya Kazıcı Osmanlıda Vergi Sistemi S. 225

¹⁵⁰ Ahmet ELİBOL XIX.Yüzyıl başlarında Çankırı S.69

¹⁵¹ Prof. Dr. Ziya Kazıcı Osmanlıda Vergi Sistemi S. 225

¹⁵² Çankırı Darüs-Siyade zaviyesinin varlığı, seyyidlerle ilgili birtakım belge, seyyidlik Belgesi, (Siyadet Hüceti) ve bazı özel eşyalar tarafımdan bulunarak Araştırma Merkezi Arşivine kaydedilmiştir.

¹⁵³ Yüksel ARSLAN. Çankırı Darüs Siyade Zâviyesi. Çankırı Araştırmaları Dergisi Sayı 2, S. 44

köylerinde yaşayan ve seyyid ünvanı kullanılarak kaydedilenleri tespit etmek mümkün olmaktadır. Belirtilen defterlerde seyyid olarak kaydedilenler şunlardır.¹⁵⁴

Tablo. 12 Çerkeş bölgesinde seyyid ünvanı ile kaydedilenler

1260 nüfus tahririnde seyyid ünvanı ile kaydedilenler	
Mahalle ve Köyler	İsimler
Karalar Mah.	-Arab oğlu seyyid Ahmed b. Hacı Ahmed —ve oğlu seyyid Ahmed
Okcular Mah.	Aşkarlı oğlu Mehmed b. Halil'in —oğlu seyyid Mustafa —diğer oğlu seyyid Mehmed ¹⁵⁵
“ “	Ceviz oğlu Hafız Mustafa b. Mehmed'in —kardeşi seyyid Mehmed —kardeşi seyyid Ahmed —kardeşi seyyid İbrahim
“ “	Arab oğlu seyyid Mehmed b. Hacı Ali
“ “	Berber Mustafa oğlu Hasan b. Mustafa'nın —oğlu seyyid Ali
Kurtlar Mah.	Şeyhzade eş-Şeyh Mes'ud Efendi b. El-Hac Şeyh Mustafa Efendi'nin —oğlu Seyyid Mehmed
“ “	Saraç Hüseyin oğlu Hüseyin b. Hüseyin'in —oğlu seyyid Mehmed —oğlu seyyid Osman
İdris Mah.	Mezak Hacı oğlu seyyid Mehmed b. Ahmed —Kardeşi seyyid Mustafa
“ “	Kiraz Mustafa b. Ali'nin —oğlu seyyid Mehmed
“ “	Hacı Behzad oğlu Osman b. Mehmed'in —kaynı âşık Mehmed oğlu seyyid Mehmed veledi Mehmed
“ “	Sipahi oğlu Mehmed b. Ömer'in —oğlu seyyid Mehmed
Bozoğlu Karyesi	İmam oğlu seyyid Osman Efendi b.Ahmed
Ahur Karyesi	Emir oğlu Ali b. Ali'nin —kardeşi seyyid Ahmed
“ “	Emir oğlu seyyid Mehmed b. Mustafa —oğlu seyyid İbrahim
Yalaközü Karyesi	Yahya oğlu seyyid Ali b. Ali
“ “	Yahya oğlu seyyid Osman b. Yahya
Saçak Karyesi	Dede? Dere oğlu seyyid Ali veledi Osman —oğlu seyyid Mustafa

¹⁵⁴ Seyyid ve şeriflik zaman zaman art niyetli kişilerce halkın nazarında saygınlık kazanmak veya bir takım vergi mükellefiyetlerinden muaf tutulmak için kullanılmış, bazı sahtekarlıklarda yapılmıştır. Bu anlamda Siyadet Hücetleri önemli birer belge niteliğindedir. Çerkeş yöresindeki seyyid ünvanı ile anılan aileler bakımından da ihtiyatlı davranmayı göz ardı etmemelidir.

¹⁵⁵ Defterde hane reisinin iki oğlu ve bir torunu bulunmakta olup seyyid ifadesi kendisi ve torunu için kullanılmamıştır.

“ “	Abdülkadir oğlu Ali b. Ahmed'in —oğlu seyyid Mehmed —oğlu oğlu seyyid Veli —oğlu seyyid Veli —oğlu seyyid Halil
“ “	Dede oğlu İbrahim b.İbrahim torunu seyyid Mustafa
“ “	Kara Salih b. Ali'nin —oğlu seyyid Ali
“ “	Alişan oğlu Mustafa b. Ali'nin —oğlu seyyid Ali
“ “	Dede oğlu Mehmed b. Mehmed'in —oğlu seyyid Hüseyin
Kadıözü Karyesi	Bazirgân oğlu Osman b. İdris'in —oğlu seyyid Ömer —oğlu seyyid Osman —oğlu seyyid Ali
“ “	Kirli oğlu Hüseyin b. İbrahim'in —kardeşi seyyid Mehmed
“ “	Topac oğlu Ahmed b. Ahmed'in —oğlu seyyid Ali —oğlu seyyid Ömer —oğlu seyyid Mehmed
“ “	Deli Mustafa oğlu seyyid Bekir b. Mustafa —oğlu seyyid Mehmed
“ “	Çatdallı? oğlu seyyid Hüseyin b. Abdullah
Aliözü Karyesi	Gazal zade Ali Bey b. Ali'nin —oğlu seyyid Osman
“ “	İmam oğlu seyyid Ali veledi Hasan —kardeşi seyyid Hasan
“ “	İmam oğlu Mustafa b. Mehmed Ömer'in —oğlu seyyid Mehmed
Şeyhdoğan Karyesi	Ellialtıoğlu seyyid Mehmed b. Mustafa
Bayındır Karyesi	Armağan oğlu Hüseyin b. Ahmed'in —oğlu seyyid Mehmed
Ağa Karyesi	Bilal oğlu İbrahim b. Ali'nin —oğlu seyyid Mehmed —oğlu seyyid Ahmed —oğlu seyyid Receb —oğlu seyyid Hasan

Saraycık Karyesi	Taşcı oğlu Abdülkadir b. Musa'nın —oğlu seyyid Ali —oğlu seyyid Ahmed -torunu seyyid Hasan veledi Ali
Yumaklı Karyesi	İmam oğlu seyyid Mehmed b. Mehmed
Kısac Karyesi	Emele'nin? oğlu Mehmed Efendi b. Mustafa'nın -oğlu seyyid Mehmed
Tirbaşı Karyesi	Said Efendi oğlu seyyid Hasan b. Hüseyin
Viran Karyesi	Kalender oğlu Osman b. Ahmed'in —oğlu seyyid Ali
“ “	Bekir oğlu Hüseyin b. Ebubekir'in —oğlu seyyid Mehmed

1262 Çerkeş Temettuat kayıtları incelendiğinde ise seyyid ünvanı ile kaydedilenler;

Karalar mahallesinde; Kayacı zade seyyid Mehmed Ağa ve Ramazan oğlu Hafız seyyid Hasan Efendi¹⁵⁶

Okçular Mahallesinde; Çömez zade seyyid Hafız Mehmed Bey ve Çömez zade seyyid Hafız Ahmed Efendi

Kurtlar Mahallesinde; Şeyh zade Hafız seyyid Mehmed Efendi ve Mustafa zade seyyid Osman Efendi

Yalaközü Karyesinde; Yahya oğlu seyyid Ali ve Yahya oğlu seyyid Osman

Saçak Karyesinde; Dede oğlu seyyid Ali

Aliözü Karyesinde; İmam oğlu seyyid Ali

Çalcaviran Karyesinde; Çor oğlu seyyid Yakub

Şeyhdoğan Karyesinde; Ellialtı oğlu seyyid Mehmed

Viran Karyesinde; İncenin oğlu seyyid Ali'dir.

1279 tarihli nüfus tahriri incelendiğinde ise;

Kurtlar Mahallesinde; Berber Mustafa oğlu seyyid İbrahim b. Mehmed

Kara Mustafa Karyesinde; Çıbıkçı oğlu seyyid Arif

Kadıözü Karyesinde; Deli Mustafa oğlu Satılmış.b.seyyid Bekir

Aliözü Karyesinde; İmam oğlu seyyid Ali b. Hasan

Gelik Karyesinde; Maraz oğlu seyyid Ali b. Ahmed

Şeyhdoğan Karyesinde; Ellialtı oğlu seyyid Mehmed b. Mustafa

Saraycık Karyesinde; Taşcı oğlu seyyid Ali b. Abdülkadir'in seyyid ünvanıyla kayıtlı olduğu görülmektedir.

Bu üç defter incelendiğinde seyyid ailelerin varlığı anlaşılmalı beraber bazı ailelere ise saygınlıklarından dolayı bu unvanların verildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca bu unvanların bir kısmının da isim olarak verilmiş olabileceği gözden kaçırılmamalıdır. Yine 1260 defterinde bu unvanla kaydedilenlerin sayıları 61, Temettuat kayıtlarında 13, 1279 nüfus tahririnde ise bu sayı 7'dir. Yani ilerleyen dönemlerde bu sayılarda oldukça azalma görülmektedir. Ayrıca 1260 tahririnde hem hane reisi hem de aile fertlerinde bu unvan kullanılarak kaydedilenlerin sayısı onbeş'dir. Ayrıca seyyid kişilerin babalarının seyyid olma şartının aranmadığı annelerinin seyyid olmasının bunun için yeterli olmasıda¹⁵⁷

¹⁵⁶ Bu şahıs yukarıda belirtilen Sultan Murat Camisi Müezzini'dir.

¹⁵⁷ İlker ER Balıkesirli Tereke Sahipleri Hakkında Sosyo-Kültürel Açından Bazı Değerlendirmeler. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi S. 372

bu durumu açıklayıcı sebeplerden olabilir. Ayrıca belirtilen durumun bir başka sebebi de, belirttiğimiz gibi bu unvanların bir kısmının isim olarak kullanılması, bir kısmının da ailelere duyulan saygı ve hürmetten dolayı verildiği tezini güçlendirmektedir. Çünkü Anadolu'da seyyid Ali veya seyyid Mehmed isimleri sıkça kullanılmaktadır. Bu kullanım tarzı önceki dönemler kadar olmasa da günümüzde de devam etmektedir. Ancak bu ailelerden bir kısmının seyyid aileler olduğu da muhakkaktır

F) ASKERİ YAPI

1260 nüfus tahriri Çerkeş bölgesinde yerine getirilen askeri hizmetler hakkında da bilgiler ihtiva etmektedir. Bu yapı hakkındaki bilgiler Osmanlı ordusundaki yapılanmanın Anadolu'daki teşkilatlanmasını da göstermesi açısından önemlidir.

Nüfus tahriri incelendiğinde bölge insanının askeri hizmetleri bir takım farklı askeri teşkilatlanmalar içerisinde yerine getirdiği görülecektir. Çerkeş merkez ve köylerinde yaşayan insanlardan 277 kişi askerlik teşkilatı içerisindeydi. Bunlardan;

18 kişi Asâkir-i Hassa-i Şahane

221 kişi Asâkir-i Hassa-i Şahâne

6 kişi Asakir-i Bayriye

2 kişi Asakir-i /Mektebi Harbiye

7 kişi Sipahi Zaptiye

8 kişi Süvari Asâkir-i Şahane-Süvari Hassa-Süvari Redif

11 kişi Asâkir-i Mansûre

1 kişi Asâkir-i Redif

3 kişi Topcu Asâkir-i Nizamiye-i Şahane' de hizmet etmiş veya ayrılmış veya da Tekaüde ayrılmış durumdadırlar.

Bu sınıf içerisinde Kalfa Kolu Karyesinden Hacı Şaban oğlu İsmail b. Musa oğlu Hüseyin Ağa Binbaşı, Aliözü Karyesinden Gazalzade Ali b. Ali, Yortan Karyesinden Şahan oğlu Mehmed b. Mehmed oğlu Osman, Saçak Karyesinden Gazali zade Ahmed Bey b. Abdullah oğlu Ömer, Dağçukurani Karyesinden Yanterili? Oğlu Hüseyin b. Ali, Karalar Mahallesinden Hüseyin Kadı oğlu Hasan b. Ahmed, İbarhim Çavuş oğlu Mehmed b. Halil, Arab oğlu seyyid Mehmed b. Hacı Ali Sipahi zaptiyeliği yapmaktadırlar. Ayrıca Karalar Mahallesinden İmam oğlu Mehmed b. Ali Asâkir-i Nizamiye-i Hassa'da Kol Ağası'dır. 1279 tarihli nüfus tahririnde Karalar Mahallesinden Koçhisarlı zade Mustafa Bey oğlu Hüseyin Bey'in Dergâh-ı Âli Gedikli'lerinden olduğu anlaşılmaktadır.

Bu birliklerin oluşumu II. Mahmud döneminde 1826 yılında Yeniçeri Ocağının kaldırılmasıyla gerçekleşmiştir. Yeniçeri Ocağının kaldırılması ile birlikte yeni bir askeri teşkilatın kurulması zorunluluğu doğmuş ve Asakir-i Mansure-i Muhammediye adıyla modern bir ordunun kurulması kararlaştırılmış ve 1826 yılında kanunnamesi yayınlanmıştır. Bu ordudan çeşitli sebeplerle beklenenler alınamayınca Redif askeri teşkilatı kurulmuştur. Çankırı ve kazaları askeri açıdan Redif-i Mansure Ankara Müşirliğine bağlı durumdadır.¹⁵⁸ 1834 yılında taşrada Redif-i Asakir-i Mansure adıyla bir yedek ordu kurulmuş ve aynı yıl çıkarılan bir kanunla taşrada Redif birlikleri teşkiline başlanmış tır. Bu birliklerin kurulmasından sonra Asakir-i Nizamiye adını almış ve imparatorluğun sonuna kadar bu isim kullanılmıştır.¹⁵⁹

Çerkeş Şeriye Sicilleri incelendiğinde bazı askerlerin 'hizmet-i askeriye' esnasında vefat ettikleri anlaşılmaktadır. Bozca Armud Karyesi ahalisinden Hassayı Orduyu Hümayunun 71. Alay, I.Tabur, II. Bölüğünde hizmet-i askeriyede 15 Zilka'de 1301 yılında vefat eden Yusuf oğlu Ali b. İbrahim'in¹⁶⁰ vefatı gibi örneklere rastlamak mümkündür.

¹⁵⁸ Musa ÇADIRCI Anadolu'da Redif Askeri Teşkilatının Kuruluşu. S.64, 65, 71

¹⁵⁹ Türkler Ansiklopedisi C.10 S.119

¹⁶⁰ Çerkeş Şeriye Sicil Defteri No:8

Tablo. 13 Çerkeş bölgesindeki askeri hizmetler

Mahalle ve Köyler	Asâkir-i Hassa-i Şahâne	Asâkir-i Nizamiye-i Şahane	Asakir-i Bayriye	Asakir-i /Mektebi Harbiye	Sipahi Zaptiye	Süvari Asâkir-i Şahane-Süvari Hassa-Süvari Redif	Asâkir-i Mansûre	Asâkir-i Redif	Topcu Asâkir-i Nizamiye-i Şahane
Karalar Mah.	6	17	1		2	1			
Okcuk Mah.		10	1		1		1	1	
Kurtlar Mah.	1	16		1		1			1
İdris Mah.		18		1			4		
Bozoğlu Karyesi		18					2		
Ahur Karyesi		8							
Yalaközü Karyesi		8							
Yaalakçukuru Karyesi		4							
Saçak Karyesi	1	10	1			2			
Kara Mustafa Karyesi		1							
Kadıözü Karyesi		8							
Eymür Karyesi		2							
Hacılar Karyesi		4							
Aliözü Karyesi		1			1				
Çalcaviran Karyesi		4				1			
Okcuk Karyesi		8							
Gelik Karyesi		4	1						
Şeyhdoğan Karyesi		6							1
Kızıllar Karyesi		2				1			
Bediler Karyesi		4							
Bayındır Karyesi		2							
Kadı Karyesi		3					2		
Çölmekci Karyesi		2							
Dikenlü Karyesi	1	3							
Karaköşek Karyesi		5					1		
Yortan Karyesi	2	5			1		1		
Kalfâ Kolu Karyesi	1								
Ağa Karyesi		5	1						
Saçak Karyesi		6			1				
Akhasan Karyesi		1							
Yumaklu Karyesi		4							
Yoncalu Karyesi		3							
Bozcaarmud Karyesi	1	3							
Kısac Karyesi	1	4							
Dağçukurani Karyesi		4			1				
Ödüller Karyesi	1	1							
Virancık Karyesi	1								
Tırbaşı Karyesi		8				2			
Viran Karyesi	2	9	1						1
TOPLAM	18	221	6	2	7	8	11	1	3

G) SAĞLIK DURUMU

1260 Nüfus tahririnde Çerkeş ve köylerinde kaydedilebilen bir takım sağlık sorunlarını tespit etmek de mümkündür. Bu tespitler, dönemin şartlarına göre değerlendirilmelidir. Zira yaşanan dönemdeki hastalıkların teşhis ve tedavi yöntemindeki gelişmeler, yaşam şartları, beslenme, sağlık açısından teşkilatlanma, taşradaki sağlık faaliyetleri yeterli düzeyde değildir. Özellikle kırsal kesimlerde halkın kendi yöntemleri ile buldukları tedavi metotları geçerli konumdadır.

Defterde hane fertleri arasında bir takım rahatsızlıklara yakalanmış aile fertleri hakkında kısa notlar yazılmıştır. Bu kısa notlardan Çerkeş ve köylerinde toplam 83 kişinin 22 değişik rahatsızlıklara mâruz kaldığı tespiti yapılmaktadır. Bu rahatsızlıklar şunlardır.

A'rac (Topallık-aksaklık)
A'rac ve Mecnun
Alîl (Hasta- sakat)
Alîl ve âma (Hasta ve kör)
Alîl ve kötürüm
Alîl ve sâil (Hasta ve Dilenci)
Ama (Kör)
Asam (Sağır- İşitmez)
Ayakları çolak
Çolak
Elleri Çolak
Fıtık
Gözleri Tavuk Karası
Hafifül Akl
Masru' (Saralı)
Mecefül ayn (Gözü akmış)¹⁶¹
Mecnûn
Mefluc (Felçli)
Merîz (Hastalıklı)
Tavuk Karası
Yekçeşm (Tek gözlü)
Yekdest (Tek elli)

Tablo.14 Çerkeş Bölgesi Sağlık Problemi Olanlar

Mahalle ve Köyler	İsmi	Hastalık	Yaş
Karalar Mah.	Çiyan oğlu Ahmed b. Hüseyin'in üvey oğlu Mehmed veledi Ali	Mefluc	6
“ “	Karabekir b. Mustafa oğlu Ebubekir	Hafif'ül akl	17
“ “	Hacı Memiş oğlu Osman b. Mehmed	A'rac	28
Okcular Mah.	Tüfenkci İbrahim oğlu Mustafa b. İbrahim	Çolak	35
“ “	Alagözlü oğlu Mustaf b. Abdullah oğlu Hasan	Meriz	23
“ “	Tağlı oğlu Halil b. Salih'in oğlu Hasan	Gözleri Tavuk Karası	12
“ “	Yavan oğlu Hüseyin b. Abdullah	Alîl	90
“ “	Hacı Deşli? oğlu Mehmed b. Ahmed Alîl	Alîl	80
Kurtlar Mah.	Hacı Hasan oğlu Abdurrahman Efendi b. Mehmed torunu Mehmed	A'rac	20
“ “	Hacı Osman oğlu Mustafa b. Osman	A'rac	35
“ “	Kara Mustafa oğlu Mehmed b. Musa	Yekdest	50
“ “	Ahmed b. Abdulalh	A'rac	35

¹⁶¹ Mücef , İçi boş, kof, suyu çekilmiş anlamındadır. Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Büyük Lügat

İdris Mah.	Küreci oğlu Mehmed b. Süleyman	Yekçeşm	30
“ “	Kırdal oğlu Hacı Ali Ağa b. Hacı Mehmed	Alîl	75
“ “	Karacaoğlu Mehmed Efendi b. Ömer	Alîl	89
“ “	Turhallı oğlu damadı İbrahim b. Abdulalh	A’rac	5
“ “	Aynı haneden İbrahim oğlu Abdulalhı’nın bacanağı Mustafa b. Abdullah	Çolak	35
“ “	Hafız Ahmed b. Ahmed	Alîl ve Ama	59
“ “	Sarı bakkal oğlu Molla Ahmed b. Ahmed’in oğlu Raşid	Ayakları çolak	17
“ “	Aynı haneden diğer oğlu Hasan	Yekçeşm	7
Bozoğlu Karyesi	Ramazan oğlu Ali b. Abdullah oğlu Mehmed	Fıtık	34
“ “	Çoban oğlu Memiş b. Halil	Meriz	49
“ “	Aynı haneden kardeşi Süleyman	A’rac	30
“ “	Mısdak oğlu İbrahim b. Hüseyin	Alîl ve Ama	50
Ahur Karyesi	İsa oğlu Ali b. Yusuf kardeşi İbrahim	Ama	22
Yalakçukurani Karyesi	Ramazan oğlu Mehmed b. Mehmed oğlu Ahmed	Fıtık	20
“ “	Aynı haneden diğer oğlu Ali	Fıtık	4
“ “	Abaza oğlu Hamza b. Hamza torunu Ali veledi Süleyman	Fıtık	3
“ “	Kara Ömer oğlu Ali b. Ömer’in damadı Halil	A’rac	30
“ “	Hüseyin b. Halil	Fıtık	20
“ “	İpek oğlu Mustafa b. İpek’in oğlu Süleyman	Fıtık	17
“ “	Köse oğlu Mehmed b. Mustafa’nın oğlu Mustafa	Fıtık	5
“ “	Aynı haneden diğer oğlu Ali	Fıtık	4
“ “	Koltukcu oğlu Mehmed b. Mehmed oğlu Mustafa	Fıtık	7
Saçak Karyesi	Dere oğlu seyyid Ali veledi Osman oğlu Hüseyin	Çolak	25
“ “	Bekir Çelebi oğlu Ebubekir b. Bekir oğlu Mehmed	A’rac	33
“ “	Arab Hacı oğlu Ali b. İbrahim	Mefluc	70
“ “	Tor oğlu Ali b. Mehmed	Alîl ve Ama	70
Kara Mustafa Karyesi	İmam oğlu Ali b. İsmail	Alîl	35
“ “	Aynı haneden kardeşi İbrahim	A’rac	25
Kadıözü Karyesi	Mezak oğlu Ahmed b. Ahmed oğlu Ahmed	Fıtık	15
Hacılar Karyesi	Nasuh oğlu Mustafa b. Veli oğlu Osman	Fıtık	25
“ “	Deli Osman oğlu Ahmed b. Ali oğlu Süleyman	Yekçeşm	33
Hacılar Karyesi	Nasuh oğlu Mustafa b. Veli oğlu Osman	Fıtık	2
“ “	Nasuh oğlu Ali b. Veli oğlu Halil	Yekçeşm	10
“ “	Deli Osman oğlu Ahmed b. Ali oğlu Süleyman	Yekçeşm	33
“ “	Köse oğlu Veli b. Ali oğlu Mehmed	Hafil’ül Akl	18
Aliözü Karyesi	Gazal oğlu Bekir Bey b. Ali oğlu Abdülkerim	A’rac ve Mecnun	33
	Diğer oğlu Hasan	Mefluc	31
	Abdal oğlu Ömer b. Osman	Mecnun	69
Çalcaviran Karyesi	Karabaş oğlu İbrahim b. Mustafa oğlu İbrahim	Mecefül Ayn	14
“ “	Bey oğlu Ali b. Mustafa oğlu Mehmed	A’rac	13
Okcuk Karyesi	Kapucu ıplu Ali b. Mehmed oğlu Ali	Asam	9
Şeyhdoğan Karyesi	Kulaksuz oğlu Ali b. Mustafa	Mefluc	45
“ “	Yusuf oğlu Mustafa b. Abdullah	Alîl ve sâil	80
Kımık Karyesi	Tilki oğlu Molla Hasan b. Hüseyin kardeşi İbrahim	A’rac	34
Bayındır Karyesi	Kunduz oğlu Hüseyin b. Hüseyin	Çolak	42

Kadı Karyesi	Ekşi oğlu İbrahim b. Abdullah oğlu Ahmed	Meriz	38
“ “	Molla oğlu İbrahim b. İbrahim oğlu Ebubekir	Mecnun	18
“ “	İmam oğlu Halil b. Mehmed oğlu Mehmed	Fıtık	29
Dikenlü Karyesi	Uzun Ağa oğlu İbrahim n. Mehmed oğlu İsmail	A’rac	14
Karaköşek Karyesi	Karaböcek oğlu Ahmed b. Abdullah oğlu Satılmış	Mecefül Ayn	39
Yortan Karyesi	Derviş Ahmed oğlu İbrahim b. Mehmed	Ama	85
Ağa Karyesi	Hacı Kanbur oğlu Halil b. Ali	Alil ve Ama	55
Saraycık Karyesi	Taşcı oğlu Abdülkadir b. Musa yorunu Abdülkadir veledi Ali	Mecnun	12
“ “	Hüseyin b. Hüseyin	Alil ve Ama	75
“ “	Karayılan oğlu Hasan b. Ali	Alil ve kötürüm	70
“ “	Esir oğlu Mehmed b. Abdullah’ın oğlu Mustafa	Masru’	
“ “	Köse oğlu Mustafa b. Mustafa oğlu Mehmed	Masru’	10
Akhasan Karyesi	Bal oğlu Ahmed b. Halil	Ama	47
“ “	Çokdaroğlu Ali Osman b. Mehmed kardeşi İbrahim	A’rac	23
“ “	Aynı haneden Üvey Pederi Ahmed	Mefluc	75
“ “	Çor oğlu Süleyman b. Ali	Ama	38
Yumaklı Karyesi	Ilıca oğlu Ahmed b. Hüseyin oğlu Ali	Meriz	10
“ “	Mandacı oğlu Mehmed b. Ali	Alil	80
Kısac Karyesi	Cünun oğlu Ömer b. İbrahim	Mefluc	80
“ “	Musa b. Abdullah	Yekçeşm	41
Üyük Karyesi	Memiş oğlu Ömer b. Mehmed oğlu Hasan	A’rac	29
Yakublar Karyesi	Sarıoğlu Ali b. Ali oğlu Ahmed	Fıtık	20
Virancık Karyesi	Kırdal oğlu Ahmed b. İbrahim’in Kardeşi Mustafa	Elleri Çolak	38
Tirbaşı Karyesi	Bal oğlu Mehmed Ağa b. Süleyman oğlu Ali	Yekçeşm	18
“ “	Aynı haneden Halil b. Hasan	A’rac	11
Viran Karyesi	Halil oğlu Hüseyin b. Halil oğlu Mehmed	A’rac	11

Bu rahatsızlıkların % 60’ını A’rac (topallık ve aksaklık), Alil (hasta ve sakat), Fıtık ve Yekçeşm (tek gözlü) oluşturmaktadır. Yani 17 kişide A’rac, 14 kişide Fıtık, 12 kişide Alil ve 7 kişide Yekçeşm’lik görülmektedir. Rahatsızlıkların İdris Mahallesi ve Yalakçukurani Karyesinde daha yoğun olduğu görülmektedir.

Ayrıca bu notlardan Saçak Karyesinden Emir oğlu Halil b. Mehmed’in Hasan ve Hüseyin ismiyle ikiz torun¹⁶², Viran Karyesinden Bekir oğlu Hüseyin b. Ebubekir’in Hasan ve Hüseyin¹⁶³ ismiyle ikiz Çocuklara (Tev’em) sahip olduğu anlaşılmaktadır. 1279 tarihli nüfus tahririnde Kara Mustafa Karyesinden Sarı İsmail oğlu Molla Veli b. Hasan’ın Mehmed ve İsmail isimli ikiz oğullarının olduğu görülmektedir.

1279 tarihli nüfus tahririnde ise sağlık sebebi ile rahatsız olanların sayılarının ciddi anlamda azaldığı dikkati çekmektedir. 1260 tahririnde 83 kişide sağlık problemleri bulunurken 1279 tahririnde 8 kişide sağlık probleminin bulunduğu ve rahatsızlık çeşitlerinin de azaldığı görülmektedir. Karalar Mahallesinde 1 Çolak ve 1 A’rac ve Çolak, Okçular Mahallesinde 1 Kolsuz, Kurtlar Mahallesinde 1 Yekçeşm, İdris Mahallesinde 1 A’rac (topallık ve aksaklık), Hacılar Karyesinde 1 Yekçeşm (tek gözlülük), Okcuk ve Tirbaşı Karyesinde birer Asam (sağır ve işitmez) tespit edilmektedir.

¹⁶² Bir yaşında

¹⁶³ On yaşında

H) MEFKÛD (KAYIPLAR) VE DİLENCİLER (SÂİL)

Bu defterler kendi dönemi içerisinde çeşitli sebeplerle yurtlarından ayrılan ve bir daha dönmeyen veya savaş, esaret, firar etme gibi çeşitli sebeplerle kaybolan ve kendisinden bir daha haber alınamayan, ölümü, dirimi olduğu bilinmeyen¹⁶⁴ (Mefkûd) kimseler ile herhangi bir arazi, emlak ve hayvanât cinsi mala sahip olmadıklarından, fakirliklerinden dolayı dilenme-toplama zorunda kalanlar (Sâil) hakkında da bilgiler vermektedir. Bu açıdan 1260 yılı tahririnde 8 mefkûd ve 4 Sâil'in varlığı ortaya çıkmaktadır. Ayrıca çeşitli ailelerin Çerkeşi terk ederek Viranşehir, Eskişehir, Haymana gibi bölgelere giderek yerleştiği yani terk-i evtan eyledikleri görülmektedir. Örneğin Virancık Karyesinden 4 numaralı hanede bulunan Yankaş oğlu Receb b. Süleyman Haymana kazasında iskân etmiştir.

Tablo. 15 Mefkûd (Kayıp) ve Sâiller (Dilenci-Toplayıcı)

Mahalle ve Köyler	İsmi	Yaşı	Mefkûd	Sâil
Karalar Mah.	Ala oğlu Mustafa veledi Mehmet	45	X	
Okçular Mah.	Hacı Derviş oğlu Abdülkadir b. Mustafa	35	X	
“ “	Mısırlı oğlu Mustafa b. Ömer	14		X
Kurtlar Mah.	Ali Kıyık oğlu Hüseyin b. Ali	45	X	
İdris Mah.	Mustafa b. Mustafa	30	X	
“ “	Okcu oğlu Ebubekir b. Ebubekir	22	X	
“ “	Saka'nın oğlu Osman b. Ömer	40	X	
Kadıözü Karyesi	Kırlı oğlu Ali b. Veli kardeşi Halil	22		X
Şeyhdoğan Karyesi	Yusuf oğlu Mustafa b. Abdullah	80		X
“ “	Ahmed dede oğlu İbrahim b. Ahmed	60		X
Üyük Karyes,	Kalyoncu oğlu Ahmed b. Ahmed kardeşi Mustafa	30	X	
Viran Karyesi	Bekir oğlu Ahmed b. Ebubekir oğlu Hasan	17	X	
TOPLAM			8	4

1279 tarihli nüfus tahririnde ise;

Karalar Mahallesinden, Sarı Hüseyin oğlu İsmail b. İsmail

Kurtlar Mahallesinden, Tekeli damadı Ahmed b. Mustafa ve 22 yaşındaki oğlu Mustafa

İdris Mahallesinden, Haseki kızı oğlu Ahmed b. Hüseyin, Ömer b. Satılmış, Okcu oğlu Ebubekir b. Ebubekir

Yalakçukuranı Karyesinden, Türkmen oğlu Mehmed b. Abdullah

Saçak Karyesinden, Türkmen oğlu Emin b. Hasan

Aliözü Karyesinden, Gazali oğlu Hasan b. Ebubekir

Kızıllar Karyesinden, Abdülkadir oğlu Halil b. Mehmed

Bayındır Karyesinden, Sünürücü? oğlu Mustafa b. Hüseyin

Dikenli Karyesinden, Macar oğlu Hüseyin b. İbrahim

Yumaklı Karyesinden, Molla oğlu Hüseyin b. Ahmed ve kardeşi İbrahim

Yoncalu Karyesinden, Ahmed b. Mustafa Mefkud olanlar arasındadır. 1279 tarihinde mefkud olanların sayısında bir artış olduğu dikkati çekmektedir. 1260 tahririnde 8 olan mefkud sayısı 1279 da 15 olmuş ve sâil kaydına rastlanılmamıştır.

1260 senesi nüfus tahriri bize çok farklı ve ilginç bir bilgi daha vermektedir. Tahrire bakıldığı zaman Çerkeş kaza merkezi ve köylerinden bir çok kimsenin İstanbul'da kayıkcılık ve sandalcılık yaptığı görülmektedir. Bir bozkır kentinden önemli sayıda Kayıkcı ve sandalcının çıkması gerçekten ilginç sayılacak bir durumdur. Aşağıda Kayıkcı ve Sandalcı esnafının isimleri ayrıntılı olarak verilmiştir. Ayrıca Merkez ve köylerin hane sayıları da verilerek , yerleşim alanları içerisinde bu esnaf gurubunun oranı konusunda bir değerlendirme yapılabilmesi imkanı sunulmuştur.

¹⁶⁴ Mevlüt KARACA Osmanlıca Türkçe Lügat S.495

KAYIKÇI VE SANDALCI ESNAFI

Kazayı Çerkeş nefsi mahalle-i KARALAR

Karalar Mahallesi toplam hane sayısı: 119

Hane:11 Uzun boylu Karasakallı Eyüb oğlu Hüseyin b. Mehmed / oğlu Mehmed Tevellüd:1234 Yaş: 26
Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 16 Orta boylu köse sakallı Hamamcı Hasan oğlu Osman b. Mustafa
Tevellüd: 1216 Yaş: 44 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 16 Uzun boylu köse sakallı Hamamcı Hasan oğlu Hüseyin b. Mustafa / oğlu Mehmed
Tevellüd: 1245 Yaş: 15 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:25 Orta boylu kumral sakallı Tağlı oğlu Mustafa b. Salih
Tevellüd: 1220 Yaş:40 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:35 Kısa boylu kara sakallı Kürt Ömer oğlu Mehmed b. Ali
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:62 Orta boylu kara sakallı Arab oğlu Seyyid Ahmed b. Hacı Ahmed
Tevellüd: 1215 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 65 Orta boylu kır sakallı Gelicek? oğlu Süleyman b. Mehmed
Tevellüd: 1225 Yaş: 35 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 87 Orta boylu ter bıyıklı Memik? damadı oğlu Hüseyin b. Mehmed
Tevellüd: 1242 Yaş: 18 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 93 Kısa boylu kumral sakallı Çancı? oğlu Hüseyin b. Ahmed
Tevellüd: 1215 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Okular Mahallesi

Karalar Mahallesi toplam hane sayısı: 92

Hane: 10 Orta boylu ak sakallı Hacı İsmail oğlu Osman b. Mehmed
Tevellüd: 1195 Yaş: 65 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:29 Uzunca boylu ter bıyıklı Hacı Said oğlu Mehmed b. Ali
Tevellüd: 1235 Yaş: 25 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 50 Nalbant esnafından uzun boylu ak sakallı Aşkarlı oğlu Mehmed b. Halil / oğlu Seyyid
Mehmed
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 65 Orta boylu kır sakallı İncenin Osman b. Mehmed
Tevellüd: 1217 Yaş: 43 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 83 Orta boylu Kumral bıyıklı Çavuş oğlu Hasan b. Yusuf
Tevellüd: 1225 Yaş: 35 Der Saadetde Kayıkcı

Kurtlar Mahallesi

Kurtlar Mahallesi toplam hane sayısı: 85

Hane: 25 Uzun boylu ak sakallı Derviş Hüseyin oğlu Hacı Ahmed b. Hüseyin
Tevellüd: 1192 Yaş: 68 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 27 Orta boylu ak sakallı Kürt Ömer oğlu Ömer Çavuş b. Mustafa / oğlu Mustafa
Tevellüd: 1226 Yaş: 34 Der Saadetde Sandalcı

Hane:39 Orta boylu ak sakallı Tekyeli oğlu Mehmed b. Ali
Tevellüd: 1198 Yaş: 62 Der Saadetde Kayıkcı

Oğlu uzun boylu sarı bıyıklı Ali
Tevellüd: 1228 Yaş: 32 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:53 Orta boylu ak sakallı Hacı Hasan oğlu Mustafa b. Mustafa
Yaş: 60 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 67 Orta boylu kumral bıyıklı Kadı oğlu yegeni (yeğeni) İbrahim b. Ahmed
Tevellüd: 1225 Yaş: 35 Der Saadetde Kayıkcı

İdris Mahallesi

İdris Mahallesi toplam hane sayısı: 118

Hane:13 Orta boylu sarı bıyıklı Hacı Behzad oğlu Osman b. Mehmed amcası Emir ağa oğlu Mustaf b.
Emir
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Hane 16: Uzun boylu kara sakallı Kalaycı Halil b. Satılmış kardeşi Ömer veledi Mehmed
Tevellüd: 1232 Yaş: 28 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 20 Orta boylu kır sakallı Hire? Musa oğlu İbrahim b. Ahmed
Tevellüd: 1210 Yaş: 50 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 61 Uzunca boylu kır sakallı Hacı Kadir oğlu Abdi.b. Emin / oğlu Ahmed
Tevellüd: 1232 Yaş: 28 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 72 Orta boylu kumral sakallı Genç Ağa oğlu Osman b. Hüseyin Kardeşi uzun boylu ter bıyıklı
İsmail
Tevellüd: 1240 Yaş: 20 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 73 Kısa boylu ak sakallı Kahveci Çakır Mehmed b. Ali
Tevellüd: 1200 Yaş: 60 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:80 Uzunca boylu kır sakallı Terzi Ömer oğlu Receb b. Ömer
Tevellüd: 1205 Yaş: 55 Der Saadetde Kayıkcı

Bozoğlu Karyesi

Kurtlar Karyesi toplam hane sayısı: 52

Hane: 5 Orta boylu kumral sakallı Deli Halil oğlu Mehmed b. Mehmed
Tevellüd: 1211 Yaş: 49 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 10 Orta boylu kır sakallı Kadı oğlu Hasan b. Osman

Tevellüd: 1206 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:12 Orta boylu sarı saklı Camgöz oğlu Mustaf b. Ali
Tevellüd: 1224 Yaş: 36 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:20 Orta boylu kır sakallı Cecel? oğlu Ali b. Ali / oğlu kumral sakallı Mehmed
Tevellüd: 1231 Yaş: 29 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 28 Kısa boylu kır sakallı Hint (Hanta) oğlu Süleyman b. Mehmed / oğlu köse sakallı Abdülkadir
Tevellüd: 1234 Yaş: 26 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 31 Orta boylu sarı sakallı Receb oğlu Osman b. Ali
Tevellüd: 1210 Yaş: 50 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 32 Orta boylu köse sakallı Receb oğlu Mehmed b. Ali
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:36 Orta boylu kırca sakallı Melan oğlu Osman b. Osman
Tevellüd: 1210 Yaş: 50 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 38 Orta boylu sarı sakallı Yanteri? oğlu damadı Hasan b. Abdullah
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:41 Orta boylu kırca sakallı Ayan oğlu Süleyman b. Hüseyin
Tevellüd: 1212 Yaş: 48 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 42 Orta boylu kırca sakallı Hatib oğlu Mehmed b. Ahmed
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 43 Orta boylu kara bıyıklı Emir Ali oğlu Mehmed b. Ali
Tevellüd: 1231 Yaş: 29 Der Saadetde Kayıkcı

Ahur Karyesi

Kurtlar Karyesi toplam hane sayısı: 26

Hane:1 Uzunca boylu ak sakallı Deli Ömer oğlu Ali b. Ömer / oğlu kumral sakallı Mustafa
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:5 Orta boylu kırca sakallı İmam oğlu Ali b. Hüseyin
Tevellüd: 1216 Yaş: 44 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 9 Orta boylu kırca sakallı köse Ahmed oğlu Memiş b. Ahmed
Tevellüd: 1212 Yaş: 48 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:12 Orta boylu siyah sakallı Hasan dede oğlu Ömer b. İsmail
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:13 Orta boylu kumral sakallı Emir oğlu İbrahim b. Mehmed
Tevellüd: 1227 Yaş: 33 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 15 Uzun boylu ak sakallı Ahmed oğlu İbrahim b. İbrahim / damadı kırca sakallı Yahya oğlu Süleyman

Tevellüd: 1210 Yaş: 50 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 16 Orta boylu kırca sakallı Behar? oğlu İbrahim b. Mehmed
Tevellüd: 1212 Yaş: 48 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 19 Orta boylu kumral bıyıklı Emir Hasan oğlu Hüseyin b. Hasan
Tevellüd: 1234 Yaş: 26 Der Saadetde Kayıkcı

Yalaközü Karyesi

Yalaközü Karyesi toplam hane sayısı: 16

Hane: 6 Orta boylu kır sakallı Çelik? oğlu Ali b. Mustafa
Tevellüd: 1196 Yaş: 64 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 7 Orta boylu kara sakallı Yahya oğlu Seyyid Ali b. Ali
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Yalakçuru Karyesi

Yalakçukuru Karyesi toplam hane sayısı: 28

Hane: 4 Orta boylu ak sakallı Abaza oğlu Hamza b. Hamza / oğlu kır sakallı Süleyman
Tevellüd: 1235 Yaş: 25 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 10 Orta boylu kumral sakallı Hamza oğlu İbrahim b. Ahmed
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 22 Orta boylu kumral sakallı Kaltakçı oğlu İsmail b. Mehmed
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 25 Orta boylu kumral sakallı Köse Mehmed damadı Mehmed b. Mustafa
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Saçak Karyesi

Yalaközü Karyesi toplam hane sayısı: 58

Hane: 8 Kısa boylu ak sakallı Dede oğlu İbrahim b. İbrahim / damadı orta boylu sarı bıyıklı Mehmed
veledi Mehmed
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 10 Orta boylu kır sakallı İmam oğlu Hasan b. Rbubekir / Kardeşi orta boylu kırca sakallı Halil
Tevellüd: 1207 Yaş: 53 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 13 Orta boylu kır sakallı Abdülkadir oğlu Ali b. Mehmed
Tevellüd: 1206 Yaş: 54 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 14 Orta boylu ter bıyıklı Hanife oğlu Emin b. Salih
Tevellüd: 1235 Yaş: 25 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 15 Orta boylu kara bıyıklı Yazıcı? oğlu Ali b. Mustafa
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Amcası Ramazan b. Mustafa

Tevellüd: 1200 Yaş: 60 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 16 Orta boylu kır sakallı Kürkcü oğlu Mehmed b. Ömer
Tevellüd: 1195 Yaş: 65 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 17 Orta boylu ak sakallı Kürkcü oğlu Halil b. Ömer
Tevellüd: 1200 Yaş: 60 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 18 Uzunboylu kır sakallı Arab Hacı oğlu İsmail b. İbrahim / oğlu kara bıyıklı İbrahim
Tevellüd: 1226 Yaş: 34 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 23 Uzun boylu kır sakallı Yarımağa oğlu Bekir b. Mehmed
Tevellüd: 1195 Yaş: 65 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 24 Orta boylu ak sakallı Laz oğlu Mehmed b. Ahmed / oğlu ter bıyıklı Ahmed
Tevellüd: 1240 Yaş: 20 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 34 Uzunca boylu kara sakallı Arab Hacı oğlu Süleyman b. Ebubekir
Tevellüd: 1215 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:43 Orta boylu kara sakallı Mehmed oğlu Ahmed b. Mehmed
Tevellüd: 1216 Yaş: 44 Der Saadetde Kayıkcı

Kara Mustafa Karyesi

Kara Mustafa Karyesi toplam hane sayısı: 15

Hane: 10 Orta boylu kumral sakallı Köse Kethuda oğlu Abdullah b. Mehmed
Tevellüd: 1242 Yaş: 42 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 11 Kısa boylu kumral sakallı Bağdatlı oğlu Mustaf b. Ali
Tevellüd: 1215 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Kadıözü Karyesi

Kadıözü Karyesi toplam hane sayısı: 21

Hane: 5 Orta boylu ak sakallı Gireli oğlu Abdurrahman b. Hasan
Yaş: 70 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:7 Orta boylu kara sakallı Ağa Hüseyin oğlu Ömer b. Hasan
Tevellüd: 1212 Yaş: 48 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:11 Orta boylu kır sakallı Keçeci oğlu Ali b. Mehmed / oğlu Seyyid İbrahim
Tevellüd: 1215 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 13 Orta boylu kırca sakallı Mezag? oğlu Ahmed b. Ahmed
Tevellüd: 1207 Yaş: 53 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 15 Orta boylu kırca sakallı Reis oğlu Mehmed b. İsmail
Tevellüd: 1210 Yaş: 50 Der Saadetde Kayıkcı

Eymür Karyesi

Eymür Karyesi toplam hane sayısı: 8

Hane: 3 Orta boylu sarı bıyıklı Osman oğlu Osman b. Osman
Tevellüd: 1228 Yaş: 32 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 4 Uzunca boylu kumral bıyıklı Osman oğlu Mehmed b. Osman
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Hacılar Karyesi

Hacılar Karyesi toplam hane sayısı: 18

Hane: 4 Orta boylu kumral sakallı Deli Osman oğlu Halil b. Ali
Tevellüd: 1218 Yaş: 43 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 14 Orta boylu sarı sakallı Sarı Hasan oğlu Mehmed b. Hasan
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Aliözü Karyesi

Aliözü Karyesi toplam hane sayısı: 21

Hane: 7 Orta boylu kısa sakallı Here? Musa oğlu Hüseyin b. Abdullah / Kardeşi ter bıyıklı Mustafa
Tevellüd: 1240 Yaş: 20 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 16 Orta boylu kırca sakallı İmam oğlu Mehmed b. Musa / Kardeşi kumral sakallı Hüseyin
Tevellüd: 1225 Yaş:35 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:18 Orta boylu kumral sakallı Takar (Takır) oğlu Mevlüd b. Süleyman / Kardeşi ter bıyıklı Süleyman
Tevellüd: 1238 Yaş: 23 Der Saadetde Kayıkcı

Çalcaviran Karyesi

Çalcaviran Karyesi toplam hane sayısı: 19

Hane:4 Orta boylu ak sakallı Çoroğlu Ahmed b. Mustafa / oğlu orta boylu kırca sakallı Mustafa
Tevellüd: 1214 Yaş: 46 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:12 Orta boylu sarı sakallı Karakullukcu oğlu Mustafa b. Hüseyin / Kardeşi sarı sakallı Mehmed
Tevellüd: 1231 Yaş: 29 Der Saadetde Kayıkcı

Okcuk Karyesi

Ufacık? Karyesi toplam hane sayısı: 18

Hane:1 Uzunca boylu ak sakallı İkiz? oğlu Süleyman b. Mehmed / Kardeşi kara bıyıklı Hüseyin Yaş: 44
Der Saadetde Kayıkcı

Hane: Uzunca boylu ak sakallı Kocaoğlu Mehmed b. Halil / oğlu kumral sakallı Mustafa
Tevellüd: 1211 Yaş: 49 Der Saadetde Kayıkcı

Gelik Karyesi

Gelik Karyesi toplam hane sayısı: 8

Bu karyede kayıkcı yok

Şeyhdoğan Karyesi

Şeyhdoğan Karyesi toplam hane sayısı: 23

Hane: 5 Orta bolu ak sakallı Kulaksız oğlu İbrahim b. Ali / oğlu kara sakallı Ali

Tevellüd: 1228 Yaş: 32 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:9 Orta boylu ak sakallı Kulaksız oğlu Mustafa b. Halil / oğlu kırsakallı Mehmed

Tevellüd: 1210 Yaş: 50 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 10 Orta boylu kır sakallı Heybe İbrahim b. Hüseyin / kardeş kır sakallı Osman

Tevellüd: 1207 Yaş: 53 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 14 Orta boylu kır sakallı Mazlum oğlu Satılmış b. Ali

Tevellüd: 1212 Yaş: 48 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 20 Orta boylu sarı sakallı Şuralı oğlu damadı Ahmed b. Abdullah

Tevellüd: 1210 Yaş: 50 Der Saadetde Kayıkcı

Kınık Karyesi

Kınık Karyesi toplam hane sayısı: 7

Bu köyde kayıkcı yok

Kızıllar Karyesi

Kızıllar Karyesi toplam hane sayısı: 8

Bu köyde kayıkcı yok

Bediller Karyesi

Bediler Karyesi toplam hanesi: 18

Bu köyde kayıkcı yok

Basmül (Basmil) Çiftliği

Üç kişilik bir hane olup kayıkcı yoktur.

Bayındır Karyesi

Bayındır Karyesi toplam hane sayısı: 10

Hane:2 Orta boylu ak sakallı Söğütcü oğlu Hüseyin b. İbrahim / oğlu orta boylu kara sakallı Mustafa

Tevellüd: 1234 Yaş: 26 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 4 Orta boylu ak sakallı Kuduz oğlu Ali b. Osman / oğlu kara sakallı Süleyman Yaş: 40

Kadı Karyesi

Kadı Karyesi toplam hane sayısı: 12

Hane: 10 Orta boylu ak sakallı Kelleci oğlu İbrahim b. Mehmed / oğlu uzunca boylu kumral sakallı İbrahim
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 11 Orta boylu sarı sakallı Hamza oğlu Ahmed b. Ahmed
Tevellüd: 1216 Yaş: 44 Der Saadetde Kayıkcı

Çölmekci Karyesi

Çölmekci Karyesi toplam hane sayısı:12

Hane: 8 Orta boylu kara bıyıklı M... oğlu Hüseyin b. Süleyman
Tevellüd: 1232 Yaş: 28 Der Saadetde Kayıkcı

Dikenli Karyesi

Dikenli Karyesi toplam hane sayısı: 18

Hane: 8 Orta boylu köse sakallı Senir? Oğlu Mehmed b. Mehmed
Tevellüd: 1210 Yaş: 50 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:9 Orta boylu kara sakallı Musa Paşa (Başe) oğlu Osman b. Hasan
Tevellüd: 1226 Yaş: 34 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:9 Orta boylu köse sakallı İpek oğlu İsmail b. Ömer Yaş: 35 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 15 Orta boylu ter bıyıklı Hasan Bey oğlu İsmail b. Osman
Tevellüd: 1238 Yaş: 22 Der Saadetde Kayıkcı

Karaköşk _Karaköşek? Karyesi

Karaköşek Karyesi toplam hane sayısı: 13

Hane:10 Orta boylu ak sakallı Karaböcek oğlu Ahmed b. Abdulla / oğlu ter bıyıklı Şaban
Tevellüd: 1238 Yaş: 22 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:13 Uzunca boylu ak sakallı Soluk oğlu Mehmed b. Mehmed / oğlu ter bıyıklı Mustafa
Tevellüd: 1229 Yaş: 31 Der Saadetde Kayıkcı

Yortan Karyesi

Yortan Karyesi toplam hanesi: 16

Hane: Orta boylu ak sakallı Şehan oğlu Mehmed b. Mehmed / oğlu kumral sakallı Mustafa
Tevellüd: 1232 yaş: 28 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 3 Orta boylu ak sakallı Şehan oğlu İbrahim b. Mehmed / oğlu ter bıyıklı Mehmed
Tevellüd: 1240 Yaş: 20 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 4 Orta boylu sarı sakallı Hasan Usta oğlu Abdullah b. İbrahim
Tevellüd: 1215 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Kardeşi kumral bıyıklı Ahmed Tevellüd: 1237 Yaş: 23 Der Saadetde Sandalcı

Hane: 7 Orta boylu kumral sakallı Bostancı oğlu Hasan b. Ali / kardeşi kumral sakallı Ali
Tevellüd: 1221 Yaş: 39 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 9 Orta boylu kır sakallı Erdal oğlu Mustafa b. Mustafa
Tevellüd: 1215 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 12 Orta boylu ak sakallı Murad oğlu Ahmed b. Halil / oğlu kara sakallı Hüseyin
Tevellüd: 1225 Yaş: 35 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:14 Orta boylu ak sakallı Veli oğlu Ahmed b. Ali
Tevellüd: 1190 Yaş: 70 Der Saadetde Kayıkcı

Kalfa Kolu(oğlu) Karyesi

Kalfa Kolu Karyesi toplam hane sayısı: 12

Hane:9 Orta boylu kara sakallı Şükür oğlu Hasan b. Memiş / kardeşi kara bıyıklı Mustafa
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Ağa Karyesi

Ağa Karyesi toplam hane sayısı: 16

Bu köyde kayıkcı yok

Saraycık Karyesi

Saraycık Karyesi toplam hane sayısı: 25

Hane:6 Orta boylu kırca sakallı Hasan oğlu Ali b. Ahmed
Tevellüd: 1218 Yaş: 42 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 7 Orta boylu kır sakallı Kemal oğlu Mustafa b. Hasan
Tevellüd: 1196 Yaş: 64 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:11 Orta boylu ak sakallı Feyzullah oğlu Ali b. Ebu Bekir / torunu kara bıyıklı Süleyman
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 12 Uzun boylu ak sakallı Taşcıoğlu Abdülkadir b. Musa / torunu ter bıyıklı Hüseyin veledi Ali
Tevellüd: 1233 Yaş: 27 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 17 Orta boylu köse sakallı Kırbıyıkolu Ali b. Ali / kardeşi ter bıyıklı Osman
Tevellüd: 1243 Yaş: 17 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:23 Orta boylu sarı sakallı Sarı oğlu Mustafa b. Ali
Tevellüd: 1210 Yaş: 50 Der Saadetde Kayıkcı

Akhasan Karyesi

Akhasan Karyesi toplam hane sayısı: 12

Hane:6 Orta boylu kumral sakallı Çokdaroğlu Ali Osman b. Mehmed
Tevellüd: 1225 Yaş: 35 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:7 Orta boylu kumral sakallı Codur? Oğlu Mustafa b. Hasan
Tevellüd: 1215 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Yumaklu Karyesi

Yumaklu Karyesi toplam hane sayısı: 25

Hane:2 Orta boylu ak sakallı Menas oğlu Mehmed b. Mehmed / oğlu ter bıyıklı Hüseyin
Tevellüd: 1235 Yaş: 25 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:3 Uzun boylu kumral sakallı Yunus oğlu Osman b. Osman
Tevellüd: 1222 Yaş: 38 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:11 Orta boylu kara bıyıklı Ilıca oğlu Ahmed b. Hüseyin Yaş: 36 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:12 Orta boylu sarı sakallı Ilıca oğlu Halil b. Ahmed
Tevellüd: 1212 Yaş: 48 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:14 Orta boylu ter bıyıklı Ilıca oğlu Osman b. Ahmed
Tevellüd: 1231 Yaş: 29 Der Saadetde Sandalcı

Hane: 15 Orta boylu kumral sakallı Çakır oğlu Osman b. Mehmed
Tevellüd: 1215 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 19 Orta boylu ak sakallı Mandacı oğlu Mehmed b. Ali / oğlu kara bıyıklı Ali
Tevellüd: 1225 Yaş: 35 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:20 Orta boylu kara sakallı Hacı İlyas oğlu Seyyid Mehmed b. Abdullah
Yaş: 48 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:21 Uzunca boylu ak sakallı Dertlioğlu Ali b. Hall / oğlu sarı bıyıklı İbrahim
Tevellüd: 1233 Yaş: 27 Der Saadetde Kayıkcı

Yoncalu Karyesi

Yoncalu Karyesi toplam hane sayısı: 11

Köyde Kayıkcı yok

Bozca Armud Karyesi

Bozca Armud Karyesi toplam hane sayısı: 7

Hane:3 Orta boylu kara bıyıklı Karaçalı oğlu Kadir b. Abdurrahman / kardeşi kumral bıyıklı Hasan
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Kısaç Karyesi

Kısaç Karyesi toplam hane sayısı: 14

Hane:3 Orta boylu kır sakallı Memiş oğlu Hasan b. Ali / oğlu kara bıyıklı Mehmed
Tevellüd: 1235 Yaş: 25 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:13 Uzunca boylu ak sakallı Yesir oğlu Hüseyin b. Mehmed / oğlu kumral bıyıklı Mehmed
Tevellüd: 1235 Yaş: 25 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 14 Orta boylu kara bıyıklı Şişe? oğlu Ahmed b. Satılmış / oğlu ter bıyıklı Hasan
Tevellüd: 1238 Yaş: 22 Der Saadetde Kayıkcı

Dağçukuranı Karyesi

Dağçukuranı Karyesi toplam hane sayısı: 11

Hane: 7 Uzunca boylu kır sakallı Karaali oğlu Hüseyin b. Halil

Tevellüd: 1211 Yaş: 49 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:9 Orta boylu ak sakallı Ömer oğlu Osman b. Hüseyin / oğlu kumral sakallı Ali
Tevellüd: 1226 Yaş: 34 Der Saadetde Kayıkcı

Üyük Karyesi

Eyük Karyesi toplam hane sayısı: 3

Hane:1 Orta boylu ak sakallı Emir Kara oğlu Mehmed b. Ahmed
Tevellüd: 1200 Yaş: 60 Der Saadetde Kayıkcı

Yakublar Karyesi

Yakublar Karyesi toplam hane sayısı: 5

Hane: 1 Orta boylu kara sakallı Hatab oğlu Osman b. Osman / kardeş kara sakallı Mehmed
Tevellüd: 1220 Yaş: 40 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 2 Orta boylu kır sakallı Karaçor oğlu Memiş b. Halil
Tevellüd: 1215 Yaş: 45 Der Saadetde Kayıkcı

Ödüller Karyesi

Ödüller Karyesi toplam hane sayısı: 3

Köyde Kayıkcı yok

Virancık Karyesi

Virancık Karyesi toplam hane sayısı: 4

Hane:2 Orta boylu kara sakallı Kırdaloğlu Ahmed b. İbrahim / kardeşi kara bıyıklı Ali
Tevellüd: 1232 Yaş: 28 Der Saadetde Kayıkcı

Tirbaşı Karyesi

Tirbaşı Karyesi toplam hane sayısı: 22

Hane:11 Orta boylu ak sakallı Uzun Ömer oğlu Ömer b. Ahmed / oğlu kırca sakallı Ali
Tevellüd: 1208 Yaş: 52 Der Saadetde Kayıkcı

Viran Karyesi

Viran Karyesi toplam hane sayısı: 41

Hane:1 Uzunca boylu ak sakallı Topcu oğlu Ali b. Halil / oğlu ter bıyıklı Hasan
Tevellüd: 1241 Yaş: 19 Der Saadetde Kayıkcı

Torunu ter bıyıklı Hüseyin Tevellüd: 1234 Yaş: 26 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:7 Uzunca boylu kara sakallı Osman oğlu İbrahim b. Ali
Tevellüd: 1222 Yaş: 38 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:8 Orta boylu kumral sakallı Kalender oğlu Osman b. Ahmed
Tevellüd: 1218 Yaş: 42 Der Saadetde Kayıkcı

Kardeşi kumral sakallı Memiş Tevellüd: 1226 Yaş: 34 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 11 Orta boylu kara sakallı Gazal^oğlu Hüseyin b. Osman
Tevellüd: 1216 Yaş: 44 Der Saadetde Kayıkcı

Hane: 17 Orta boylu kara sakallı Emir Hüseyin oğlu Köçek Mehmed b. Hüseyin
Tevellüd: 1199 Yaş: 62 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:18 Orta boylu sarı sakallı Seyfi oğlu İsmail b. Mehmed
Tevellüd: 1213 Yaş: 47 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:20 Uzunca boylu kır sakallı Bekir oğlu Ahmed b. Ebu Bekir
Tevellüd: 1205 Yaş: 55 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:22 Orta boylu kırca sakallı Gazaboğlu Mustafa b. Mehmed
Tevellüd: 1207 Yaş: 53 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:24 Orta boylu kara bıyıklı Seyfi oğlu Mehmed b. Mustafa
Tevellüd: 1227 Yaş: 33 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:25 Orta boylu kumral sakallı Mazlum oğlu Abdülkadir b. Mustafa
Tevellüd: 1210 Yaş: 50 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:26 Uzunca boylu ak sakallı Dolucu? oğlu Mehmed b. Halil / oğlu kumral sakallı Ahmed
Tevellüd: 1230 Yaş: 30 Der Saadetde Kayıkcı

Hane:31 Uzunca boylu kara bıyıklı Hacı Ahmed oğlu Hasan b. Salih
Tevellüd: 1223 Yaş: 37 Der Saadetde Sandalcı